

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Zhodnocení hospodaření vybraných škol

Iveta Knižátková

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Knížátková Iveta

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Šumperk

Název práce

Zhodnocení hospodaření vybraných škol

Anglický název

Economic evaluation of selected schools

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení a posouzení úrovně hospodaření příspěvkových organizací vykonávajících činnost základní a střední školy. Naplnění cíle bude zajištěno analýzou úrovně hospodaření a vzájemným srovnáváním hospodaření organizací.

Metodika

Tématem diplomové práce je hospodaření příspěvkových organizací. Práce ve své teoretické části bude charakterizovat příspěvkové organizace zřizované především územně samosprávnými celky, obcí a krajem. Pozornost bude pak zaměřena na příspěvkové organizace vykonávající činnost školy, jejich zřízení, vznik, zrušení, zánik, výkon samosprávy, řídicí orgány a finanční zdroje ve školství. Konkrétní příspěvkové organizace budou analyzovány v období od roku 2008 do roku 2012. Sledovány, hodnoceny a srovnávány budou náklady, výnosy, příjmy, výdaje, finanční prostředky hlavní i doplňkové činnosti i další ekonomické ukazatele. Výsledky činnosti v jednotlivých letech budou srovnávány a vzájemně hodnoceny. Porovnávány budou i jednotlivé hospodářské výsledky s uvedením možnosti získávání dalších finančních prostředků a návrhy na zlepšení hospodaření organizace.

Harmonogram zpracování

Zpracování literární rešerše: 06/2013

Sběr dat : 03/2013 - 07/2013

Zpracování statistických ukazatelů: 08/2013 - 11/2013

Odevzdání konečné verze diplomové práce: 11/2013

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

hospodaření, příspěvková organizace, školství, základní škola, střední škola, územně samosprávný celek, obec, kraj

Doporučené zdroje informací

1. Ochrana, F.; Pavel, J.; Vitek, L. a kol. Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2
2. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
3. Prokúpková, P.; Mockovčiaková, A.; Morávek, Z. Příspěvkové organizace. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 348 s. ISBN 978-80-7357-533-5
4. Rektořík, J. a kolektiv, Organizace neziskového sektoru základy ekonomiky, teorie a řízení, EKOPRESS, 2007, 187 s., ISBN 978-80-86928-25-5
5. Peková, J. Finance územní samosprávy - teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
6. Valenta, J. Právní rámec řízení škol a školských zařízení. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010. ISBN 978-80-87173-16-9

Vedoucí práce

Homolka Jaroslav, prof. Ing., CSc.

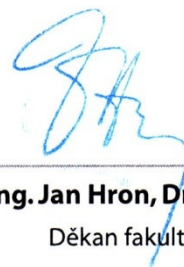
Termín odevzdání

listopad 2013

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 4.9.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Zhodnocení hospodaření vybraných škol" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. listopadu 2013

Poděkování

Ráda bych poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, za pomoc, za trpělivost při zpracování, za průběžné konzultace a rady, které mi v průběhu zpracování práce poskytl.

Zhodnocení hospodaření vybraných škol

Economic evaluation of selected schools

Souhrn

Diplomová práce se zabývá zhodnocením hospodaření vybraných škol. Vybrána byla jedna základní škola a jedna střední škola, obě se sídlem ve městě Zábřeh.

Teoretická část se zaměřuje na deskripci neziskových organizací, hlavní znaky příspěvkových organizací. Pozornost bude věnována příspěvkovým organizacím vykonávajícím činnost školy, vzniku a zřízení těchto organizací, jejich zrušení a zániku, orgánům vykonávajícím činnost školy. Popsáno je financování školství, především pak financování školství regionálního.

V praktické části jsou nejdříve charakterizovány jednotlivé příspěvkové organizace, poté je provedena pomocí diferencí, tempa růstu a průměrů analýza hospodaření základní a střední školy v období 2008-2012, součástí jsou dílčí výsledky hospodaření, rozbor dotací, příspěvků na provoz, mzdových nákladů, spotřeby materiálu, energií, investic, hospodářského výsledku. Uvedeny jsou dílčí souhrny hospodaření škol i jejich vzájemné srovnání.

V závěru práce je doporučení pro zlepšení hospodaření příspěvkových organizací a na základě dílčích analýz je zhodnoceno hospodaření vybraných příspěvkových organizací.

Klíčová slova

hospodaření, příspěvková organizace, školství, základní škola, střední škola, územně samosprávný celek, obec, kraj

Summary

This thesis deals with the economic evaluation of selected schools. One primary and one secondary school were chosen. Both schools are located in Zábřeh.

The theoretical part is focused on the description of non-profit institutions, the main attributes of state-funded institutions. The attention is aimed at state-funded institutions managing schools, establishment and management of these institutions, their dissolution and termination, school management authorities. School financial strategies are described, primarily regional school financial strategies.

The practical part deals with characteristics of particular state-funded organizations followed by analysis of the primary and secondary schools' management in 2008 - 2012. The analysis is based on differences, rate of growth and means. The management analysis includes individual results of economic activities, analysis of grants, service allowances management, wage costs, material and energy consumption, investments and economic result. The individual school summaries and their reciprocal comparison are provided.

The final part contains recommendations for management improvement of state-funded institutions and the economic evaluation of selected school is given on the basis of partial analysis.

Key words

management, state-funded institution, education system, primary school, secondary school, self-governing community, community, region

OBSAH

1 ÚVOD.....	8
2 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
2.1 Cíl práce.....	10
2.2 Metodika.....	10
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	13
3.1 Vznik a zásady hospodaření neziskových organizací.....	13
3.2 Hlavní znaky příspěvkových organizací.....	15
3.2.1 Příspěvková organizace státu.....	17
3.2.2 Příspěvková organizace územních samosprávných celků.....	17
3.3 Výkon samosprávy a státní správy ve školství.....	21
3.4 Příspěvková organizace vykonávající činnost školy.....	24
3.4.1 Zřízení a vznik organizace vykonávající činnost školy.....	24
3.4.2 Zrušení a zánik organizace vykonávající činnost školy.....	26
3.4.3 Orgány organizace vykonávající činnost školy.....	26
3.5 Financování ve školství.....	29
3.5.1 Financování regionálního školství.....	30
4 PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
4.1 Základní údaje o vybraných příspěvkových organizacích.....	39
4.1.1 Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové - základní charakteristika.....	39
4.1.2 Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové - základní charakteristika.....	39
4.1.3 Střední škola sociální péče a služeb – základní charakteristika.....	42
4.1.4 Srovnání počtu žáků a pracovníků u vybraných příspěvkových organizací.....	45
4.2 Hospodaření vybraných příspěvkových organizací.....	47
4.2.1 Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové – rozbor hospodaření.....	47
4.2.2 Shrnutí hospodaření Základní školy Zábřeh, Boženy Němcové.....	58
4.2.3 Střední škola sociální péče a služeb – rozbor hospodaření.....	59
4.2.4 Shrnutí hospodaření Střední školy sociální péče a služeb.....	71
4.2.5 Srovnání výsledků hospodaření u vybraných příspěvkových organizací ve sledovaném období.....	73
5 DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ EKONOMICKÉ SITUACE VYBRANÝCH ŠKOL ...	79
6 ZÁVĚR.....	82
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	85
8 SEZNAM ZKRATEK.....	88
9 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	89
10 PŘÍLOHY.....	90

1 ÚVOD

Ve vyspělých ekonomikách bylo v praxi mnohokrát ověřeno, že investice do lidského kapitálu a rozvoje vzdělanosti souvisí s dlouhodobým ekonomickým růstem. Je podle odborníků něčím, co žene společnost kupředu a zásadně ovlivňuje její další fungování. Lidský kapitál pomáhá člověku lépe se uplatnit ve společnosti, dosahovat lepších výsledků, získávat lepší pracovní pozice, být lépe ohodnocen a lépe vnímán na společenském žebříčku.¹

Velká většina zemí považuje vzdělávání za jednu ze svých povinností, proto se snaží jej v zásadní míře zabezpečovat a financovat. I když se přístupy států k výchově a vzdělávání mohou odlišovat, je zřejmé, že rozvoj vzdělanosti úzce souvisí s rozvojem ekonomiky celého státu, vede k posilování demokracie a svobody, ovlivňuje kulturní a sociální směřování země. Především proto se stává důležitým zájmem státu. Vysoká úroveň vzdělanosti je předpokladem pro lepší schopnost reagovat na měnící se potřeby společnosti, větší schopnost přizpůsobovat se novým poznatkům, technologiím, má vliv na produkci kvalitních statků.

Dle školského zákona se vzdělávání v České republice řídí několika podstatnými zásadami, mezi které patří rovný přístup každého občana ke vzdělávání, bez jakékoli diskriminace, zohledňování potřeb jedince, vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání. V České republice je bezplatně dostupné základní a střední vzdělávání, které zřizuje stát, kraj nebo obec. Mezi další neopomenutelné zásady patří svobodné šíření poznatků, zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědních disciplínách, uplatňování moderních pedagogických metod a přístupů, hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů a možnost vzdělávat se po celou dobu života. K obecným cílům lze zařadit důraz na rozvoj osobnosti člověka, získání všeobecného vzdělání, všeobecného odborného vzdělání, pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, rovnosti mužů a žen ve společnosti, utváření národního vědomí, poznávání kulturních světových hodnot a tradic, uplatňování znalostí souvisejících se životním prostředím, ochrana zdraví a bezpečnost.²

¹ Kadeřábková, B., Soukup, A., *Teorie lidského kapitálu, jeho vliv na konkurenceschopnost*. [on line, 15.10.2013] Dostupné z : http://www.agris.cz/Content/files/main_files/59/136966/kaderabkova.pdf

² Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 1-7

Podíl veřejného sektoru na financování školství je podstatný a je možné říci, že v České republice převažující. Problémy s financováním v oblasti školství jsou často diskutovány ve velké většině států, vlády hledají zdroje pro rostoucí počty studujících, pro zvyšující se nároky na vzdělávání a pro zvyšování celkové efektivnosti. Výdaje státního rozpočtu na financování školství každoročně rostou, přesto je považován tento růst za málo dostačující.

Základní vzdělání hraje nezastupitelnou roli v budoucím přístupu ke vzdělávání každého jednotlivce, i z tohoto důvodu by mu měla být věnována maximální pozornost. Na kvalitu výchovného a vzdělávacího procesu má vliv mnoho faktorů. Je třeba říci, že některé z nich jsou pro jednotlivé příspěvkové organizace vykonávající činnost školy jen těžko nebo vůbec ovlivnitelné. Kromě zásadního vlivu, který souvisí s dostatkem finančních prostředků na zajištění činnosti ve všech směrech, je ovlivňující i počet žáků či studentů, s tím spojená otázka naplněnosti tříd, zajištění kvalitních pedagogických pracovníků, celková úroveň a kvalita výuky.

Střední školy jsou v současné době pod velkým tlakem z mnoha stran, měly by nabízet budoucím studentům dostatečně atraktivní obory, ale zároveň i takové, u kterých je možné po absolvování najít uplatnění na trhu práce. Je zřejmé, že mnohdy je dostatečný počet studentů hlavním cílem škol, jistě ale není žádoucí, aby byla tato snaha naplňována právě na úkor nabízené kvality a úrovně vzdělání a přístupů ke vzdělání.

Mění se ekonomická situace, sledování vývoje na trhu práce, změny v nabídce a poptávce u jednotlivých oborů jsou oblasti, které by měly být vždy se školstvím a vzděláváním zmiňovány. Na jednotlivých školách pak také záleží, zda se budou dostatečně aktivně podílet na svém rozvoji, zda budou hledat další možné zdroje financování a zda budou ve své činnosti dostatečně efektivní.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení a posouzení úrovně hospodaření příspěvkových organizací vykonávajících činnost základní a střední školy. Naplnění cíle bude zajištěno analýzou úrovně hospodaření a vzájemným srovnáváním hospodaření organizací. Sledované období je pětileté, konkrétně se jedná o roky 2008 až 2012.

Závěrem bude provedeno zhodnocení dílčích analýz jednotlivých organizací, bude posouzeno, zda organizace hospodaří se svěřenými prostředky hospodárně a zda finanční zdroje dostatečně kryjí potřeby škol, budou uvedena doporučení ke zlepšení ekonomického fungování vybraných příspěvkových organizací.

2.2 Metodika

Teoretická východiska popsaná v diplomové práci budou podkladem pro další rozbor hospodaření zvolených příspěvkových organizací. Teoretická část bude čerpat především z odborných publikací, internetových zdrojů a literárních pramenů uvedených v závěru práce. Základní charakteristiky škol budou popsány s použitím interních materiálů škol, včetně internetových zdrojů. Srovnány budou především počty pedagogických a nepedagogických pracovníků a počty žáků a studentů, které mají přímý vliv na množství finančních prostředků přidělených organizaci.

V praktické části diplomové práce bude proveden rozbor hospodaření základní školy v Zábřeze a rozbor hospodaření střední školy v Zábřeze. Sledované období bude pětileté, konkrétně se bude jednat o roky 2008 až 2012. K analýze hospodaření budou využívány interní materiály škol, především jednotlivé rozborů hospodaření, výkazy zisku a ztráty, výroční zprávy škol za určené roky. Pomocí diferencí, tempa růstu a průměrů budou hodnoceny výsledky hospodaření, stavy peněžních fondů, nákladové a výnosové položky, pozornost bude věnována spotřebám materiálu, energií. Vybrané příspěvkové organizace budou vzájemně porovnávány, budou hledány odlišnosti v hospodaření především s ohledem na zřizovatele i vzájemné shodné prvky. Ke zhodnocení vývoje jednotlivých ukazatelů budou použity elementární charakteristiky časových řad.

Charakteristiky polohy

Prostý aritmetický průměr

Jedná se o formu aritmetického průměru, je nejčastěji používanou a také nejdůležitější charakteristikou polohy.

$$\tilde{x} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} \quad (2.1)$$

Elementární charakteristiky časových řad

Časová řada je definována jako množina pozorování kvantitativní charakteristiky uspořádaná v čase.

Absolutní charakteristiky

První absolutní diference

Označíme-li hodnoty časové řady jako y_t , $t = 1, 2, \dots, n$, lze definovat první absolutní diference jako rozdíly sousedních pozorování řady. Diference charakterizují absolutní přírůstek nebo úbytek zkoumaného ukazatele v určitém okamžiku proti okamžiku bezprostředně předcházejícímu.

$$dy_t = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.2)$$

Relativní charakteristiky

Koeficient růstu

Koeficient růstu charakterizuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě. Vyjádříme-li koeficient růstu v procentech, hovoříme o tempu růstu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.3)$$

Průměrný koeficient růstu

Za celou časovou řadu lze určit průměrný koeficient růstu \bar{k} definovaný nejčastěji jako geometrický průměr jednotlivých koeficientů k_t .

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_2}{y_1} \cdot \frac{y_3}{y_2} \cdot \dots \cdot \frac{y_n}{y_{n-1}}} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (2.4)$$

Bazický index

Je získán, pokud porovnáme hodnoty ukazatele vzhledem ke stejnému období (bázi).

$$I_{i/o} = \frac{q_i}{q_o} \quad (2.5)$$

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V této kapitole budou popsány základní znaky hospodaření neziskových organizací, neziskové organizace budou charakterizovány, budou uvedeny zákonné předpoklady neziskových organizací, pozornost pak bude věnována především příspěvkovým organizacím a jejím hlavním znakům a příspěvkovým organizacím, které vykonávají činnost školy. Popsáno bude zřízení, vznik, zrušení a zánik příspěvkové organizace, výkon samosprávy, řídicí orgány a také finanční zdroje příspěvkových organizací vykonávajících činnost školy.

3.1 Vznik a zásady hospodaření neziskových organizací

Stát a územní samospráva zajišťuje veřejné statky pro obyvatelstvo různým způsobem. Tím, kdo je zpravidla zabezpečuje, je výkonný orgán, veřejná správa. Vždy je při zabezpečování veřejných statků třeba dbát na hospodárnost ve vynakládání finančních prostředků z příslušného rozpočtu a na užitek občana. Veřejné statky se pro občana zajišťují především prostřednictvím neziskových organizací zejména tam, kde není konkurenční prostředí, jde-li o nezbytné služby, u kterých je nutné zajistit absolutní spolehlivost (například vzdělání), za kvalitu v tomto případě odpovídá příslušná vládní úroveň, nebo tam, kde není možné najít soukromou firmu ochotnou zajišťovat veřejné statky pro občany. Dalším, kdo zabezpečuje veřejné statky pro občana, jsou státní a komunální podniky, ztráta ze zabezpečování veřejného statku je kompenzována ziskem ze zabezpečení tržních a polotržních statků. Je možné i zajištění veřejných služeb prostřednictvím spolupráce neziskových organizací a ziskového sektoru nebo založením společného podniku, kdy se jedná o partnerství mezi veřejným a mezi soukromým sektorem většinou na úrovni územní samosprávy.³

Při členění neziskových organizací je nejčastějším hlediskem zpravidla vlastnictví, zakládání, činnost a rušení organizace podle veřejného, nebo podle soukromého práva, podle způsobu financování, či podle toho, zda jsou výstupy organizace určeny široké veřejnosti, nebo zda slouží vlastním členům.

Pojem neziskové organizace je obecně používán, ale platným právním předpisem v České republice definován není. Postavení těchto organizací je upravováno v ČR různými právními normami. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších

³PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 280

předpisů vyjmenovává výčet těchto organizací a všechny tyto organizace definuje jako jednu skupinu s výjimkou veřejných vysokých škol a zdravotnických zařízení s jiným daňovým režimem.⁴ Vymezuje právnické osoby, které nejsou založeny za účelem podnikání; obce jako základní ÚSC, kraje jako vyšší ÚSC, organizační složky státu, obcí, krajů, příspěvkové organizace, státní fondy, veřejné vysoké školy, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy.⁵

Mezi charakteristiky, které se u neziskových organizací nejčastěji používají, patří určení typu zřizovatele, institucionální hledisko, samosprávnost v řízení organizace, nerozdělování v případě zisku, ale jeho použití pro rozvoj neziskové organizace, využívání dobrovolnické práce a další. Pokud je nezisková organizace založena státem nebo územní samosprávou, uvádí se, že jde o vládní neziskové organizace, jestliže jsou neziskové organizace založené soukromými subjekty, církvemi, jde o organizace nevládní (např. obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy). Stát nebo územní samospráva zřizuje neziskové organizace, které mohou být z hlediska vlastnictví označovány jako veřejnoprávní, majetek je ve veřejném vlastnictví, anebo soukromoprávní neziskové organizace, kdy majetek je ve vlastnictví soukromém.⁶ Dalším kritériem je členění podle poslání organizací na veřejně prospěšné a organizace vzájemně prospěšné, kritérium financování, u kterého jsou rozlišeny organizace, jež jsou financovány zcela z veřejných rozpočtů, organizace hrazeny zčásti z veřejných rozpočtů, ty, které jsou financovány z různých zdrojů, a organizace zabezpečované především z výsledků realizace svého poslání.⁷

Společným znakem pro všechny neziskové organizace je to, že jsou kromě organizačních složek státu právnickými osobami, nejsou založeny za účelem podnikání, nejsou založeny za účelem produkce zisku, uspokojují konkrétní potřeby občanů a komunit, mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů.

Každá organizace ke svému fungování potřebuje zajištění nutných zdrojů. Jsou uváděny následující zdrojové oblasti. Patří mezi ně finanční prostředky, kam spadají peníze, ale i jiné finanční produkty, zázemí, služby, materiál. Do této oblasti jsou řazeny

⁴ RŮŽIČKOVÁ, R., *Neziskové organizace vznik, účetnictví, daně*, s. 15

⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 282

⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 283

⁷ REKTOŘÍK, J. a kolektiv, *Organizace neziskového sektoru základy ekonomiky, teorie a řízení*, s. 40

nemovitosti, pronájmy, úklid, energie, vybavení, poslední zdrojovou oblastí jsou lidé; členové statutárních orgánů, vlastní zaměstnanci, dobrovolníci, externí pracovníci.⁸

V ČR jsou veřejné služby zajišťovány pro občany převážně prostřednictvím veřejného sektoru, zřizovatelem jsou ústřední orgány státní správy nebo na jednotlivých úrovních územní správy, kdy zřizovatelem jsou obce a kraje. Jedná se o organizační složky, které nemají právní subjektivitu, příspěvkové organizace s právní subjektivitou, které zřizuje stát, resp. ústřední orgány státní správy.

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů jde o organizace, které nejsou zřízeny nebo založeny za účelem podnikání. Zákon uvádí, o které neziskové organizace se jedná; zájmová sdružení právnických osob, občanská sdružení včetně odborových organizací, politické strany a politická hnutí, státem uznávané církve a náboženské společnosti, nadace a nadační fondy, obce, kraje, organizační složky státu a územních samosprávných celků, příspěvkové organizace, státní fondy, obecně prospěšné společnosti, veřejné vysoké školy.

Každá nezisková organizace musí ve své zřizovací listině přesně specifikovat cíl, pro který je zřizována, musí být vymezen její statut, náplň její činnosti, druhy zabezpečovaných statků, vymezen je také majetek, který jí zřizovatel poskytne pro zajištění služeb, jsou specifikována i dispoziční práva k tomuto majetku.⁹

3.2 Hlavní znaky příspěvkových organizací

Jak již bylo uvedeno, veřejná správa na úrovni státu a úrovni územní samosprávy zřizuje pro zabezpečování smíšených veřejných statků příspěvkové organizace.

Zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje územním samosprávním celkům, aby ve své působnosti zřizovaly příspěvkové organizace zpravidla pro činnost, jejichž cílem není dosažení zisku a jejichž složitost, rozsah a struktura vyžadují samostatnou právní strukturu.¹⁰

Tyto organizace využívají pro produkci veřejných statků zpravidla majetek, který jim zřizovatel dá do správy, jsou povinny o něj řádně pečovat. Hospodaří podle vlastního rozpočtu. Příjmy, kterých ze své činnosti dosahují, si nechávají pro financování svých výdajů, nejsou ovšem ekonomicky soběstačné. Od zřizovatele dostávají finanční

⁸ ŠEDIVÝ, M.; MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*, s. 39

⁹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 284

¹⁰ RŮŽIČKOVÁ, R., *Neziskové organizace vznik, účetnictví, daně*, s. 32

příspěvky, hospodaří také s prostředky svých fondů, mohou také získávat dary i pořizovat další majetek. Hospodaření příspěvkových organizací a finanční vztahy k zřizovateli se řídí zákony o rozpočtových pravidlech.¹¹

Na rozpočet svého zřizovatele jsou příspěvkové organizace napojeny příspěvkem, který je závazným ukazatelem.

Zřizovatel poskytuje:

příspěvek na provoz - je určen na doplnění chybějících zdrojů financování běžných (neinvestičních) potřeb, měl by být poskytován v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria,

příspěvek na investice - kapitálové, investiční dotace.

Plánovaný finanční vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele by neměl být v průběhu roku měněn, pouze ve výjimečných případech, z objektivních nenadálých příčin. Prostřednictvím rozpočtu zřizovatele se zprostředkovává příjem finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu kraje do rozpočtu příspěvkové organizace, jedná se například o příspěvek na žáka základní školy.

Přestože má příspěvková organizace právní subjektivitu, některé úkony může učinit jen se souhlasem svého zřizovatele. Jde o využití investičních úvěrů a půjček pro financování svých investičních potřeb, návratnou finanční výpomoc užívanou pro překlenutí časového nesouladu mezi zdroji a potřebami, ručení za závazky svého zřizovatele nebo jiných subjektů, pořizování věcí na splátky nebo o smlouvu o nájmu s právem koupě, přijímání cenných papírů jako protihodnoty za pohledávky.

Příspěvková organizace nemůže nakupovat akcie nebo jiné cenné papíry, poskytovat dary jiným subjektům (s výjimkou použití fondu kulturních a sociálních potřeb).

Pokud u příspěvkové organizace dojde k tzv. zlepšenému hospodářskému výsledku proti plánovanému, způsob využití ovlivňuje zřizovatel, jsou na něj také vázány fondy příspěvkové organizace.¹²

¹¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 288

¹² PEKOVÁ, J., *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*, s. 385

3.2.1 Příspěvková organizace státu

Podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky je příspěvková organizace státu právnickou osobou zřízenou některým z ústředních orgánů státní správy. Při vzniku příspěvkové organizace musí být vydána zřizovací listina, zřízení organizace musí být oznámeno v Ústředním věstníku ČR. Zřizovatel schvaluje statut, který každá příspěvková organizace vydává, dále vydá organizační řád, pravidla hospodaření, odpisový řád, pravidla pro oběh úředních dokladů a vnitřní předpisy, jež jsou vyžadovány příslušnými zákony. Hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky, které jsou přijímány ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky peněžních fondů, které určuje zákon, jedná se o fond rezervní, fond reprodukce majetku, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Mezi finanční vztahy, které stanovuje zřizovatel, patří příspěvek na provoz ze státního rozpočtu, individuální a systémové dotace na financování programů a akcí, návratná finanční výpomoc, odvody z odpisů. Organizace může finanční prostředky získat jinou činností (peněžní dary od fyzických osob a právnických osob a peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí). Zřizovatel stanovuje finanční vztahy týkající se příspěvku na provoz ze státního rozpočtu, individuální a systémové dotace na financování programů a akcí, návratná finanční výpomoc a odvod odpisů.¹³

3.2.2 Příspěvková organizace územních samosprávných celků

Příspěvková organizace je právnickou osobou a vzniká i zaniká rozhodnutím zřizovatele. Účelem zřízení příspěvkové organizace mohou být pouze takové činnosti a záležitosti, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele – územně samosprávného celku. Zřizovatel svěruje k hospodaření příspěvkové organizaci svůj majetek, vymezuje rozsah svých vlastnických práv takových, jejichž výkon na organizaci přenáší kvůli řádnému zajištění hospodaření s majetkem. Podstatná je skutečnost, že jako jediný typ právnické osoby má k ÚSC rozpočtový vztah. Finanční prostředky tedy nejsou poskytovány podle smlouvy občanského nebo obchodního práva, ale rozhodnutím zřizovatele o výši příspěvku. Hospodaření příspěvkové organizace se řídí především zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a také rozhodnutími jednotlivých příslušných orgánů zřizovatele (rada, zastupitelstvo).

¹³ REKTOŘÍK, J. a kolektiv, *Organizace neziskového sektoru základy ekonomiky, teorie a řízení*, s. 59

Zastupitelstvo také výhradně rozhoduje o zřízení, zrušení, sloučení organizace i o zřizovacích listinách, včetně jejich změn a doplňků.

Mezi náležitosti **zřizovací listiny**, které by měla minimálně obsahovat, patří:

- úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu, název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.¹⁴

Ve zřizovací listině je stanoven rozsah svěřeného **majetku** příspěvkové organizace. Povinnosti obce, která spravuje svůj majetek, je využívat ho účelně, hospodárně v souladu se svými zájmy, obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj majetku, chránit ho před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Tyto povinnosti musí být respektovány

¹⁴ MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z., PROKÚPKOVÁ, P.; *Příspěvkové organizace*, s. 8

při svěřeni objemu majetku obce příspěvkové organizaci i při vymezení majetkových práv. Obec může ve zřizovací listině konkrétně stanovit, co považuje za řádné hospodaření příspěvkové organizace. Příspěvková organizace se nestává vlastníkem svěřeného majetku obce, je pouze o něm povinna účtovat, odepisovat ho v souladu s účetními metodami. Hodnota i věcná podstata svěřeného majetku se v průběhu mění, proto je možné uvést ve zřizovací listině, že hodnota a rozsah majetku je každoročně aktualizován na základě inventarizace.

Zřizovací listina dále může vymezit majetková práva, která organizaci umožní, aby svěřený majetek spravovala pro svůj účel a činnost, která je v listině uvedena. Příspěvková organizace je povinna a oprávněna svěřený majetek, včetně majetku získaného vlastní činností držet a hospodárně využít pro plnění hlavního účelu, předmětu činnosti a doplňkové činnosti, pečovat o něj, dbát na jeho rozvoj, udržovat jej, provádět jeho opravy, vést evidenci a účetnictví, chránit jej před zničením, zneužitím, před neoprávněným zásahem, proto by majetek měla i dle pokynů zřizovatele pojistit. Včas by také měla příspěvková organizace uplatňovat právo na náhradu škody, právo na vydání bezdůvodného obohacení, nároky z pojistných událostí, měla by sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní závazky, aby nedošlo k promlčení. Organizace je oprávněna majetek účetně odepisovat, odpisy zahrnout do svých nákladů, odpisy jsou pak zdrojem jejího investičního fondu. Je povinna před jakýmkoli nakládáním s nepotřebným movitým majetkem nabídnout tento majetek zřizovateli k jeho dalšímu využití. Ředitel příspěvkové organizace si také vyžádá předem písemné stanovisko zřizovatele před podpisem darovací smlouvy.

Jak již bylo uvedeno výše, příspěvková organizace musí o majetek pečovat, základní péče o něj spočívá v tom, že je udržován ve stavu, který umožňuje jeho provoz. Účelné použití majetku je chápáno tak, že je používán k poskytnutí veřejných služeb určeným občanům. Hospodárné užití předpokládá co nejmenší výdaje a náklady. K ochraně majetku patří svěřením k používání jen oprávněné osobě a těm, kteří jsou schopni jeho ochranu zajistit. Nakládání s veřejným majetkem je upraveno i v zákonech, které stanovují a obecně vyjadřují nakládání s veřejným majetkem či s prostředky veřejných služeb.

Lze tedy konstatovat, že příspěvková organizace musí při nakládání s majetkem respektovat zákon a také vůli zřizovatele, která je zakotvena ve zřizovací listině.¹⁵

¹⁵ MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. PROKŮPKOVÁ, P., *Příspěvkové organizace*, s. 49

Příspěvková organizace hospodaří také s prostředky svých **fondů**, které tvoří a používá je v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příspěvkové organizace zřizované územní samosprávou vytváří **peněžní fondy**:

- **rezervní fond,**
- **investiční fond,**
- **fond odměn,**
- **fond kulturních a sociálních potřeb.**

Zůstatky na těchto fondech organizace převádí do následujícího roku.

Rezervní fond je nástrojem motivace organizace na dosahování zlepšeného hospodářského výsledku. Jeho využití ovšem ovlivňuje zřizovatel, který schvaluje přiděl do rezervního fondu po skončení rozpočtového období.

Rezervní fond je tvořen:

- přidělem ze zlepšeného hospodářského výsledku,
- peněžními dary.

Rezervní fond příspěvková organizace používá na financování dalšího rozvoje, k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí, které vyplývají z porušení rozpočtové kázně, k úhradě ztráty, která vznikla v minulých letech, jako přiděl do investičního fondu, se kterým musí souhlasit zřizovatel.

Investiční fond příspěvkové organizace slouží k financování investičních potřeb, k financování rozvoje příspěvkové organizace.

Investiční fond je tvořen:

- z odpisů hmotného a nehmotného majetku dlouhodobého, na základě odpisového plánu, který schvaluje zřizovatel,
- z investičního příspěvku z rozpočtu zřizovatele,
- z investičních příspěvků ze státních fondů,
- z výnosů z prodeje hmotného investičního majetku, se souhlasem zřizovatele,
- z účelových investičních darů,
- z převodů z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Investiční fond se používá na financování potřeb, na pořízení dlouhodobého hmotného majetku, ke splácení minulých investičních úvěrů nebo půjček, k posílení zdrojů na financování oprav a údržby nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který je

příspěvkovou organizací používán k vlastní činnosti, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, je-li odvod uložen.

Fond odměn příspěvkové organizace je fondem motivačním. Je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku přidělem po skončení rozpočtového období po schválení zřizovatelem do výše 20%, nejvýše však do výše 20% limitu mzdových prostředků příspěvkové organizace. Podle závazných předpisů se z něj hradí odměny na platy a odměny v rozpočtové sféře.

Fond kulturních a sociálních potřeb je typem fondu sociálního. Jeho tvorba je podřízena vyhlášce ministerstva financí.

Tvoří se zálohově ve výši limitu 2% z roční plánované výše nákladů na platy a náhrady platů, mezd, odměn, vyúčtování skutečného základního přidělu je uskutečňováno v rámci účetní uzávěrky podle ročního objemu zúčtovaných platů a náhrad platů, mezd a náhrad mezd, případně odměn za pracovní pohotovost.

Používá se k financování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců příspěvkové organizace. Ze strany zřizovatele je příspěvková organizace podrobena kontrole hospodaření.

Zřizovatel může ve zřizovací listině vymežit organizaci, druhy a rozsah vedlejší hospodářské činnosti. Činnost by měla být v zásadě zisková, měla by poskytovat další finanční zdroje pro financování hlavní činnosti. Zisk je pak předmětem daně z příjmu právnických osob, na příspěvkové organizace se také vztahují určitá daňová zvýhodnění upravená zákonem o daních z příjmu.

3.3 Výkon samosprávy a státní správy ve školství

Předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních upravuje zákon č.561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (dále jen školský zákon), který stanovuje podmínky, za nichž se vzdělávání uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání, stanovuje působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Kraj, obec, dobrovolný svazek obcí, zřizuje školy a školská zařízení jako právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu. Státní příspěvkové organizace, školy a školská zařízení jako školské právnické osoby zřizuje ministerstvo. Ministerstvo obrany, vnitra a spravedlnosti zřizuje školy a školská zařízení jako

organizační složky státu. Ministerstvo zahraničních věcí zakládá školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky.¹⁶

Školský zákon definuje také druhy stupňů vzdělání na úrovni základního vzdělávání:

- stupeň základního vzdělání,
- stupeň základů vzdělání.

Stupeň základního vzdělání dosáhne žák úspěšným zakončením vzdělávacího programu základního vzdělávání buď v základní škole, nebo na nižším stupni víceletého gymnázia nebo v odpovídající části vzdělávání na konzervatoři. Druhý stupeň základní školy odpovídá po obsahové stránce nižšímu stupni víceletého gymnázia.

Stupeň základů vzdělání se výslovně stanoví pro žáky, kteří ukončí program základní školy speciální, tito žáci pravděpodobně nebudou schopni naplnit podmínky rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Dále školský zákon uvádí výčet stupňů vzdělání, které je možno dosáhnout v oblasti středního vzdělávání. Užívá se pojem střední vzdělání, což je stupeň, kterého mohou dosáhnout absolventi oborů vzdělání s jednoletou nebo dvouletou přípravou, nekončí výučním listem, ale poskytuje určitou odbornost. Ti, kteří ukončí vzdělání ve dvouletých a tříletých oborech ukončovaných závěrečnou zkouškou a výučním listem, mají vymezen stupeň střední vzdělání s výučním listem.

Došlo ke spojení dříve užívaných pojmů úplného středního a úplného středního odborného vzdělání do stupně označeného jako střední vzdělání s maturitní zkouškou. Kvůli zachování kontinuity je stanovena soustava oborů vzdělání a rozčlenění oborů podle stupňů vzdělání, kterých je možné dosáhnout, je také určena návaznost na dřívější studijní obory.

Územní samosprávu ve školství vykonává obec a kraj, jejich působnost je vymezena školským zákonem. Je třeba dbát především na soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb a dostupnost školských služeb podle místních podmínek.¹⁷

Obec a svazek obcí zřizuje a zrušuje předškolní zařízení, základní školy, základní umělecké školy a zařízení, která jim slouží. Spravuje je zejména tím, že zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady (ty zabezpečuje kromě mzdových prostředků

¹⁶ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 1-7

¹⁷ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*, s. 70

pro zaměstnance, učebnic, školních pomůcek a potřeb hrazených státem). Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí, která jsou umístěna na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Musí také zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a děti, které jsou na jejím území umístěné v dětském domově.¹⁸

Obec může zajistit povinné plnění školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Na území obce se dle školského zákona stanovují školské obvody spádové školy, pokud spádový obvod neurčí obec, rozhodne o školském obvodu spádové školy krajský úřad v přenesené působnosti, u škol, které poskytují vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením, se obvod nestanovuje. Obec je povinna zajistit dopravní obslužnost, pokud vzdálenost trvalého pobytu žáka od školy přesáhne čtyři kilometry. Obec, která poskytuje povinnou školní docházku v jiné obci, je povinna hradit této obci neinvestiční výdaje na jednoho žáka. Jedná se o náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje kraj.

Obec nebo svazek obcí zajišťuje výdaje právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, jež zřizuje, zabezpečuje také výdaje základní školy poměrně podle počtu žáků s místem trvalého pobytu v jednotlivých obcích, může přispívat na neinvestiční výdaje, přiděluje také dotace stanovené zákonem o státním rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz.¹⁹

Kraj je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním. Zajišťuje také vzdělávání jazykové, základní umělecké a zájmové a pro výkon ústavní výchovy. Kraj za tímto účelem zřizuje a zrušuje střední školy, vyšší odborné školy, mateřské, základní a střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením, základní školy speciální, školy při zdravotnických zařízeních, školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního vzdělávání pro děti, žáky a studenty škol, dále školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, jazykové školy s právem

¹⁸ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 320

¹⁹ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 179

jazykové zkoušky, základní umělecké školy školská zařízení pro zájmová vzdělávání a dětské domovy. Kraj zajišťuje výdaje právnických osob a školských zařízení, která zřizuje a může právnickým osobám vykonávajícím činnost škol přispívat na další neinvestiční výdaje, které jsou jinak hrazeny ze státního rozpočtu.²⁰

Z odboru školství krajského úřadu jsou přidělovány finanční prostředky na mzdy pracovníků, výdaje na učebnice, školní pomůcky a školní potřeby hrazené žákům státem, náklady spojené s výukou zdravotně postižených dětí a investice jako účelovou položku z rozpočtu MŠMT. Krajský úřad kontroluje efektivnost hospodaření s finančními prostředky a provádí s nimi finanční vypořádání, ekonomicky zajišťuje předškolní zařízení, školy a školská zařízení, která jsou zřizována soukromými osobami.²¹

3.4 Příspěvková organizace vykonávající činnost školy

Školským zákonem a zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších předpisů (zákon o vysokých školách) jsou definovány školy a školská zařízení tvořící vzdělávací soustavu. Školský zákon uvádí, že vzdělávání je uskutečňováno podle příslušných programů. MŠMT zpracovává Národní program vzdělávání, který určuje hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nutné k dosažení těchto cílů.

Rámcové vzdělávací programy jsou vydávány pro vzdělávání základní, střední, předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání, jsou závazné pro zpracovávání a tvorbu školních vzdělávacích programů v jednotlivých školách a školských zařízeních.

Školská zařízení poskytují služby a vzdělávání, které jsou doplňující nebo související se vzděláváním, dále zajišťují ústavní a ochrannou výchovu nebo preventivně výchovnou péči.²²

3.4.1 Zřízení a vznik organizace vykonávající činnost školy

Zřizovací listinou se zřizuje škola zřizovaná jedním zřizovatelem. Pokud je zřizována více zřizovateli, zřizovatelskou smlouvou.

Oba dokumenty musí obsahovat:

²⁰ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 181

²¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 321

²² Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 7

- úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu, název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo, název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření,
- vymezení práv, která umožní organizaci, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců, tato činnost však nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Škola nebo školské zařízení jsou založeny dnem zápisu do rejstříku škol a školských zařízení, právnické osobě vzniká tímto právo poskytovat vzdělávání a školské služby. Má také nárok na přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územně samosprávného celku za podmínek stanovených zákonem, v rozsahu zápisů do rejstříku. Údaje zapisované do rejstříku vyjmenovává § 144 odstavec 1 školského zákona.²³

Rejstřík je veřejný seznam, který je členěn na dvě části. Jedná se o rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob. Rejstřík škol vede evidenci každé jednotlivé školy. Rejstřík školských zařízení pak jednotlivá školská zařízení, rejstřík školských právnických osob zajišťuje evidenci těch osob, pro které zřizovatel zvolil právní formu školské právnické osoby. Odpovědnost státu za funkčnost a kompatibilitu vzdělávací soustavy v ČR je vyjádřena tím, že rejstříky vede MŠMT.²⁴

²³Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 125

²⁴ VALENTA, J. *Právní rámeček řízení škol a školských zařízení*, s. 70

3.4.2 Zrušení a zánik organizace vykonávající činnost školy

Škola zaniká dnem výmazu z rejstříku škol a školských zařízení, zániku předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Jestliže byla organizace zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, likvidace se neprovádí. O zrušení této školy rozhoduje soud, který stanoví lhůtu k odstranění důvodů, pro něž bylo navrženo zrušení, v případě, že je odstranění důvodu možné. Pokud důvody odstraněny být nemohou, škola se zrušuje:

- dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení,
- dnem uvedeným v rozhodnutí nebo smlouvě o sloučení, splynutí, rozdělení, uplynutím doby, na kterou byla zřízena,
- dnem účinnosti rozhodnutí, kterým došlo k výmazu z rejstříku škol a školských zařízení,
- zamítnutím insolventního návrhu z důvodu majetku, který nekryje náklady insolventního řízení,
- nebo zrušením konkurzu proto, že majetek školy nebo školského zařízení je zcela nepostačující,
- nebo po splnění rozvrhového usnesení,
- nebo dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení,
- jinak dnem, kdy toho rozhodnutí nabylo právní moci.²⁵

3.4.3 Orgány organizace vykonávající činnost školy

Výkon státní správy ve školství je řízen a hodnocen orgány, mezi které patří ředitel školy, rada školy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Česká školní inspekce.

Ředitel školy odpovídá za celkový chod školy, odpovídá za efektivní využívání svěřených hospodářských prostředků. Odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zákonem, rozhoduje ve všech záležitostech, které se týkají poskytování vzdělání v rámci zákona, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání, vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti, vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, zajišťuje informovanost

²⁵ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 126

oprávněných osob o vzdělávání, zajišťuje programy vydávané ministerstvem, odpovídá za zajištění dohledu nad žáky ve škole a školském zařízení. Jako poradní orgán zřizuje pedagogickou radu, se kterou projednává všechny zásadní dokumenty a opatření týkající se vzdělávání na škole. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne.

Ředitel školy a školského zařízení, které je zřizováno státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí stanovuje organizaci a podmínky provozu školy, odpovídá za užití finančních prostředků ze státního rozpočtu, předkládá rozbor hospodaření.²⁶

Podle školského zákona ředitel z hlediska hospodaření s finančními prostředky rozhoduje o efektivním využívání svěřených prostředků na škole, o přiznání, či odnětí stipendia a hmotného zabezpečení u žáků středních škol, o výši příspěvku na úhradu nákladů ústavní výchovy, o výši příspěvku na úhradu nákladů spojených s hmotnou péčí o děti a mládež ve školách s celodenní výchovnou péčí a internátních školách a školských zařízeních, o výši příspěvku na úhradu nákladů spojených s poskytováním vzdělání v základní umělecké škole.²⁷

Předpoklady pro výkon funkce a jmenování ředitele jsou stanoveny zvláštním zákonem. Ředitel je jmenován zřizovatelem na základě konkurzního řízení, které zřizovatel vyhláší. Zřizovatelem může být také odvolán, pokud ztratí některý z předpokladů pro výkon funkce ředitele školy, nebo při nesplnění podmínek získání znalostí z oblasti řízení ve školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení a při organizačních změnách, kdy dochází ke zrušení pracovního místa. Odvolat jej lze při závažném pochybení nebo při nesplnění právních povinností vyplývajících z dané funkce nebo při dosažení věku 65 let.

Rady školy fungují na jednotlivých školách, rady, které dříve fungovaly v rámci okresu, byly zrušeny. Rada je samosprávným orgánem školy, který umožňuje zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, studentům, pedagogickým pracovníkům, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Může také požádat Českou školní inspekci o kontrolu hospodaření školy, plní tím funkci veřejné kontroly. Vyjadřuje se také k jmenování a odvolání ředitele školy, rada školy je ustanovena zřizovatelem, který jmenuje její třetinu, třetina je pak volena zákonnými zástupci nezletilých žáků a třetinu volí

²⁶ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 164-165

²⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 323

pedagogičtí pracovníci školy. Ředitel školy nemůže být členem rady školy. Funkční období školní rady je tři roky, zasedá nejméně dvakrát ročně.²⁸

Školská rada se dále vyjadřuje k návrhům školních vzdělávacích programů, k jejich uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní a stipendijní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků základních a středních škol, podílí se na zpracování koncepčních záměrů školy, projednává návrh rozpočtu, vyjadřuje se k rozboru hospodaření, navrhuje opatření na zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy.²⁹

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy patří mezi ústřední orgány státní správy. V čele stojí člen vlády ČR, působnost je vymezena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů správy ČR v aktuálním znění.

Ministerstvo jako ústřední orgán státní správy zajišťuje a provádí kontrolu správnosti a efektivnosti využití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu, z Národního fondu a prostředků ze zahraničí. Pro školy zřízené obcemi a svazky obcí, pro školy a školská zařízení zřizované kraji, pro školy a školská zařízení jiných zřizovatelů rozepisuje krajským úřadům po stránce hospodaření v celém rozsahu finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona 2/1969 Sb. plní v okruhu své působnosti úkoly stanovené zákonem a v jiných právních předpisech, řídí se ústavními a ostatními usneseními vlády, řeší aktuální otázky, zkoumá společenskou problematiku v okruhu své působnosti, zpracovává koncepce rozvoje svěřených odvětví, předkládá podklady nutné k sestavení státního rozpočtu, připravuje návrhy zákonů týkající se působnosti MŠMT, zabezpečuje ve své působnosti úkoly, které souvisejí se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezinárodních styků a mezinárodní spolupráce. Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy je podřízena Česká školní inspekce.³⁰

Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností, je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Je organizačně rozčleněna na ústředí České školní inspekce se sídlem v Praze a jednotlivé inspektoráty. V čele je ústřední školní inspektor,

²⁸ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 323

²⁹ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 168

³⁰ MSMT [on-line]. 2003, aktualizace 4.7. 2013. [cit. 4.7.2013]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo>

jehož jmenování a odvolávání se řídí služebním zákonem. Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti, systémy hodnocení vzdělávací soustavy.

K dalším činnostem patří získávání a analyzování informací o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol, sleduje a hodnotí účinnost vzdělávací soustavy, zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle vzdělávacích programů, kontroluje dodržování právních předpisů, které souvisí se vzděláváním, vykonává veřejnou kontrolu, dohlíží na využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Inspekční činnost se provádí podle předem stanovených plánů. Důvodem kontroly mohou být také podněty, stížnosti, petice. Česká školní inspekce hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání a školských služeb, vychází přitom ze zásad a cílů stanovených školským zákonem. Základním měřítkem hodnocení je zejména účinnost rozvoje osobnosti dítěte, žáka, studenta. Mezi další kritérium pak patří posouzení dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Česká školní inspekce předává kritéria hodnocení ministerstvu ke schválení, ministerstvo je následně zveřejňuje.³¹

3.5 Financování ve školství

Ve většině zemí světa je školství považováno za jednu z priorit státu, a proto je státem financováno a zabezpečováno. Mezi hlavní argumenty zásahů státu do školství lze považovat externalitu vzdělání, selhání na trhu se vzděláváním, umožnění přístupu ke vzdělání všem skupinám, i sociálně slabým, zájem společnosti na vzdělávání obyvatel. Vzdělání je statkem smíšeným, existuje zde určitý podíl soukromých a veřejných užitků. Problémem zůstává právě otázka míry podílu veřejného a soukromého užitku u určitého typu vzdělání a v určitém období průběhu života člověka. Výchova a vzdělání má rozhodující vliv na rozvoj společnosti, růst kvalifikované pracovní síly přispívá k rozmachu ekonomiky, posiluje zároveň demokracii a svobodu. I z těchto důvodů se vzdělání stává důležitým zájmem státu. Veřejné investice do vzdělání lze chápat jako investice zvláštního druhu, které se ale do společnosti dříve nebo později vracejí. Zabezpečení dostatečného vzdělání pro všechny souvisí s problémem dostatečného množství disponibilních zdrojů. Financování škol ale dále zůstává opřeno především

³¹ Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění, § 173-174

o peníze z veřejného rozpočtu. Jednou z cest, jak situaci se zvyšujícím se počtem studentů a zvyšujícími se nároky institucí řešit, je diverzifikace zdrojů a také zvyšování efektivnosti vzdělávacího procesu.³²

Zpravidla každý stát zaručuje svému občanovi bezplatné základní vzdělání. V ČR jde o absolvování základní a střední školy. Prostředky určené k financování školství jsou na základě schváleného státního rozpočtu přiděleny kapitole 333 – resort MŠMT. Dalším základním zdrojem pro školství jsou příspěvky od obcí a měst na hospodářský provoz různých předškolních zařízení, školních jídelen, mateřských a základních škol. Obce potřebné finanční prostředky získávají jako účelovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu, která je rozdělována prostřednictvím orgánu krajského úřadu.

Z celkových provozních nákladů (neinvestičních) je 60-65% určeno na mzdy. Celkové výdaje na školství se pak ještě zvyšují o výdaje zahrnuté v kapitole Všeobecná pokladní správa, které jsou určeny na neinvestiční výdaje. Pro vzdělávání občanů jsou používány i prostředky jiných ministerstev.

Financování jednotlivých skupin škol úzce souvisí se správou dané školy. Je rozlišováno přímo řízené a financované školství, sem patří převážně vysoké školy, regionální školství, kam patří všechny školy kromě škol vysokých a ostatní přímo řízené organizace. Mezi závazné ukazatele v rozpočtu kapitoly MŠMT patří především limity prostředků na platy a prostředků na ostatní platby a limity počtu zaměstnanců. Těmito ukazateli ministerstvo vymezuje prostředky na platy, reguluje zaměstnanost v organizačních složkách a příspěvkových organizacích resortu, určuje průměrný měsíční plat v resortu, garantuje určitý meziroční nárůst platů zaměstnanců.

3.5.1 Financování regionálního školství

Mezi školy a školská zařízení, která jsou chápána jako regionální, patří mateřské školy a předškolní zařízení, základní školy, speciální školy, gymnázia (asi 12% z celkového počtu gymnázií je nestátních), střední odborné školy (z celkového počtu je přibližně 15% nezřízeno státem), střední odborná učiliště a integrované střední školy, vyšší odborné školy, poskytováno je dále základní umělecké vzdělávání, zájmové vzdělávání, jazykové vzdělávání.

³² OCHRANA, F.; PAVEL, J.; VÍTEK, L. a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*, s. 119

O hospodaření s financemi v regionu nejčastěji rozhodují instituce, které vykonávají státní správu v příslušném školství. Jedná se o obce, odbory školství krajských úřadů, MŠMT, Česká školní inspekce, Školské rady, ředitele škol, a ředitele předškolních a školských zařízení. Rozhodujícím pro rozpočet školy je počet žáků a dětí dané školy.

Základní a střední školy hospodaří jako příspěvkové organizace, a proto se řídí zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR. Mezi hlavní příjem každé školy patří dotace, kterou poskytuje MŠMT prostřednictvím příslušného odboru školství krajského úřadu. Příspěvková organizace odepisuje investiční hmotný majetek, pomocí odpisů si tak škola vytváří zdroj finančních prostředků na nákup či realizaci investic. Pokud škola hospodaří se zlepšeným hospodářským výsledkem, částku si může do dalšího roku ponechat a rozpočet na následující období se jí nekrátí.

Hlavními **výdajovými položkami** jsou:

- mzdy, sociální a zdravotní pojištění, příspěvek do FKSP,
- energie a materiál,
- daně a poplatky,
- služby, cestovné a ostatní náklady.

Hlavními **příjmovými položkami** jsou:

- dotace od krajského úřadu,
- úroky z vlastních finančních prostředků
- prodej materiálu a majetku,
- ostatní výnosy.

Školy a školská zařízení jsou samostatnými právními subjekty, hospodaří jako příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. Tyto subjekty mohou vykonávat hospodářskou činnost, nesmí být ale vykonávána na úkor jejich vlastního poslání.

Podle toho, ze kterých zdrojů jsou náklady financovány, mohou být rozděleny na **neinvestiční a investiční náklady**.

Rozhodující část výdajů ve školství představují **neinvestiční výdaje** (NIV), jsou členěny na **přímé vzdělávací náklady** a **ostatní provozní náklady**.³³

Přímé náklady jsou popsány ve školském zákoně, jedná se o prostředky na platy, náhrady platů nebo mzdy, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na dohodu, práce konané mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na úhradu pojistného

³³ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 326

na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, na pojistné všeobecného zdravotního pojištění, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, náklady z pracovněprávních vztahů, zvýšené náklady na zabezpečení výuky pro zdravotně postižené, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby, učebnice, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a činnosti, které souvisí s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání.

Ostatní provozní náklady souvisí se zajištěním provozu školy, jde především o energie, vodu, opravy, materiál, služby spojů, odpisy.³⁴

Neinvestiční výdaje jsou ovlivňovány především počty žáků a počty tříd. Jako nejvýznamnější neinvestiční výdaje jsou chápány neinvestiční výdaje na mzdy a materiál. Mzdové výdaje činí asi 60-65% z celkového ročního rozpočtu. Výdaje na mzdy jsou závislé na aktuálních platících mzdových předpisech ve školství a na organizačních pokynech MŠMT, které se týkají velikosti tříd, dělení tříd na skupiny. Materiální výdaje představují souhrn finančních prostředků na provoz škol (náklady na energie) a údržbářské práce včetně nákladů na modernizaci a jsou placeny zřizovatelem.

Hlavním je pro posuzování výkonu jednotlivých škol počet žáků či studentů, kvalita dosahovaných výkonů se ve školství posuzuje jen velmi obtížně.

Finanční prostředky jsou poskytovány podle žáků a podle nákladnosti poskytovaného vzdělání. Mezi všeobecné zásady patří spravedlnost, průhlednost, objektivnost, demokratičnost a hospodárnost. Regionální školství je financováno z více zdrojů. Školy získávají finanční prostředky:

- ze státního rozpočtu,
- od svého zřizovatele (MŠMT, kraj, obec, svazek obcí, fyzická osoba),
- ze své vlastní a doplňkové činnosti,
- z fondů organizací,
- z ostatních zdrojů, kam spadají dary, programy EU, plnění pojišťoven.

Mezi závazné ukazatele pro NIV patří prostředky na platy, zákonné odvody z mezd, ostatní neinvestiční výdaje a limity počtu zaměstnanců.

Rozpis finančních prostředků je realizován tzv. **normativní metodou**, to znamená podle průměrných neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonu, tj. na jednoho žáka nebo studenta. Normativy jsou republikové a krajské. Základním principem je

³⁴ ZEMAN, P. a kol. *Ekonomika a financování škol*, kap.2, s. 4

stanovení republikových hodnot normativů; počtu žáků na jeden plný úvazek pedagoga, počtu žáků na jeden plný úvazek nepedagogického pracovníka, variabilních ostatních NIV na jednoho žáka (ONIV) a fixních ostatních NIV na jednu třídu.

MŠMT rozepisuje finanční prostředky krajům na základě **republikových normativů**, které vycházejí z věkových normativů. Krajský úřad rozepisuje prostředky školám podle **krajských normativů** ve struktuře závazných ukazatelů.

Finanční normativ je částka vyjádřená v Kč, která udává průměrný příspěvek státu, tzv. dotační minimum na pokrytí nákladů spojených se vzděláváním, ubytováním, stravováním na jednoho žáka na určitém typu školy na jeden rok.

Republikové normativy vyjadřují průměrný příspěvek státu na pokrytí nákladů na jednoho žáka na určitém typu školy nebo zařízení, které byly stanoveny jako průměrné hodnoty pro celou republiku.

Jsou výchozím bodem pro stanovení přímých neinvestičních výdajů na vzdělávání, stanovují se pro všechny kraje ve stejné výši bez ohledu na jejich odlišnosti. Normativy se tvoří podílem celkového objemu přímých neinvestičních výdajů vyčleněných ze státního rozpočtu pro stanovené skupiny věkových kategorií k celkovému počtu dětí, žáků a studentů. Ministerstvem jsou zveřejňovány ve Věstníku, následně pak poskytuje krajským úřadům dotace na zvláštní účet kraje. Součástí republikových normativů je vyjádření limitu počtu zaměstnanců, kteří připadají na 1000 dětí, žáků nebo studentů škol a školských zařízení v dané věkové kategorii dle poskytovaného vzdělávání.

Kategorie pro stanovení normativu:

- 3 - 5 let – dítě v předškolním vzdělávání,
- 6 - 14 let – žák plnící povinnou školní docházku,
- 15 - 18 let – žák v denní formě středního vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházku včetně žáků 1. ročníků nástavbového studia v denní formě vzdělávání,
- 19 - 21 let – student v denní formě vyššího odborného vzdělávání,
- 3 - 18 let – počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež.³⁵

³⁵ FACHINELLI, Hana. *Ekonomika vzdělání*, 103 s.

Krajské normativy stanoví kraj jako výši výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok. Kraj při tvorbě normativů vychází zejména z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávání v kraji, z rámcových vzdělávacích programů nebo akreditovaných vzdělávacích programů pro vyšší odborné vzdělávání, z rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti a z naplněnosti tříd, studijních skupin a oddělení v jednotlivých školách a školských zařízeních.

Místní normativy jsou podrobněji členěny, stanovují je odbory školství KÚ místním dohodovacím řízením, které probíhá mezi řediteli škol zprostředkovaně přes úřady obcí s rozšířenou působností.

Rozdíly ve stanovení místních normativů vychází objektivně z různých klimatických podmínek, ze všeobecné vyspělosti okresu, polohy místa vůči centru, infrastruktury, ze stavu životního prostředí i z nabídky vzdělávacích možností v regionu. Odlišnosti mezi jednotlivými školami vyplývají z velikosti školy podle počtu žáků, ze stavební vybavenosti školy, stáří budovy a zařízení, velikost tříd podle počtu zapsaných žáků, komunikační přístupnost školy a její lokalizace v regionu, životní prostředí ve spádové oblasti školy.

Školy stejného typu by měly mít kromě škol rozdělených do pásem v podstatě stejné místní normativy. Pásmový normativ se pak uplatňuje při řešení například nákladnějšího provozu málotřídních škol, kdy může být místní normativ rozčleněn zpravidla do 3-5 pásem.

Kraje se řídí těmito závaznými ukazateli:

- průměrný počet jednotek výkonů připadajících na jednoho pedagogického pracovníka,
- průměrný počet jednotek výkonů připadajících na jednoho nepedagogického pracovníka,
- průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka,
- průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka,
- průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonů.

Ukazatel průměrného počtu jednotek výkonů na jednoho pedagogického pracovníka se stanoví z průměrného počtu dětí, žáků nebo studentů ve třídě, studijní skupině nebo oddělení v daném oboru vzdělání. Průměrný počet vyučovacích hodin ve třídě, studijní skupině nebo oddělení za týden vyplývá z příslušného rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího programu nebo oboru vzdělání. Průměrný týdenní rozsah přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků je stanoven předpisem.

Ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na jednoho nepedagogického pracovníka je vytvořen z průměrných hodnot dosažených v průběhu uplynulého kalendářního roku nebo z hodnot stanovených krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce v příslušném druhu školy, oboru vzdělání a formě vzdělávání nebo typu školského zařízení v rámci kraje.

Ukazatel průměrné měsíční výše platu pedagogického a nepedagogického pracovníka je tvořen průměrnou měsíční výší složek platu dosaženou v příslušném druhu školy nebo typu školského zařízení.

Ukazatel průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu se stanoví ve výši alespoň 90% průměrných hodnot dosažených v průběhu uplynulého kalendářního roku nebo z hodnot, které byly stanoveny krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce.³⁶

Ve školách a školských zařízeních jsou aktivity rozčleněny jako **aktivity započítané a nezapočítané**. Započítané zahrnují veškeré vzdělávání v základních a středních školách a vzdělávací aktivity speciálních škol a dětských domovů a výchovných ústavů. U nezapočítaných jde o aktivity, které mají částečně nebo úplně charakter sociálních dávek. Patří sem školní stravování, ubytování ve školních zařízeních, školní družiny, školy v přírodě, sportovní třídy, sportovní kurzy, zájmová činnost v DDM. Pro tyto aktivity byly vytvořeny orientační ceny na jednoho žáka. Odbory školství krajských úřadů rozepisují finanční prostředky pro školy a školská zařízení a jejich započítané aktivity podle místních normativů, republikové normativy představují závazný minimální příděl prostředků pro příslušné školy. Přednostně musí být finančně zabezpečovány aktivity započítané

³⁶FACHINELLI, Hana. *Ekonomika vzdělání*, 103 s.

na tzv. výukovou část, potom lze zbylé prostředky použít na zajištění nezapočitatelných aktivit.³⁷

Škola nebo školské zařízení musí předložit závaznou finanční rozvahu o počtu zaměstnanců, o mzdových prostředcích a ostatních výdajích, krajský úřad následně provede kontrolu rozpoisu a na jejím základě a na základě projednání zašle krajský úřad organizacím normativní zápis k potvrzení.³⁸

Investiční náklady souvisejí s pořízováním dlouhodobého hmotného majetku s pořízovací cenou nad 40 tis. Kč nebo pořízování dlouhodobého nehmotného majetku nad 60 tis. Kč. **Příspěvek na provoz** patří mezi další základní finanční zdroje škol. U škol, které jsou založeny obcí, svazkem obcí nebo krajem, poskytuje tento příspěvek zřizovatel.

Úplatu za vzdělávání a školské služby lze u škol zřizovaných obcemi, svazky obcí nebo krajem stanovit u vzdělávání, které neposkytuje stupeň vzdělávání a u všech typů školských služeb, je příjmem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Je možné tyto prostředky použít na úhradu neinvestičních nákladů. Ředitel školy může stanovit výši úplaty, její snížení, prominutí.

Většinou obcí nebyl předán školám do správy nemovitý majetek, škola v tom případě neprovádí odpisy, obec zajišťuje reprodukci nemovitého majetku sama. Na pořízování movitého investičního majetku poskytuje škole **dotaci do investičního fondu**. Způsob úhrady investičních nákladů se výrazně liší také u krajů. Školám uložily provádět odpisy, ale některé kraje nařizují školám odvody z odpisů a následně přerozdělují tyto prostředky podle krajských plánů reprodukce majetku škol, jiné ponechávají školám veškeré odpisy a dotace potom omezují.

Doplňková činnost škol je upravena základním právním předpisem, jímž je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Okruhy doplňkové činnosti navazují na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců, sleduje se odděleně od hlavní činnosti. Jednotlivé činnosti jsou vymezeny ve zřizovací listině a musí být schváleny zastupitelstvem. Pokud příspěvková organizace

³⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejný sektor a veřejná správa*, s. 332

³⁸ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*, s. 75

vytváří ve své činnosti zisk, může jej použít pouze ve prospěch hlavní činnosti, o jiném využití rozhoduje zřizovatel. Doplňkovou činnost nemůže být ukončena ztrátou, pokud je hospodářský výsledek záporný, byla prováděna na úkor hlavní činnosti. Výsledek hospodaření v hlavní i vedlejší činnosti se sčítá, celkový výsledek hospodaření je rozdělen do jednotlivých fondů. V rámci doplňkové činnosti lze pořizovat jen majetek neinvestiční povahy.

Zřizovatelem může být organizaci uloženo odvedení finančních prostředků do svého rozpočtu, jestliže plánované výnosy překračují její plánované náklady, buď jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo pokud jsou investiční zdroje příspěvkové organizace větší, než je jejich potřeba využití dle rozhodnutí zřizovatele, nebo v případě, že organizace porušila rozpočtovou kázeň. Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace, jen pokud existují závažné příčiny.³⁹

Mezi **ostatní zdroje** financování patří především různé programy financované prostřednictvím SR. Jedná se o programy, které jsou vyhlášené MŠMT, programy úřadů práce a programy Evropské unie nebo ty, jež jsou spolufinancované ze strukturálních fondů.⁴⁰

Kontrola v oblasti školství má především spoluvytvářet podmínky pro zabezpečení kvalitní odborné a pedagogické úrovně výchovně vzdělávací činnosti, má hodnotit hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných finančních a jiných hmotných prostředků při plnění povinnosti, které vyplývají z obecně závazných právních předpisů, rozhodnutí a pokynů zřizovatele. Při kontrolní činnosti je přihlíženo k tomu, kým byl subjekt zřízen a s jakými prostředky nakládá. Základním právním předpisem je zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, jestliže se jedná o kontrolu nakládání s veřejnými prostředky, ten také stanovuje základní cíle kontroly.

Mezi ně patří:

- prověřování dodržování právních předpisů a ostatních pokynů, směrnic a opatření,
- nakládání s veřejnými prostředky při zajišťování úkolů,

³⁹ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TÉGL, P., *Vztahy mezi zřizovatelem příspěvkovou organizací ÚSC*, s. 13

⁴⁰ ZEMAN, P. a kol. *Ekonomika a financování škol*, kap. 2, s. 6

- zajištění veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům,
- podávání včasných a spolehlivých informací o nakládání s veřejnými prostředky,
- napomáhání k hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti při využívání veřejných prostředků,
- odhalování nedostatků v řízení organizace.

Zřizovatel je oprávněn rozhodovat i o kontrole využívání ostatních prostředků, kterými organizace disponuje (např. školné, dary, fondy). Kontrola je zpravidla členěna na kontrolu vnitřní a vnější.

Vnitřní kontrola musí být v organizaci zavedena tak, aby byly vytvořeny podmínky pro hospodárné, efektivní a účelné vykonávání činnosti. Musí fungovat tak, aby včas zachytila možná rizika při provádění činnosti a nakládání s majetkem, je prováděna kontrola předběžná, průběžná i následná.

Vnější kontrola ve škole a školských zařízeních provádí instituce, jež mají ze zákona oprávnění tuto kontrolní činnost provádět. Jsou jimi zřizovatel, orgány veřejné správy, finanční úřady, Česká školní inspekce a další instituce (např. hygienické, požární, stavební). Orgány veřejné správy u organizačních složek státu, státních fondů, ostatních státních organizací, poskytovatelů veřejné finanční podpory, žadatelů o veřejnou finanční podporu, u příjemců veřejné finanční podpory provádí veřejnoprávní kontrolu. Hlavním úkolem je zjištění, zda byla dodržena rozpočtová kázeň při vynakládání veřejných prostředků, ověření, zda nedošlo k neoprávněnému použití nebo zadržení těchto prostředků v rozporu s právními předpisy. Zřizovatel může provádět kontrolu v širokém rozsahu. Může kontrolovat dodržování obecně závazných právních předpisů, vnitřních směrnic, hospodaření s veškerými finančními prostředky, nakládání s majetkem, správnost, úplnost, věrohodnost účetnictví, vedení různých evidencí a agend, uzavírání smluv.⁴¹

⁴¹ ZEMAN, P. a kol. *Ekonomika a financování škol*, kap. 2, s. 6

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Základní údaje o vybraných příspěvkových organizacích

V této kapitole budou uvedeny základní informace o vybraných příspěvkových organizacích. Vybrána byla základní škola a škola střední, obě se sídlem ve městě Zábřeh. Srovnávání hospodaření bude provedeno u těchto školských zařízení:

Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové 1503/15, okres Šumperk,

Střední škola sociální péče a služeb, Zábřeh, nám. 8. května 2, okres Šumperk.

Vymezen bude hlavní účel příspěvkové organizace, stanovení jejího majetku, které je popsáno ve zřizovací listině, doplňková činnost schválená zřizovatelem, vzdělávací program a charakteristika jednotlivých zařízení. Ve zkoumaném období od roku 2008 do roku 2012 budou sledovány počty žáků a pedagogických i nepedagogických pracovníků. Uvedená data budou vzájemně porovnávána.

4.1.2 Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové - základní charakteristika

Zřizovatelem příspěvkové organizace je město Zábřeh, Masarykovo náměstí 510/6, 789 01 Zábřeh, okres Šumperk. Zřizovací listina je účinná od 1. 7. 2001.

Název organizace: Základní škola Zábřeh, Školská 406/11, okres Šumperk (dále ZŠ B. Němcové)

Sídlo organizace: Zábřeh, Boženy Němcové 1503/15, 78901

IČ organizace: 600 452 64

IZO v síti škol: 102 680 736 – Základní škola

120 300 613 – Školní družina

181 019 671 – Školní klub

Právní forma: příspěvková organizace Města Zábřeh

Zřizovatel: Město Zábřeh – obec **ZUJ:** 541354 **IČ:** 00 303 640

Masarykovo náměstí 510/6, Zábřeh **PSČ:** 789 01

Náplň činnosti: poskytování základního vzdělání, výchovy a přípravy pro další studium a praxi

Součásti školy: Základní škola kapacita - 580 žáků

Školní družina kapacita - 60 žáků

Školní klub - volná⁴²

⁴² Výroční zprávy školy 2007/2008-2011/2012

Hlavním účelem a posláním příspěvkové organizace je poskytování základního vzdělávání a výchovy pro žáky prvního až devátého ročníku v rámci plnění povinné školní docházky a poskytování služeb, které s hlavní činností souvisí. Činnost školy je řízena školským zákonem. Ředitel je do funkce jmenován v souladu s § 166 odst. 2 školského zákona a jedná jménem příspěvkové organizace v souladu s platnými právními předpisy a v rámci oprávnění, která jsou vymezena zřizovací listinou. Ředitel řídí, plní povinnosti vedoucího organizace a další úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů.

Ve zřizovací listině je vymezen majetek zřizovatele, který je dán organizaci do správy k zabezpečení její činnosti. Vymezena jsou i majetková práva a povinnosti organizace ke svěřenému majetku. Škola měla dle zřizovací listiny ve svém majetku pozemky v hodnotě 1 587,810 tis. Kč, budovy vyčíslené na 30 061,760 tis. Kč, dalším evidovaným majetkem, který ale nepodléhá zápisu do katastru nemovitostí je hřiště v hodnotě 511,500 tis. Kč. V přehledu dlouhodobého movitého majetku z roku 2006 v příloze číslo 2 zřizovací listiny je uveden dlouhodobý nehmotný majetek za 33,298 tis. Kč a dlouhodobý hmotný majetek za 4 080,307 tis. Kč. Dle zřizovatele musí organizace provádět odpisy a poskytnout odpisový plán pro zpracování návrhu rozpočtu. Odpisy mohou být ponechány organizaci jako zdroj investičního fondu, ale pravidla odpisování se řídí rozpočtovými opatřeními zřizovatele, která se každoročně upravují.

Doplňková činnost smí být prováděna po splnění úkolů v rámci hlavní činnosti. Mohou pro ni být využívány volné zdroje příspěvkové organizace, pracovní síly a technické vybavení. Doplnková činnost se sleduje odděleně a nesmí narušovat plnění hlavního účelu příspěvkové organizace. Škola dle zřizovací listiny může poskytovat doplňkovou činnost na pronájem nevyužívaných nemovitostí. Příspěvková organizace je zřízena na dobu neurčitou.⁴³

Vyučování probíhá podle učebních plánů a učebních osnov schválených MŠMT, vzdělávacího programu Základní škola a podle školního vzdělávacího programu, který je platný od roku 2007/2008 Škola pro život. Podle školního vzdělávacího programu se nejdříve vyučovalo na prvním stupni, v roce 2009/2010 byl pozměněn a nabídl velkou možnost výběru volitelných předmětů i pro žáky druhého stupně. Základní škola má devět ročníků, člení se na první a druhý stupeň. Pro žáky je k dispozici školní družina, školní klub i školní jídelna. Školní jídelna je samostatnou příspěvkovou organizací, jejím

⁴³ Zřizovací listina Základní školy B. Němcové

zřizovatelem je město Zábřeh, jídelna zabezpečuje stravování dětí, žáků, vlastních zaměstnanců. V rámci doplňkové činnosti poskytuje stravování i pro cizí strážníky, může pořádat menší oslavy, hostiny a akce dle přání a požadavků objednavatele. Škola byla vystavěna v první polovině 60. let jako škola pavilónového typu, je tvořena sedmi pavilóny, které jsou mezi sebou vzájemně propojeny, jedná se o pavilon správní, kde lze najít správní zabezpečení školy, pavilon s odbornými učebnami a sportovní oddělení se dvěma velkými a jednou malou tělocvičnou. V průběhu let docházelo k postupné profilaci školy, která vycházela zejména ze solidního sportovního zázemí školy, sportovní třídy na škole existují již od roku 1976. Hlavním zaměřením školy byla především oblast lehké atletiky a sportovní gymnastiky.⁴⁴

V následující tabulce jsou uvedeny údaje o počtech tříd na prvním a druhém stupni, počty žáků na prvním druhém stupni a průměrný počet žáků připadajících na jednu třídu ve sledovaném období od školního roku 2007/2008 do školního roku 2011/2012.

Tabulka 1: Počet žáků a počet tříd v letech 2008-2012

Školní rok	Třídy (1. st.; 2. st.)	Žáci (1. st.; 2. st.)	Průměrný počet žáků na jednu třídu
2007/2008	20 (10;10)	459 (187; 272)	22,95
2008/2009	19 (10; 9)	431 (184; 247)	22,68
2009/2010	18 (10;8)	437 (202; 235)	24,28
2010/2011	18 (10; 8)	430 (209; 221)	23,89
2011/2012	18 (10; 8)	449 (222; 227)	24,94

Zdroj: Výroční zpráva o základní škole 2007/2008-2011/2012, interní materiály školy, vlastní zpracování

Počty tříd i žáků ve škole klesají, během pěti let došlo ke snížení tříd z 20 na 18, pokles u žáků není příliš velký, rozdíl mezi nejvyšším množstvím žáků ve škole a nejnižším je 29. Průměrný počet žáků ve škole je 441,2. Hodnota, která představuje množství žáků v jedné třídě, se v maximu (24,94) a v minimu (22,68) liší o 2,26. Počty zaměstnanců jsou uváděné k 30. září příslušného roku.

⁴⁴ Základní škola B. Němcové, [cit. 22.8. 2013]. Dostupné z: <http://www.bozenka.cz/o-kole-mainmenu-37/historie-mainmenu-40>

Tabulka 2: Zaměstnanci školy v letech 2008-2012

Školní rok	Pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci	Celkem	Průměrný počet žáků na pedagogického pracovníka
2007/2008	32	9	41	14,34
2008/2009	31	9	40	13,9
2009/2010	32	9	41	13,66
2010/2011	33	9	42	13,03
2011/2012	33	9	42	13,61

Zdroj: Výroční zpráva o základní škole 2007/2008-2011/2012, interní materiály školy, vlastní zpracování

Pedagogických pracovníků měla škola ve sledovaném období nejméně v roce 2008/2009, v posledních dvou letech jejich počet o jednoho pracovníka vzrostl, průměrný počet pedagogických pracovníků je 32,2. U nepedagogických pracovníků nedošlo v těchto pěti letech k žádným změnám. Nejvyššího průměrného počtu žáků na jednu třídu bylo dosaženo v letech 2007/2008, nejméně naopak v letech 2010/2011. Počty žáků na pedagogické pracovníky jsou poměrně stabilní, rozdíl u nejvyššího a nejnižšího je 1,28 žáka.

4.1.3 Střední škola sociální péče a služeb – základní charakteristika

Střední škola je příspěvková organizace s právní subjektivitou, zřizovatelem je Olomoucký kraj. Zřízena byla dne 1. 7. 1991 jako Střední odborné učiliště a Odborné učiliště, Zábřeh, nám. 8. května 2.

Název organizace: Střední škola sociální péče a služeb, Zábřeh, nám. 8. května 2, okres Šumperk (dále SSSP)

Sídlo organizace: Zábřeh, nám. 8. května 2, 78901

IČ organizace: 00 409 014

IZO: 108 014 193

Právní forma: příspěvková organizace Olomouckého kraje

Zřizovatel: Olomoucký kraj IČ 606 094 60

Náplň činnosti: poskytování výchovy a vzdělávání

Škola sdružuje: Střední škola IZO: 108 014 193 kapacita - 972

Domov mládeže IZO: 110 017 439 kapacita - 110

Hlavním účelem a posláním příspěvkové organizace je poskytování výchovy a vzdělávání. Činnost školy je řízena školským zákonem. Ředitel je do funkce jmenovaný v souladu s § 166 odst. 2 školského zákona a jedná jménem příspěvkové organizace v souladu s platnými právními předpisy a v rámci oprávnění, která jsou vymezena zřizovací listinou. Ředitel řídí, plní povinnosti vedoucího organizace a další úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů.

Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh vznikla 1. 7. 2006 sloučením Střední odborné školy sociální péče Zábřeh a Středního odborného učiliště Zábřeh. Ve své činnosti navazuje na tradice odborného zemědělského vzdělávání sahající až do roku 1927, kdy byla výnosem Moravského zemského výboru zřízena Zemská odborná škola hospodářská v Zábřehu, a zahradnického vzdělávání založeného roku 1947. Škola během vývoje prošla mnoha přestavbami a modernizacemi. Nyní poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s výučním listem, vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a nabízí nástavbové studium. Forma je možná denní i dálková. Organizace se zaměřuje na výuku zahradnických a zemědělských oborů, výuku rozšiřuje směrem ke studiu pedagogických věd, které jsou zaměřeny na sociální péči a humanitní činnost zacílenou na práci se sociálně nebo zdravotně postiženými lidmi. Vzhledem k tomu, že se škola snaží reagovat na poptávku na trhu, rozšiřuje nabídku o gastronomické obory.

Teoretická výuka je zabezpečována ve dvou budovách, jedna s kapacitou 16 učeben, z toho 8 odborných a další s kapacitou 17 učeben a také 8 odbornými učebnami. Škola disponuje aulou, posilovnou, tělocvičnou, je vybavena technikou pro výuku řízení motorových vozidel. Odborný výcvik je zajištěn na vlastních pracovištích (dílny, skleníky, pozemky, zahrady) i na smluvních pracovištích (restaurace, zemědělské a zahradnické podniky).

Žáci mohou být ubytováni v domově mládeže s celkovou kapacitou 110 lůžek. Organizace má také vlastní školní kuchyň s kapacitou 700 jídel, připravuje se zde celodenní strava pro ubytované žáky, obědy pro zaměstnance, žáky i cizí strážníky v hlavní činnosti, v doplňkové činnosti pak obědy a jiné pohoštění dle objednávek.

⁴⁵ Výroční zpráva školy 2007/2008-2011/2012

Doplňková činnost dále zahrnuje provozování autoškoly, hostinskou činnost, poskytování ubytovacích služeb, rekvalifikačních kurzů a pronajímání prostor.⁴⁶

V následující tabulce jsou uvedeny počty žáků v letech 2007/2008 až 2011/2012. Jsou zde rozlišeni žáci, kteří navštěvují školu na denní formě studia a ti, kteří navštěvují formu dálkovou, uveden je i celkový počet studentů. Data jsou zaznamenána opět k 30. září příslušného roku.

Tabulka 3: Počet žáků a počet tříd v letech 2008-2012

Školní rok	Žáci denní studium	Žáci dálkové studium	Počet žáků celkem
2007/2008	681	111	792
2008/2009	664	218	882
2009/2010	643	293	936
2010/2011	638	330	966
2011/2012	579	338	917

Zdroj: Výkaz o základní škole 2007/2008-2011/2012, interní materiály školy, vlastní zpracování

U denní formy studia dochází u příspěvkové organizace ke každoročnímu snižování počtu studentů. V prvním sledovaném roce navštěvovalo školu nejvíce denních studentů, nejméně jich bylo v posledním sledovaném roce, jednalo se o pokles o 102 studentů, což představuje 14,98%. Průměrný počet studentů v denní formě je 641 žáků. V dálkové formě studia dochází k neustálému zvyšování studujících, oproti roku 2007/2008, kdy takto studovalo 111 studentů, v roce 2011/2012 to bylo již 338, to odpovídá více než třináásobnému růstu, průměr u dálkové formy studia odpovídá 258. Celkový počet studujících je kvůli studentům na dálkové formě studia také rostoucí, procentní nárůst od prvního po poslední sledovaný rok je 15,78%, to představuje 125 studujících, průměrný počet v obou formách nabízeného vzdělávání je 898,6 studentů. Počty zaměstnanců jsou také uváděny vždy k 30. září příslušného roku.

⁴⁶SSSP,[cit. 22. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ssspzabreh.cz/dokumenty-skoly>

Tabulka 4: Zaměstnanci školy v letech 2008 až 2012

Školní rok	Pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci	Celkem
2007/2008	74	28	102
2008/2009	66	27	93
2009/2010	63	27	90
2010/2011	72	25	97
2011/2012	67	25	92

Zdroj: Výroční zprávy školy 2007/2008-2011/2012, interní materiály školy, vlastní zpracování

Nejvíce pedagogických pracovníků bylo ve škole zaměstnáno v roce 2007/2008, nejméně pak v roce 2009/2010, rozdíl mezi těmito roky představuje 11 zaměstnanců, což činí 14,86%. U nepedagogických pracovníků nedochází k výraznějším výkyvům, v pětiletém období se jejich počet snížil o tři pracovníky.

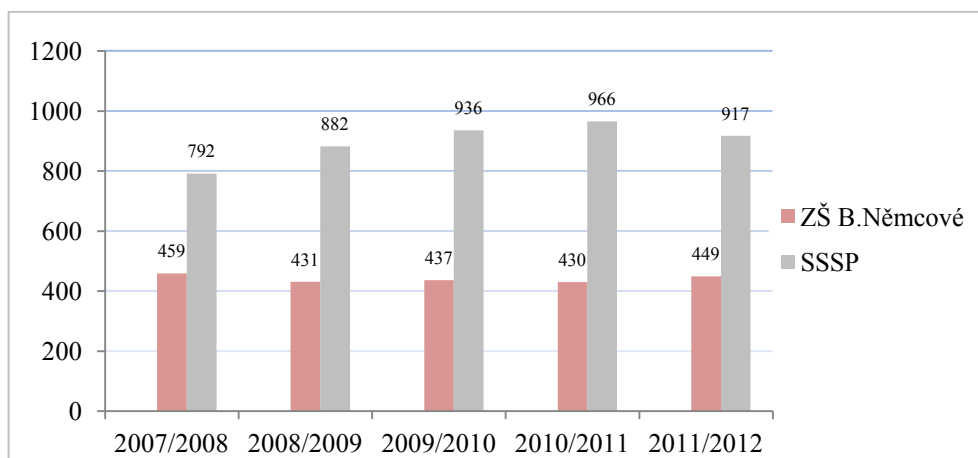
4.1.4 Srovnání počtu žáků a pracovníků u vybraných příspěvkových organizací

U jednotlivých příspěvkových organizací byly uváděny počty žáků i pedagogických a nepedagogických pracovníků. Nyní jsou informace o žácích a následně o zaměstnancích uvedeny pro srovnání najednou.

Základní škola B. Němcové má průměrný počet žáků 441,2, u SSSP se jedná o 898,6 studentů v obou formách nabízeného studia. ZŠ B. Němcové měla nejvíce žáků v roce 2007/2008 (459 žáků), nejméně v roce 2010/2011 (430), SSSP navštěvovalo nejvíce studentů v roce 2010/2011 (966), nejméně pak v roce 2007/2008 (792).

Základní škola zaznamenává během sledovaných pěti let pokles žáků, nejvíce o 29 žáků, pokles je tedy málo viditelný. Střední škola v denním studiu také eviduje pokles žáků až o 102 studentů, ale v dálkovém studiu naopak zaznamenala znatelný nárůst o 227 studentů, takže celkově se jedná o zvýšení o 125 studentů od roku 2007/2008 po poslední sledovaný rok, což představuje nárůst o 15,78%.

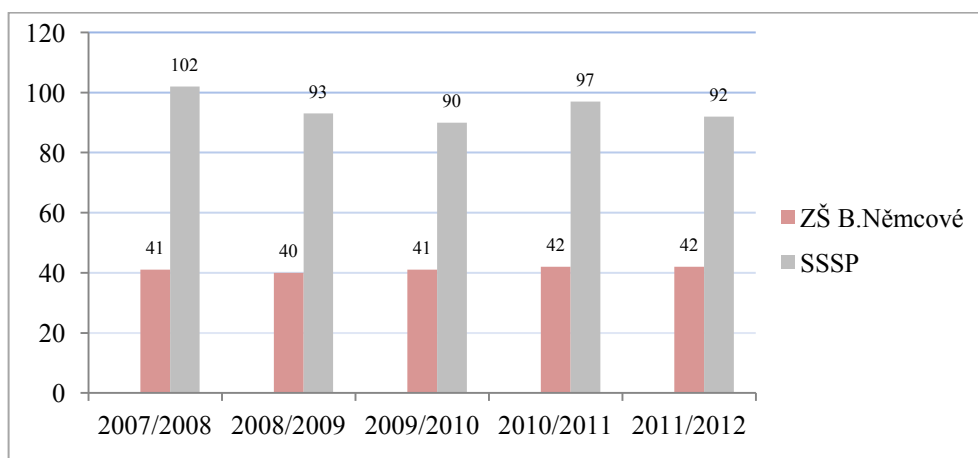
Graf 1: Srovnání počtu žáků u vybraných Po v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, vlastní zpracování

Počty zaměstnanců odpovídají ve velké míře počtům žáků nebo studentů, u ZŠ B. Němcové je stabilní počet žáků, ani u počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků nedošlo k žádným výrazným výkyvům, kdy se rok s nejvíce zaměstnanci od toho, kdy jich bylo nejméně, neliší více než o 2. V příspěvkové organizaci SSSP počet pracovníků také klesá (nejvíce o 12 pracovníku za sledované období), ale jak bylo zhodnoceno výše, u této organizace došlo k navýšení studentů v dálkových oborech, které je škola schopna zajistit vlastními pracovníky, neboť výuka dálkové formy probíhá v jinou dobu, než u studentů denních oborů.

Graf 2: Srovnání počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, vlastní zpracování

4.2 Hospodaření vybraných příspěvkových organizací

Srovnání hospodaření vybraných příspěvkových organizací bude prováděno v období od roku 2008 do roku 2012. Finanční hospodaření škol se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem 129/2000 Sb., o krajích, dále pak zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a Českými účetními standardy.

Financování škol patří mezi financování tzv. vícezdrojové. Sledovány budou neinvestiční náklady, mezi které budou zahrnuty přímé provozní náklady (platy, náhrady platů, mzdy, náhrady mezd, odměny, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, úhrada pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, příspěvky do FKSP, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice, ostatní provozní náklady a investiční náklady) a investiční náklady. Náklady budou rozčleněny podle zdrojů, ze kterých jsou hrazeny; dotace ze státního rozpočtu, příspěvek na provoz od zřizovatele, výnosy z vlastní činnosti, doplňková činnost, popřípadě ostatní zdroje financování.

4.2.1 Základní škola Zábřeh, Boženy Němcové – rozbor hospodaření

Jedním z hlavních finančních zdrojů příspěvkové organizace je dotace ze státního rozpočtu na přímé náklady bez rozdílu zřizovatele. Tuto dotaci obdrží škola prostřednictvím krajského úřadu, nevyčerpanou část dotace pak musí organizace vrátit zpět krajskému úřadu. Dalším základním příspěvkem je příspěvek na provoz, který škola získá od svého zřizovatele. V tabulce níže je přehled dotací ze státního rozpočtu (od krajského úřadu), příspěvek od zřizovatele, kterým je město Zábřeh, jež škola získala během období 2008-2012 a prostředky získané vlastní činností. Uváděny jsou hodnoty prostého aritmetického průměru, absolutního přírůstku, koeficientu růstu a bazického indexu.

Z níže uvedených tabulek 5 – 8, je zřejmé, že nejvyšší celkové příjmy škola vykázala v roce 2009, nejnižší naopak v roce 2010, rozdíl mezi uvedenými lety představoval 1 830,1 tis. Kč. U dotací z krajského úřadu docházelo k navyšování získané částky, rozdíl mezi prvním sledovaným rokem a posledním sledovaným rokem činil 1 146,7 tis. Kč., příspěvky od zřizovatele se pohybovaly v rozmezí od více než 3,5 mil. Kč až do příspěvku přesahujícího 5 mil. Kč. Mezi prostředky, které škola získala vlastní činností, patří například výnosy z prodeje služeb, příjmy z pronájmu, školné, úroky.

Ve sledovaném období bylo takto získáno nejvíce prostředků v roce 2009, nejméně v roce 2011, nejvyšší rozdíl představuje částku 241,5 tis. Kč.

Tabulka 5: Příspěvky ze státního rozpočtu (KÚ) v letech 2008-2012 /Kč/

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Dotace z KÚ	13 934 182,00	14 380 250,00	14 004 274,00	14 407 279,00	15 080 867,00	$\bar{x} = 14\,361\,370,40$
d_{1i}	...	446 068,00	-375 976,00	403 005,00	673 588,00	$\bar{d} = 286\,671,25$
k_t	...	103,2%	97,4%	102,9%	104,7%	$\bar{k} = 102,0$
$I_{i/0}$...	103,2%	100,5%	103,4%	108,2%	-

Zdroj: Interní materiály školy, vlastní zpracování

Prostý aritmetický průměr **dotací z krajského úřadu** představuje 14 361,37 tis. Kč. Největší absolutní přírůstek lze vysledovat mezi roky 2011 a 2012, kdy se jednalo o více než 673 tis. nárůst, naopak nejnižší byl přírůstek v roce 2010. Průměrný absolutní přírůstek odpovídal částce vyšší než 286 tis. Kč. Průměrný růst prostředků je 2%, nejvyšší byl v roce 2012 (o 4,7%). Ve vztahu k roku 2008 se finanční prostředky přidělené krajským úřadem navýšily o 8,2%.

Příspěvek od zřizovatele v tabulce 6 představuje v průměru více než 4 454,49 tis. Kč. V absolutní hodnotě obdržela organizace nejméně v roce 2010, nejvíce prostředků naopak v roce 2011, kdy se jednalo o nárůst prostředků proti roku 2010 o 1 506,27 tis. Kč. Během sledovaného období došlo průměrně k poklesu získaných prostředků o 4,8%, největší pokles nastal v roce 2010 o 27,2 %, v roce 2011 byl nárůst prostředků od zřizovatele o 42,4% větší než v předešlém roce. Pokles finančních prostředků byl zaznamenán i v porovnání s výchozím rokem 2008 a rokem 2012, jednalo se o 17,8%.

Tabulka 6: Příspěvek od zřizovatele v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Příspěvek od zřizovatele	4 819 500,00	4 879 000,00	3 554 134,37	5 060 401,88	3 959 258,36	$\bar{x} = 4\,454\,458,92$
d_{1i}	...	59 500,00	-1 324 865,63	1 506 267,51	-1 101 143,52	$\bar{d} = -215\,060,41$
k_t	...	101,2%	72,8%	142,4%	78,2%	$\bar{k} = 95,2$
$I_{i/0}$...	101,2%	73,7%	105,0%	82,2%	

Zdroj: Interní materiály školy, vlastní zpracování

K výnosům organizace patří i **prostředky získané vlastní činností**, v tabulce 7 jsou promítnuty finanční prostředky získané vlastní činností zahrnující vlastní činnost a doplňkovou činnost, která je popsána ve zřizovací listině.

Tabulka 7: Prostředky získané vlastní činností v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Prostředky získané vlastní činností	895 630,91	1 066 352,85	936 199,42	824 804,87	920 776,79	$\bar{x} = 928\,752,97$
d_{i1}	...	170 721,9	-130 153,4	-111 394,6	95 971,9	$\bar{d} = 6\,286,5$
k_t	...	119,1%	87,8%	88,1%	111,6%	$\bar{k} = 100,7$
$I_{i/0}$...	119,1%	104,5%	92,1%	102,8%	-

Zdroj: Interní materiály školy, vlastní zpracování

Prostý aritmetický průměr prostředků získaných vlastní činností představoval u příspěvkové organizace ve sledovaných letech 928,75 tis. Kč. Průměrný koeficient růstu činil 0,7 %, což odpovídá částce 6,28 tis. Kč. Největší pokles byl zaznamenán u roku 2010, jednalo se o pokles o 12,2%., naopak největší nárůst činí 19,1 % v roce 2009. Vzhledem k roku 2008 došlo k největšímu nárůstu prostředků v roce 2009, k největšímu poklesu v roce 2011.

Prostý aritmetický průměr celkových získaných prostředků (příloha 1) v letech 2008-2012 činí 19 744.58 tis. Kč, průměrný absolutní přírůstek odpovídal hodnotě 77,9 tis. Kč, což je 0,4 % růstu. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2011, kdy se jednalo o 9,7%, pokles byl nejvyšší v roce 2010 (9%). Organizace obdržela v roce 2012 finanční prostředky, které byly navýšeny pouze o 1,6% proti základnímu roku 2008, největší navýšení financí pro organizaci proti roku 2008 je zaznamenáno v roce 2009.

Procentuální podíly u jednotlivých získaných finančních prostředků jsou uvedeny v příloze 1. Prostředky získané ze státního rozpočtu dosahovaly v průměru 72,78%, příspěvky od zřizovatele představovaly 22,48% a prostředky získané vlastní činností 4,72%. Z uvedených procentních podílů je zřejmé, že příspěvky ze státního rozpočtu představují téměř tři čtvrtiny všech prostředků, zbývající čtvrtina je pak rozdělena mezi příspěvky od zřizovatele a finance získané vlastní činností, s tím, že vlastní činnost představuje v celkové částce méně než 5%.

V následujícím grafu jsou znázorněny prostředky získané od krajského úřadu, přidělené zřizovatelem a finance získané vlastní činností.

Graf 3: Dotace z KÚ, od zřizovatele a prostředky získané vlastní činností v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Dotace z KÚ zahrnují přímé náklady, kam patří všechny neinvestiční náklady. V následující tabulce bude sledována dotace od Olomouckého kraje s tím, že bude dále rozčleněna na přímé náklady, náklady na odvody a ONIV – ostatní neinvestiční náklady. Do přímých nákladů jsou zahrnuty mzdové náklady, náklady na další vzdělávání, cestovné, dohody a odstupné, FKSP, pojištění zaměstnanců a nenárokové složky platů pedagogických pracovníků.

Tabulka 8: Struktura dotací ze státního rozpočtu v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Přímé náklady	10 156 462,00	10 819 066,00	10 422 114,00	10 662 551,00	11 220 870,00
Odvody	3 408 003,00	3 106 973,00	3 374 789,00	3 517 570,00	3 729 584,00
ONIV	369 717,00	453 283,00	207 371,00	227 158,00	130 413,00
Celkem	13 934 182,00	14 380 250,00	14 004 274,00	14 407 279,00	15 080 867,00

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Dotace ze státního rozpočtu jsou přerozdělovány školám prostřednictvím krajských úřadů, sledovaná organizace dostává dotace z Olomouckého kraje. Městský úřad v Zábřeze zpracovává na základě krajských normativů návrhy přímých výdajů školy, které jsou dále předkládány ke schválení krajskému úřadu. Podle počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků jsou zpracovávány finanční ukazatele. Dotace ze státního rozpočtu je přidělena

na prostředky na mzdy, výdaje na úhradu pojistného, přiděly do FKSP, na nezbytné navýšení nákladů spojené s výukou žáků zdravotně postižených, výdaje na učebnice, učební pomůcky, školní potřeby, další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Nejvyššími jsou přímé náklady, které obsahují mzdové náklady. Z předchozí tabulky je zřejmé, že dochází k navyšování přímých nákladů. V roce 2012 došlo k navýšení o 1 064,4 tis. Kč, současně s navyšováním přímých nákladů dochází i ke zvyšování odvodů na povinné zdravotní pojištění. U ostatních neinvestičních nákladů je naopak pozorován pokles. V roce 2009 představovaly ONIV více než 450 tis. Kč, ale v roce 2012 už jen přibližně 130 tis. Kč, tento pokles tvoří 28,77%.

V příloze 1 je uveden procentuální podíl přímých nákladů, odvodů a ONIV na dotacích z krajského úřadu. Přímé náklady činí v průměru 74,18%, odvody potom průměrně 23,86%, nejmenší položku pak představují ONIV, které nepřesahují 2%.

Jak vyplývá z tabulky 9, nejvyššími náklady jsou náklady přímé, které zaujímají přibližně tři čtvrtiny celkových prostředků čerpaných ze státního rozpočtu. Průměrná hodnota přímých nákladů odpovídala 10 656,21 tis. Kč, průměrný meziroční přírůstek činil 266,1 tis. Kč, což činí průměrný nárůst o 2,5%. Největší zvýšení bylo zaznamenáno v roce 2009 o 6,5%, největší snížení v roce 2010 o 3,7% proti roku předchozímu. Od výchozího roku 2008 došlo k navýšení prostředků na přímé náklady o 10,5% v roce 2012.

Tabulka 9: Přímé náklady v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Přímé náklady	10 156462,00	10 819066,00	10 422114,00	10 662551,00	11 220870,00	$\bar{x} = 10\ 656\ 212,60$
d_{i1}	...	662 604,00	-396 952,00	240 437,00	558 319,00	$\bar{d} = 266\ 102,00$
k_t	...	106,5%	96,3%	102,3%	105,2%	$\bar{k} = 102,5\%$
$I_{i/0}$...	106,5%	102,6%	105,0%	110,5%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Mzdové náklady, kterým patří nejvyšší část přímých nákladů, jsou uvedeny za sledované období v příloze 1, jsou zde i povinné odvody na zdravotní pojištění a celkové mzdové náklady. Prostředky vynaložené průměrně na mzdové náklady činí 10 409,78 tis. Kč, prostředky, kterými bylo hrazeno zákonné pojištění, odpovídaly v průměru částce 3 505,23 tis. Kč.

Celkové mzdové náklady (tabulka 10) se v letech 2008-2012 pohybovaly na hodnotě 13 915,01 tis. Kč, podle průměrného koeficientu růstu docházelo k navýšení meziročně o 2,7%, což průměrně odpovídá 375,15 tis. Kč ročně. Meziročně došlo k největšímu navýšení finančních prostředků v roce 2012, jednalo se o částku 902,78 tis. Kč, která představovala celkem navýšení o 6,4%. Nejméně financí na mzdové prostředky bylo vyčerpáno v roce 2010, pokles proti předchozímu roku 2009 odpovídal 1,3%, částka byla nižší o 172,43 tis Kč. Vzhledem k základnímu roku 2008 docházelo každoročně ke zvyšování mzdových nákladů, největší změna byla zaznamenána v roce 2012, výdaje na mzdové prostředky se zvedly o 11,2%.

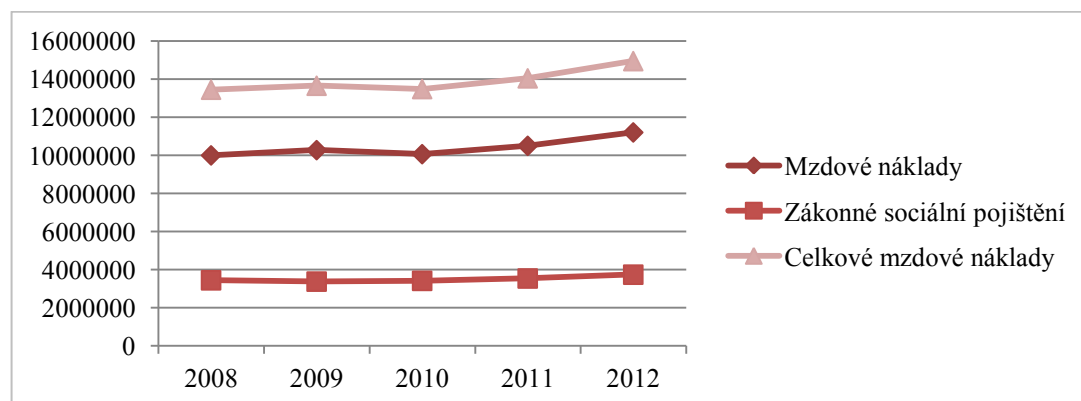
Tabulka 10: Celkové mzdové náklady v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	13 446740,00	13 654430,00	13 482000,00	14 044550,00	14 947329,00	$\bar{x} = 13\,915\,009,80$
d_{i1}	...	207 690,00	-172 430,00	562 550,00	902 779,00	$\bar{d} = 375\,147,25$
k_t	...	101,5%	98,7%	104,2%	106,4%	$\bar{k} = 102,7\%$
$I_{i/0}$...	101,5%	100,3%	104,4%	111,2%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Celkové mzdové náklady příspěvkové organizace, prostředky čerpané na úhradu povinného sociálního pojištění a mzdové náklady jsou vyjádřeny v grafu 4, ze kterého je patrné, že dochází k postupnému navyšování prostředků na mzdy, a tedy i k navyšování prostředků nutných na úhradu povinného zákonného pojištění.

Graf 4: Mzdové náklady, zákonné sociální pojištění v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Z příspěvku od zřizovatele a z prostředků získaných vlastní činností je hrazena spotřeba materiálu, energie, opravy a udržování majetku. Jednotlivé položky, které činí největší podíl na prostředcích od zřizovatele a z vlastní činnosti, budou dále rozepsány v tabulkách 11-13.

Poměrně značné rozdíly, které jsou u spotřeby materiálu znatelné v tabulce 11, jsou dány také rozdílnými potřebami školy v každém roce. V letech 2008 bylo vydáno přes 331,74 tis. na učebnice a učební pomůcky a na DDHM 715,06 tis. Kč, v roce 2009 se jednalo o částku vyšší než 516,73 tis. Kč na učebnice a učební pomůcky, na DDHM bylo v tomto roce použito 481,81 tis. Kč. Znatelnější rozdíl je v následujícím roce, kdy bylo vyčerpáno o 270,85 tis. méně než v roce předchozím, nejvíce prostředky za materiál činily v roce 2011, kdy výdaje za učebnice a učební pomůcky z celkové částky na spotřebu materiálu představovaly 1 634,81 tis., což proti předchozímu roku tvoří nárůst o 103,5%. V posledním sledovaném roce dochází k velmi výraznému poklesu, proti předchozímu roku o 1 333,1 tis. Kč, jednalo se o pokles o 74%, za učebnice a učební pomůcky bylo v tomto roce vydáno 128,16 tis. Kč.

Tabulka 11: Spotřeba materiálu v letech 2008-2012 /Kč/

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Spotřeba materiálu	1 223 720,00	1 154 850,00	884 001,00	1 798 764,67	467 807,50	$\bar{x} = 1\ 105\ 828,63$
d_i	...	-68 870,00	-270 849,00	914 763,67	-1 330 957,17	$\bar{d} = -188\ 978,13$
k_t	...	94,4%	76,5%	203,5%	26,0%	$\bar{k} = 78,6\%$
$I_{i/0}$...	94,4%	72,2%	147,0%	38,2%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Spotřeba energie (tabulka 12) zaujímá značnou položku ve výdajích příspěvkové organizace, jednotlivé spotřeby energií – za vodu, plyn a elektřinu jsou rozepsány v příloze 1. Celková spotřeba energie se v prostém aritmetickém průměru rovná 1 764,73 tis. Kč, meziroční přírůstek ukazoval průměrně nárůst o 31,03 tis. Kč, to odpovídá průměrnému koeficientu růstu, který tvoří 1,8%. Proti sledovanému roku 2008 došlo k nejvýraznější změně v roce 2010, kdy se jednalo o zvýšení o 17,8%, nejmenší nárůst proti roku 2008 činí 2,9% v roce 2011. Pokles prostředků od roku 2011 souvisí s postupnými opravami budov a investicemi do zateplování. Ve škole jsou tepelné ztráty značné především kvůli tomu, že

se jedná o pavilónový typ školy, kdy jsou jednotlivé pavilony propojeny skleněnými chodbami, které právě velké tepelné úniky prokazují.

Tabulka 12: Spotřeba energie v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Spotřeba energie	1 643 490,24	1 785 349,36	1 935 259,37	1 691 914,38	1 767 622,82	$\bar{x} = 1\ 764\ 727,23$
d_{1i}	...	141 859,12	149 910,01	-243 344,99	75 708,44	$\bar{d} = 31\ 033,15$
k_t	...	108,6%	108,4%	87,4%	104,5%	$\bar{k} = 101,8\%$
$I_{i/0}$...	108,6%	117,8%	102,9%	107,6%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Příspěvková organizace je povinna dle zřizovací listiny řádně pečovat o majetek, který jí byl zřizovatelem svěřen do správy. Tabulka 13 zachycuje výdaje na opravy a udržování majetku v letech 2008-2012. Prostý aritmetický průměr činí za sledované období 1 109,03 tis. Kč, v roce 2009, kdy je hodnota výdajů nejvyšší, bylo použito více než 464,77 tis. na opravy budov a 1 171,1 tis. na neinvestiční akce, proti předchozímu roku se jednalo o nárůst o 308,07 tis. Kč, největší pokles byl naopak zaznamenán v roce 2010; částka vydaná v roce 2010 byla o 71,9% nižší než v předchozím roce. Podle průměrného absolutního přírůstku docházelo k poklesu ve sledovaném období o 187,13 tis. Kč, průměrný koeficient růstu v letech 2008-2012 klesá o 16,8%. Jen v roce 2009 byl patrný nárůst výdajů proti roku 2008, v ostatních letech se jednalo vždy o snížení proti roku 2008, nejznatelnější potom bylo v roce 2010.

Tabulka 13: Opravy a udržování v letech 2008-2012

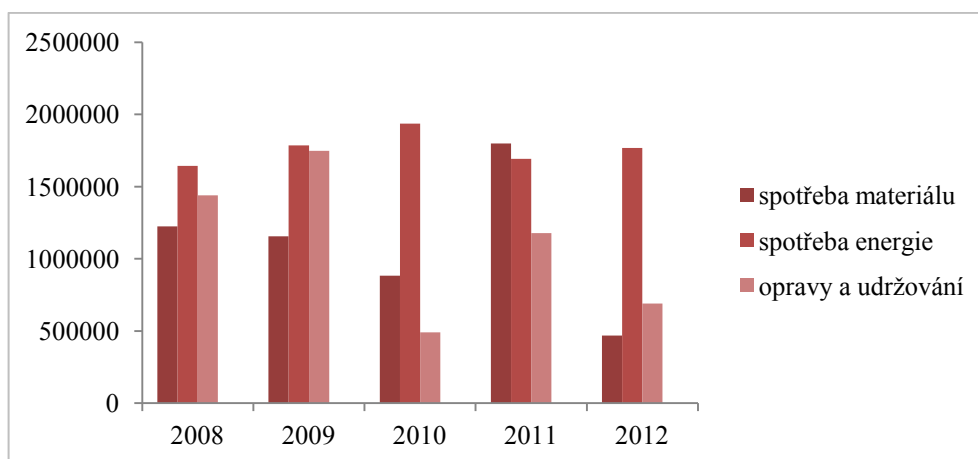
Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Opravy a udržování	1 438 613,03	1 746 688,20	490 947,70	1 178 818,50	690 078,20	$\bar{x} = 1\ 109\ 029,13$
d_{1i}	...	308 075,17	-1 255 740,50	687 870,80	-488 740,30	$\bar{d} = -187\ 133,71$
k_t	...	121,4%	28,1%	240,1%	58,5%	$\bar{k} = 83,2\%$
$I_{i/0}$...	121,4%	34,1%	81,9%	48,0%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Graf 5 zachycuje podíly jednotlivých vybraných výdajů, zaznamenány jsou prostředky určené na spotřebu materiálu, spotřebu energie a opravy a udržování budov.

Z grafu je zřejmé, že nejstabilnější jsou výdaje na energie, u kterých nedochází k výrazným výkyvům. U spotřeby materiálu i u výdajů na opravy a udržování jsou značné rozdíly. Stabilnější byly v letech 2008, 2009 a 2011, v letech 2010 a 2012 došlo k výrazným poklesům.

Graf 5: Spotřeba materiálu, opravy a udržování, energie v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Nejvyšší částka z příspěvku zřizovatele připadá na **spotřebu energií** (příloha 1). Příspěvková organizace vynakládá největší prostředky za spotřebu elektřiny, škola vytápí elektřinou všechny budovy, teprve v roce 2013 dochází k postupné výměně elektrického vytápění za vytápění plynové. Spotřeba plynu tvoří ve sledovaném období zanedbatelnou část, jedná se jen o plyn spotřebovaný při výuce ve cvičné kuchyňce. Spotřeba vody v prostém aritmetickém průměru se rovná částce 161,29 tis. Kč, podle průměrného koeficientu růstu docházelo meziročně k růstu o 1,3%, proti roku 2008 se prostředky nutné k úhradě vody zvedly o 5,1%.

Příspěvková organizace má ve své zřizovací listině od zřizovatele schválenou **doplňkovou činnost**, jedná se o pronájem nevyužívaných nemovitostí a nebytových prostor. Škola pronajímá především tělocvičnu, ale i ostatní nebytové prostory. Soukromé firmě organizace pronajala střechu jedné z budov za účelem umístění solárních panelů, od firmy tedy škola získává prostředky za pronájem plochy střechy. Prostředky získané doplňkovou činností jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 14: Prostředky získané doplňkovou činností v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Doplň.činnost	101 280,00	125 960,00	165 943,00	230 230,00	212 100,00	$\bar{x} = 167\ 102,6$
d_{i1}	...	24 680,00	39 983,00	64 287,00	-18 130,00	$\bar{d} = 27\ 705,00$
k_t	...	124,4%	131,7%	138,7%	92,1%	$\bar{k} = 120,3\%$
$I_{i/0}$...	124,4%	163,8%	227,3%	209,4%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Z výše vyobrazené tabulky vyplývá, že prostý aritmetický průměr hodnot dosažených doplňkovou činností tvoří 167,1 tis. Kč, u průměrného absolutního přírůstku se jednalo o meziroční zvýšení o 27,7 tis. Kč, což odpovídá tempu růstu 20,3%. Je patrné každoroční navýšení proti výchozímu roku 2008, v roce 2012 byl nárůst proti roku 2008 o 109,4%. Je zřejmé, že se organizace snaží postupně navyšovat příjmy z doplňkové činnosti a zlepšit si tím hospodářský výsledek.

Celkové náklady organizace jsou vyčísleny v tabulce v příloze 1. Průměrné náklady během pěti let rostly o 0,75%, což odpovídá meziročnímu průměrnému růstu 104,82 tis. Kč. Největší propad nastal proti roku 2008 v roce 2010, kdy klesly o 5,4% a naopak největší nárůst proti základnímu roku se objevil v roce 2011, kdy se jednalo o 3,9%.

Příspěvková organizace hospodář s peněžními fondy, které vytváří. Jedná se o fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, fond rezervní a investiční. Podrobné stavy peněžních fondů během pětiletého období jsou uvedeny v příloze 2. Pozornost bude zaměřena na finanční stavy na fondu investičním, jeho tvorbu a způsoby čerpání.

V roce 2008 bylo z investičního fondu vyčerpáno více než 1 089 tis. Kč, prostředky byly použity na investice do dílenského pavilonu v celkové částce 800 tis. Kč, koupena byla interaktivní tabule za více než 132 tis. Kč, nábytek do ředitelny školy za asi 60 tis. Kč a malování školy představovalo 100 tis. Kč. V roce 2009 bylo vyčerpáno více než 1 703 tis. Kč, prostředky byly použity především na investici do správního pavilonu, což představovalo 1 400 tis. Kč, další výraznější položkou bylo malování školy (164 tis. Kč), ostatní zdroje byly potom použity na elektrovizy, opravu učebny fyziky, opravy PC, nákup diaprojektoru. Použití investičního fondu v roce 2010 zahrnovalo odvod odpisů

(552 tis. Kč), opravy podlahových krytin, malování a další drobnější opravy. V roce 2011 bylo v investičním fondu vytvořeno 669 tis. Kč z odpisů a 552 tis. bylo odvedeno zřizovateli. V posledním sledovaném roce byl investiční fond tvořen odpisy z majetku v hodnotě 698 tis. Kč a 386 tis. Kč bylo odvedeno do rozpočtu zřizovatele.

V tabulce 15 jsou znázorněny hodnoty **hospodářského výsledku** organizace ve sledovaném období. Je rozdělen na hlavní činnost a hospodářskou činnost, v letech 2008-2012 hospodařila škola vždy s kladným celkovým hospodářským výsledkem. V letech 2009-2012 bylo dosaženo záporného hospodářského výsledku u hlavní činnosti, v doplňkové činnosti bylo dosaženo vždy kladného výsledku, proto mohly být finanční prostředky použity na uhrazení záporných výsledků hospodaření z hlavní činnosti. Nejvyššího kladného výsledku bylo dosaženo v roce 2008, nejnižšího naopak v roce 2011, kladný výsledek hospodaření může škola využít ve prospěch hlavní činnosti.

Tabulka 15: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012

Výsledek hospodaření/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní činnost	104 490,00	-51 180,00	-61 000,00	-141 450,80	-134 597,43
Hospodářská činnost	14 190,00	62 080,00	76 000,00	146 619,50	145 552,63
Celkem	118 680,00	10 900,00	15 000,00	5 168,70	10 955,20

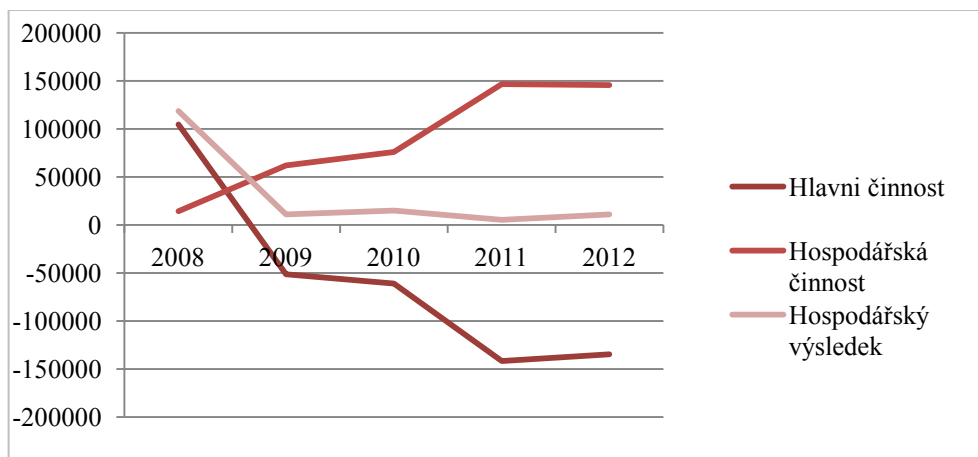
Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Průměrné hodnoty celkového hospodaření (příloha 1) odpovídají částce 32,14 tis. Kč, absolutní přírůstek za dané období ukazuje na hodnotu 26,93 tis. Podle průměrného koeficientu růstu docházelo během pěti let ke snížení o 44,9%, největší pokles byl zaznamenán v roce 2009, jednalo se o 90,8%. Vzhledem k roku 2008 došlo vždy k poklesu, což je způsobeno hospodářským výsledkem ve výši 118,68 tis. Kč právě v roce 2008. V ostatních letech bylo dosaženo vždy sice kladného výsledku, ale v celkové výši, která nepřesáhla 15 tis. Kč.

Graf 6 zaznamenává hospodářský výsledek příspěvkové organizace v letech 2008-2012 s tím, že je rozdělen na hlavní činnost, hospodářskou činnost a samotný hospodářský výsledek. Je patrné, že celkový hospodářský výsledek a hospodářská činnost

dosáhly vždy kladných hodnot, naopak hospodaření v hlavní činnosti bylo vždy kromě roku 2008 v hodnotách záporných.

Graf 6: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

4.2.2 Shrnutí hospodaření Základní školy Zábřeh, Boženy Němcové

Základní škola hospodařila během sledovaného období od roku 2008 do roku 2012 vždy s kladným hospodářským výsledkem. Ve čtyřech letech dosahovala organizace záporného výsledku v hlavní činnosti, který byl ale vždy vyrovnán činností hospodářskou. Nejlepšího hospodářského výsledku bylo dosaženo v roce 2008, kdy se jednalo o částku převyšující 118 tis. Kč, v ostatních letech se již kladné výsledky hospodaření pohybovaly od 5 do 15 tis. Kč.

Organizace čerpala příspěvky prostřednictvím krajského úřadu a od zřizovatele, některé prostředky získala vlastní a doplňkovou činností. Průměrná hodnota příspěvků z krajského úřadu převyšovala 14 361 tis. Kč, s tím, že nárůst prostředků takto obdržených se během pěti let v průměru zvýšil o 2%. Od zřizovatele obdržela škola průměrně 4 454,49 tis. Kč, v tomto případě docházelo k poklesu získaných finančních prostředků v průměru o 4,8%. Z vlastní činnosti škola v průměru obdržela přes 928 tis. Kč ročně.

Z prostředků, které škola získává, představují dotace ze státního rozpočtu průměrně téměř 73%, prostředky od zřizovatele pokrývají přes 22% a vlastní činnosti téměř 5%.

Dotace z KÚ zahrnují přímé náklady, které patří mezi nejvýznamnější položku čerpanou ze státního rozpočtu. Mezi ně jsou řazeny i náklady na mzdy. Ty se během pěti

let průměrně dostaly na 13 915 tis. Kč, zvýšily se proti roku 2008 o 11,2% a průměrně meziročně stouply o 2,7%.

Z příspěvku od zřizovatele je hrazena i spotřeba materiálu, energie a opravy a udržování majetku. Značnou část ve spotřebě materiálu představují finance nutné k úhradě učebnic a školních pomůcek. Spotřeba materiálu se během roku 2008-2012 značně odlišovala právě kvůli různým potřebám školy v oblasti nákupu učebnic a učebních pomůcek a dlouhodobého hmotného majetku. Nejvyšší výdaje v této oblasti měla organizace v roce 2011, kdy z celkové částky na spotřebu materiálu představovaly učebnice a učební pomůcky 1 634,81 tis. Kč. Spotřeba energie ve škole je ovlivněna mnoha faktory, jak bylo řečeno v úvodní charakteristice, jedná se o školu pavilónového typu, z čehož vyplývá i možná vysoká spotřeba elektřiny, vybudování jiného způsobu vytápění je plánováno teprve od roku 2013. Průměrná spotřeba energií je ovlivněna i postupnou výměnou oken, v průměru převyšovala 1 764 tis. Kč. V rámci oprav a udržování majetku škola profinancovala průměrně 1 109 tis. Kč. Spotřeby energií jsou ve sledovaném období stabilnější proti spotřebám materiálu a spotřebám na opravy a udržování, u kterých dochází i k výrazným meziročním výkyvům.

Škola provozovala v letech 2008 – 2012 doplňkovou činnost, dle zřizovací listiny může nabízet pronájmy učeben, tělocvičny a dalších nebytových prostor. Školní jídelna, která je umístěna přímo v prostorách školy, je vlastní příspěvkovou organizací zřizovanou městem Zábřeh. Doplňkovou činností škola získala průměrně 167 tis. Kč za rok, nejvíce v roce 2011, nejméně pak v roce 2008. Koeficientu růstu v této činnosti náleží hodnota 20,3%.

Během sledovaného období škola vyčerpala z investičního fondu nejvíce prostředků v roce 2008 a 2009, kdy investovala do oprav dílenského pavilonu a správního pavilonu. V dalších třech následujících letech nebyly ve škole prováděny významné investiční akce, především kvůli plánované a finančně náročné budoucí přestavbě elektrického topení na topení plynové.

4.2.3 Střední škola sociální péče a služeb – rozbor hospodaření

Financování střední školy je uskutečňováno z dotací ze státního rozpočtu (z MŠMT), z dotací z Olomouckého kraje a dotací na projekty. Ze státního rozpočtu jsou hrazeny platy, náhrady platů, mzdy, náhrady mezd, úhrada pojistného, přiděly do FKSP,

výdaje na školní potřeby, učebnice a další; prostředky jsou poskytovány podle skutečného počtu studentů ve škole. Ze státního rozpočtu může škola čerpat také prostředky na rozvojové programy a k úhradě prokazatelných nákladů, které souvisí například s konáním závěrečných zkoušek. Na základě finančního plánu získává škola dotace od kraje, jsou zde zahrnuty dotace na provoz, který souvisí s hlavní činností organizace.

V následující tabulce je uveden přehled dotací z MŠMT, dotací z Olomouckého kraje a dotací na projekty.

Tabulka 16: Dotace ze státního rozpočtu a z Olomouckého kraje v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Dotace z MŠMT	35 133 000,00	38 595 905,00	36 745 390,00	36 375 044,00	34 902 202,00
Dotace z OL. kraje	6 079 400,00	6 062 131,00	6 184 810,00	6 425 066,75	6 031 313,60
Dotace projekty	0,00	0,00	178 860,00	634 238,20	2 282 246,45
Celkem	41 212 400,00	44 658 036,00	43 109 070,00	43 434 348,95	43 215 762,05

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Dotace z MŠMT se ve sledovaném období pohybovaly od 34 902,20 tis. Kč v roce 2012, až do částky 38 595,91 tis. Kč v roce 2009, rozdíl mezi uvedenými částkami, které škola získala, je 3 693,70 tis. Kč. Dotace z Olomouckého kraje se nejvíce liší o 393,75 tis. Kč, nejvíce organizace obdržela v roce 2011, nejméně pak v roce 2012. Příspěvková organizace hospodařila i s prostředky, které získala na projekty, jednalo se o roky 2010 až 2012. V roce 2010 obdržela škola příspěvek z ESF na financování grantového projektu Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Zlepšení výuky autoškoly u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím ICT“ v celkové výši 718,36 tis. Kč, v roce 2010 bylo použito 178,86 tis. Kč. Na stejný projekt bylo použito 162,82 tis. Kč i v roce 2011 a ještě byly získány prostředky na projekt „Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání“, kdy bylo profinancováno 471,42 tis. Kč. V posledním sledovaném roce, kdy škola obdržela nejvyšší částku na projekty, se jednalo o 2 282,25 tis. Kč na projekt „Moderní škola, moderní výuka“ z ESF OP „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ 1 491,55 tis. Kč, na projekt „Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání“ 790,69 tis. Kč.

V tabulce přílohy 4 je viditelný procentuální podíl jednotlivých dotací, nejvíce prostředků škola obdržela z MŠMT, v průměru 84,2%, od Olomouckého kraje 14-15%

a na dotace získala organizace celkem 3 095,34 tis Kč, v roce 2012 obdržená částka představovala 5% z celkových získaných prostředků.

Dotace z MŠMT (tabulka 17) se ve sledovaném období pohybovaly v absolutním průměru na částce 36 350,31 tis. Kč, průměrný absolutní přírůstek odpovídal částce -57,70 tis. Kč, v letech 2010 až 2012 došlo meziročně k poklesu, velmi výrazný byl v roce 2010, kdy meziroční pokles tvořil 1 850,52 tis. Kč a v roce 2012, kdy snížení odpovídalo 1 472,84 tis. Kč. Koeficient růstu se během sledovaných pěti let snížil o 0,2%, největší snížení lze vysledovat v roce 2010 o 4,8%, naopak k navýšení proti předchozímu roku došlo v roce 2009 o 9,9%. Dotace se od roku 2008 postupně snižovaly, v roce 2009 byl sice nárůst proti roku 2008 o 9,9%, ale v dalším období již dochází k poklesu až o 0,7% proti výchozímu roku 2008.

Tabulka 17: Dotace z MŠMT v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Dotace z MŠMT	35 133 000,00	38 595 905,00	36 745 390,00	36 375 044,00	34 902 202,00	$\bar{x} = 36\,350\,308,2$
d_{1i}	...	3 462 905,00	-1 850 515,00	-370 346,00	-1 472 842,00	$\bar{d} = -57\,699,5$
k_t	...	109,9%	95,2%	99,0%	96,0%	$\bar{k} = 99,8\%$
$I_{i/0}$...	109,9%	104,6%	103,5%	99,3%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

O dotacích z Olomouckého kraje vypovídá tabulka 18. Prostému průměru náleží částka 6 156,54 tis. Kč, která zaujímá -12,02 tis. Kč v průměru absolutního přírůstku. Meziročně byl zaznamenán největší pokles v roce 2012, kdy škola obdržela částku o 393,75 tis. nižší, nárůst je možné vidět v roce 2011, kdy meziroční navýšení o 240,26 tis. Kč představovalo nárůst koeficientu růstu o 3,9%, průměrný koeficient růstu ukazuje na snížení prostředků od Olomouckého kraje za období 2008-2012 o 0,2%. Největší nárůst financí proti roku 2008 je patrný v roce 2011 o 5,7%, nejméně obdržela škola v roce 2012. Jednalo se o pokles o 6,1%. Škola se každoročně potýká s tím, že příspěvek od Olomouckého kraje, který po sledované období není výrazně navyšován, nepokrývá náklady na provoz příspěvkové organizace.

Tabulka 18: Dotace z Olomouckého kraje v letech 2008-2012

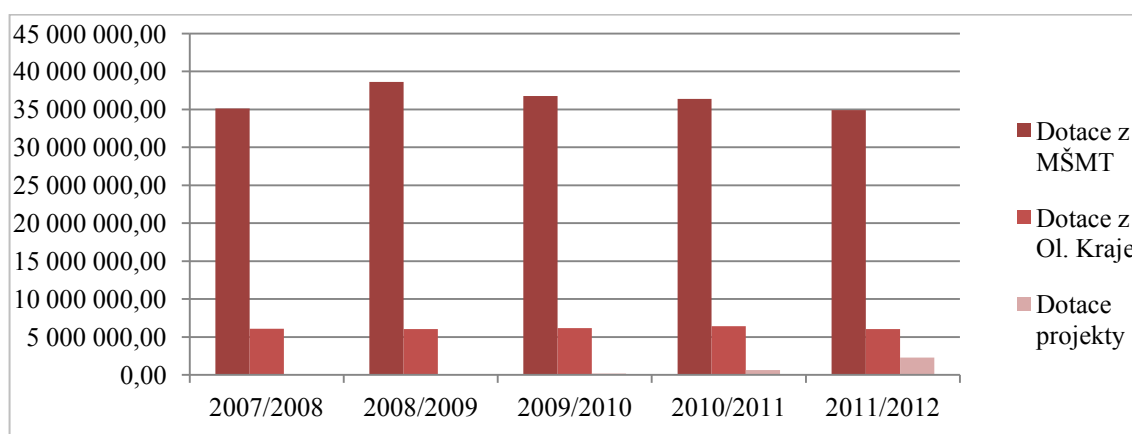
Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Dotace z OK	6 079 400,00	6 062 131,00	6 184 810,00	6 425 066,75	6 031 313,60	$\bar{x} = 6 156 544,27$
d_{1i}	...	-17 269,00	122 679,00	240 256,75	-393 753,15	$\bar{d} = -12 021,60$
k_t	...	99,7%	102,0%	103,9%	93,9%	$\bar{k} = 99,8\%$
$I_{i/0}$...	99,7%	101,7%	105,7%	99,2%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Celkové obdržené finanční prostředky v letech 2008-2012 zachycuje tabulka v příloze 4. Průměrná hodnota těchto prostředků odpovídá 43 125,92 tis. Kč, průměrně došlo meziročně ke zvýšení o 500,84 tis. Kč, dle koeficientu růstu odpovídá částka průměrnému zvýšení o 1,2%. V roce 2012 získala škola o 4,9% více než v roce 2008, nejznatelnější nárůst proti tomuto roku je pozorován v roce 2009, kdy škola získala o 8,4% více celkových prostředků.

V grafickém znázornění níže je viditelné, že nejvyšší částku, kterou organizace dostávala, byla dotace ze státního rozpočtu, z Olomouckého kraje se jednalo o prostředky ve výši kolem 6 mil. Kč, jejich výše pak zůstávala během období na velmi podobné úrovni. Nejméně prostředků se podařilo škole získat z dotací na projekty, nejvýrazněji tyto dotace ovlivnily rozpočet v roce 2012.

Graf 7: Dotace za SR, z OK, dotace na projekty v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

V následujícím textu a tabulkách 19 – 23 jsou rozebírány **náklady** organizace ve sledovaném období. Do položky spotřební nákupy je řazena spotřeba materiálu a spotřeba energie. Náklady za materiál i energie budou okomentovány jednotlivě. V částce představující služby jsou pak zahrnuty opravy a udržování a ostatní služby, kde jsou zachyceny například náklady z dlouhodobého hmotného majetku nebo ostatní finanční náklady.

Procentuální podíly jednotlivých nákladových položek jsou podrobně zobrazeny v příloze 4. Nejvýznamnější část je tvořena mzdovými náklady (78,44%), náklady na spotřebu materiálu a náklady, které jsou spojené se spotřebou energií (13,82%), další významnou část tvoří opravy a udržování majetku.

Tabulka 19: Náklady organizace v letech 2008-2012

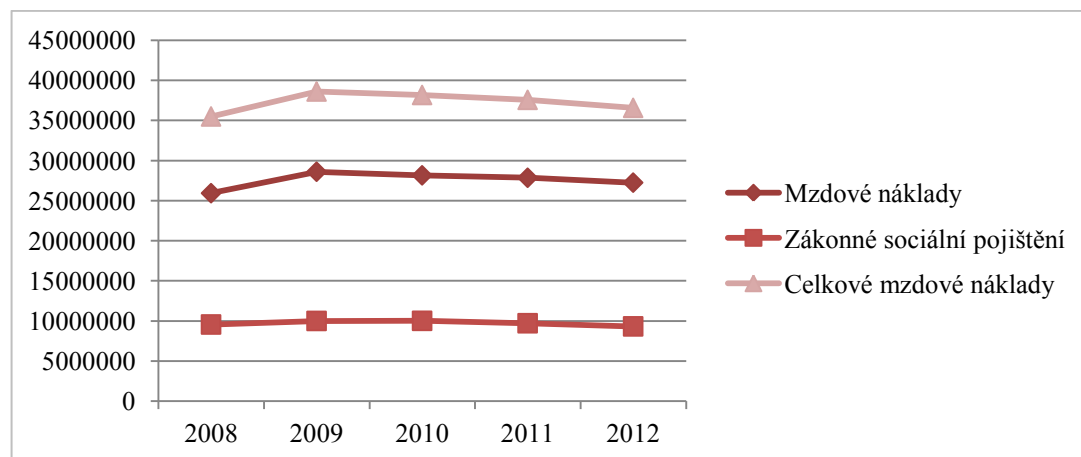
Náklady/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Spotřební nákupy	6 512 840,00	7 037 360,00	6 666 000,00	6 722 889,17	5 869 041,82
Služby	2 399 040,00	2 279 160,00	2 591 000,00	1 733 894,09	2 318 166,07
Mzdové náklady	35 493 520,00	38 607 280,00	38 173 000,00	37 567 868,64	36 569 358,89
Odpisy	964 480,00	911 660,00	926 000,00	916 504,94	934 677,60
Ostatní náklady	201 000,00	133 630,00	509 000,00	219 630,03	1 359 785,65
Celkem	45 570 880,00	48 969 090,00	48 865 000,00	47 160 786,87	47 051 030,03

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Mzdové náklady (příloha 4) patří mezi nejvyšší nákladové položky, dosahují téměř 80% celkových nákladů. V průměru dosahovaly 37 282,21 tis. Kč, v průměru došlo meziročně k navýšení o 268,60 tis. Kč, k meziročnímu razantnějšímu zvýšení mzdových nákladů došlo v roce 2009, kdy se jednalo o 3 113,76 tis. Kč, což odpovídalo nárůstu prostředků na mzdy o 8,8%, v následujících letech ale každoročně docházelo k poklesu prostředků, v roce 2012 dokonce o 998,51 tis. Kč, tato částka představovala snížení o 2,7% proti předešlému roku. Průměrný koeficient růstu činí 0,7%. Ve srovnání s rokem 2008 docházelo k nárůstu finančních prostředků o 3% v roce 2012, to je nejmenší zvýšení za sledované období. Popsaná situace v příspěvkové organizaci v oblasti mzdových prostředků souvisí také s tím, že proti roku 2008 klesl počet zaměstnanců školy o 10, ke změnám docházelo také v tarifním ohodnocení pracovníků.

Vývoj mzdových nákladů celkových i vývoj mzdových nákladů a sociálního zdravotního pojištění je znázorněn v následujícím grafu. Je z něj viditelné, že kromě počátečního roku 2008, kdy byly prostředky na mzdy na nižší úrovni, jsou v dalších dvou letech poměrně vyrovnané a mírně klesají v předposledním roce 2011 a v posledním roce 2012.

Graf 8: Mzdové náklady v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Ceny za **energie** neustále rostou, což je viditelné v tabulce níže, kdy docházelo ke zvyšování spotřeby energií. Škola se snažila zavádět úsporná opatření, která spatřovala především ve výměně oken za plastová, v zateplování budov a v neposlední řadě v rekonstrukci kotelny, o navýšení částky na energie žádala organizace svého zřizovatele. Výměna kotlů na hlavní budově byla provedena ke konci roku 2009. V roce 2010 ovšem náklady na energie opět stouply, hlavními důvody bylo zvýšení počtu vytápěných místností kvůli nabídce dálkového studia, délka topné sezóny, s rozvojem školy souvisí také vyšší množství elektrospotřebičů, svícení v době odpoledního vyučování. V roce 2011 byl dodavatelem oznámen nárůst ceny vodného a stočného o 8%, což znovu navyšuje celkovou spotřebu energií, i když na elektřině bylo ušetřeno 264 tis. Kč. Náklady na spotřebu energie byly v posledním sledovaném roce téměř srovnatelné s rokem předchozím.

Prostý aritmetický průměr spotřeby energií odpovídá částce 2 842,70 tis. Kč, docházelo k průměrnému meziročnímu růstu ve výši 86,17 tis. Kč, k prvnímu meziročnímu poklesu došlo v roce 2012, kdy se spotřeba energií snížila o 28, 54 tis. Kč. Průměrný koeficient růstu představoval navýšení o 3,2% za pět let. Nejznamenatelnější byl v roce 2009

o 11,4%, v roce 2012 byl sledován pokles o 1%. Spotřeby energií se proti roku 2008 zvedaly o 11,4% v roce 2009, což představuje zvýšení nejnižší, v roce 2011 je navýšení proti roku 2008 o 14,5%.

Tabulka 20: Spotřeba energií v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Spotřeba energií	2 574 760,00	2 867 340,00	2 904 000,00	2 947 975,63	2 919 436,61	$\bar{x} = 2\,842\,702,45$
d_{i1}	...	292 580,00	36 660,00	43 975,63	-28 539,02	$\bar{d} = 86\,169,15$
k_t	...	111,4%	101,3%	101,5%	99,0%	$\bar{k} = 103,2\%$
$I_{i/0}$...	111,4%	112,8%	114,5%	113,4%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Další výraznou sledovanou nákladovou položkou je **spotřeba materiálu** (tabulka 21). Mezi nejvýraznější položku patří nákup potravin, tyto náklady jsou ale plně kryty úhradou stravného. Náleží sem také nákup drobného dlouhodobého majetku, v roce 2008 byl například pořízen za 611 tis. Kč, v roce 2009 byl dlouhodobý hmotný majetek za 946,03 tis. Kč, dalšími prostředky byly hrazeny opravy majetku. Z tabulky níže je evidentní, že došlo k průměrnému poklesu o 7%, největší nárůst ve spotřebě materiálu byl patrný v roce 2009, nejméně prostředků bylo spotřebováno v roce 2012, kdy byl viditelný pokles o 21,9%. Od roku 2008 je spotřeba materiálu téměř každoročně nižší, v roce 2012 o celých 25,1% méně než v roce 2008.

Tabulka 21: Spotřeba materiálu v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Spotřeba materiálu	3 938 080,00	4 170 020,00	3 762 000,00	3 774 913,54	2 949 605,21	$\bar{x} = 3\,718\,923,75$
d_{i1}	...	231 940,00	-408 020,00	12 913,54	-825 308,33	$\bar{d} = -247\,118,70$
k_t	...	105,9%	90,2%	100,3%	78,1%	$\bar{k} = 93\%$
$I_{i/0}$...	105,9%	95,5%	95,9%	74,9%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Opravy a udržování majetku představují další významnou nákladovou položku organizace. Nejnižší náklady byly spojené s rokem 2011, hlavním důvodem bylo především to, že nebyly provedeny všechny plánované opravy, jako byla například oprava chodníku nebo výměna oken, proti rozpočtu byly tedy náklady o asi 500 tis. Kč nižší než

v předchozím roce. Díky tomu také nebylo dosaženo plánované ztráty z hlavní činnosti a zisk z doplňkové činnosti byl převeden do fondů. Průměr za pětileté období v položce opravy a udržování představuje 850,52 tis. Kč, průměrný absolutní přírůstek tvořila částka 34,49 tis. Kč, došlo k růstu prostředků na opravy a udržování průměrně o 3,5%. Proti roku 2008 je patrný výše zmíněný propad v roce 2011, proti roku 2008 činí tento pokles úbytek o 50,7% , k nárůstu proti roku 2008 došlo v roce 2012 o 14,7%.

Tabulka 22: Opravy a udržování v letech 2008-2012

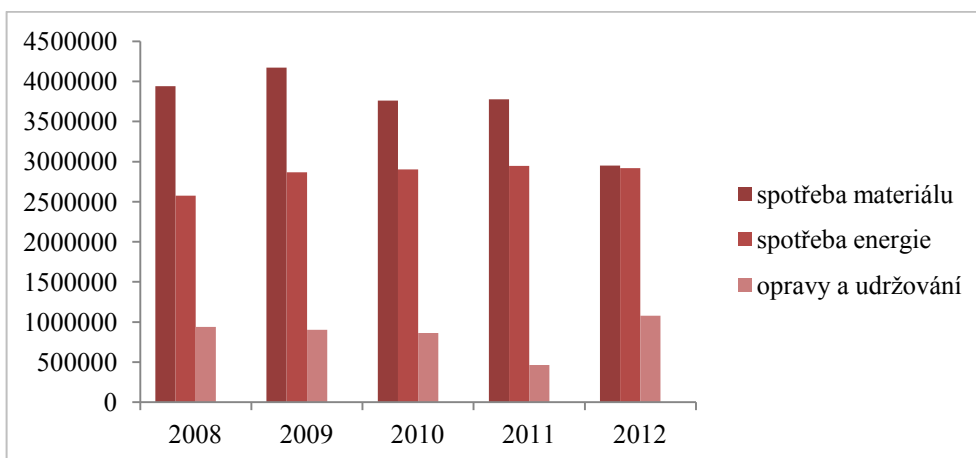
Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Opravy a udržování	940 810,00	904 060,00	865 000,00	463 954,57	1 078 773,45	$\bar{x} = 850 519,60$
d_{ti}	...	-36 750,00	-39 060,00	-401 045,43	614 818,88	$\bar{d} = 34 490,86$
k_t	...	96,1%	95,7%	53,6%	232,5%	$\bar{k} = 103,5 \%$
$I_{i/0}$...	96,1%	91,9%	49,3%	114,7%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracován

Celkové náklady školy, které jsou zobrazeny v tabulce přílohy 4, v průměru odpovídají hodnotě 47 523,36 tis. Kč. Docházelo průměrně k meziročnímu navýšení o 370,04 tis. Kč, ke skutečnému navýšení ale meziročně došlo pouze v roce 2009, v dalších letech je evidován pokles prostředků, nejvýraznější pak v roce 2011, kdy finance na mzdy poklesly proti roku předešlému o 1 707,21 tis. Kč. U průměrného koeficientu růstu bylo zaznamenáno navýšení o 0,8%. V letech 2009-2012 docházelo k poklesu finančních prostředků proti roku 2008, nejzřetelnější byl patrný v roce 2012.

V grafu 9 jsou zachyceny významné nákladové položky; spotřeba materiálu, spotřeba energie a finance, které jsou nutné na opravu a udržování majetku organizace. Je viditelné, že nejnákladnější složkou je spotřeba materiálu, která se ale v roce 2012 téměř vyrovnala se spotřebou energie. Ta měla spíše po celé období rostoucí tendenci, ale v roce 2012 byl zaznamenán již mírný pokles, který souvisel s investicemi školy do zateplování budov a výměny oken a dalších drobnějších úsporných opatření. Prostředky na opravy a udržování jsou v podstatě vyrovnané, rozdíly, které je možné spatřit jako výraznější mezi lety 2011 a 2012, byly způsobeny především tím, že prostředky, které škola nestihla profinancovat v roce 2011, profinancovala až v následném období.

Graf 9: Spotřeba materiálu, energie, opravy a udržování v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Následující část práce se bude týkat **výnosových položek** organizace. Výnosy organizace jsou rozděleny na vlastní výnosy, do nichž jsou zahrnuty tržby za vlastní výroby, tržby z prodeje služeb v hlavní i hospodářské činnosti. V provozní dotaci je zahrnut příspěvek z MŠMT a z Olomouckého kraje. Ostatní výnosy zahrnují úroky, zúčtování fondů, jiné ostatní výnosy, tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Průměrné podíly jsou zaznamenány podrobně za jednotlivé roky v příloze 4, nejvýznamnější položku zachycují provozní dotace (představují průměrně 90,26% celkových výnosů), které byly rozebrány výše, průměrně 8,62% náleží vlastním výnosům, 3% nepřesahující jsou potom ostatní výnosy.

Tabulka 23: Výnosy organizace v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní výnosy	3 537 470,00	3 278 520,00	5 373 000,00	4 641 910,75	3 723 286,65
Provozní dotace	41 212 400,00	44 658 040,00	43 250 000,00	42 985 551,95	43 215 762,05
Ostatní výnosy	822 790,00	1 259 930,00	253 000,00	70 949,63	315 586,08
Celkem	45 572 660,00	49 196 490,00	48 876 000,00	47 698 412,33	47 254 634,78

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

V tabulce přílohy 4 jsou zobrazeny **vlastní výnosy**, ve kterých jsou zahrnuty výnosy z činnosti hlavní i doplňkové. Ve sledovaných pěti letech tvořila jejich průměrná hodnota 4 110,84 tis. Kč, nejvíce prostředků organizace získala v roce 2010, kdy byl zaznamenán nárůst proti předchozímu roku o 2 094,48 tis. Kč, v ostatních letech docházelo

k meziročnímu poklesu, průměrný absolutní přírůstek představoval částku 46,45 tis. Kč. U organizace došlo v získávání prostředků k meziročnímu nárůstu o 1,3%. S viditelným zvýšením prostředků v roce 2010 souvisí dosažení větších zisků v doplňkové činnosti i schválení projektů z ESF.

Celkové výnosy (přílohy 4), do kterých jsou zahrnuty výnosy vlastní, provozní a ostatní, v průměru odpovídají částce 47 719,64 tis. Kč, absolutní přírůstek se v pětiletém období rovnal 420,49 tis. Kč, kromě roku 2009 je meziročně zaznamenáván pokles získaných prostředků, v roce 2009 byly prostředky vyšší především o účelově vázané dotace, naopak příspěvek na provoz zůstával téměř nezměněn, a proto škole nestačí na pokrytí potřebných provozních nákladů. V roce 2009 ale organizace získala vyšší prostředky na nákup učebních pomůcek, materiálu a náradí potřebného k výuce, na internetové připojení.

Doplňková činnost je provozována v souladu se zřizovací listinou a v souladu s platnými zákony, škola uplatňuje možnost vykonávání doplňkové činnosti v provozování autoškoly, v ubytovacích službách, hostinské činnosti, pronájmu, ve službách spojených s pronájmem, v mimoškolním vzdělávání a výchově. Největší zisky jsou vytvářeny v oblasti pronájmu a mimoškolního vzdělávání a výchovy. Podrobné údaje o jednotlivých činnostech jsou rozepsány v příloze číslo 5. Během pěti let dosáhla škola průměrného zisku 480,01 tis. Kč. Největšího zisku pak bylo dosaženo v roce 2010, největší meziroční nárůst pak v roce 2009. Došlo k němu hlavně proto, že organizace rozšířila od tohoto roku doplňkovou činnost o mimoškolní výchovu a vzdělávání, pořádání kurzů, bylo uspořádáno výběrové řízení, ve kterém byly získány zakázky na vazbu a aranžování květin, zednické a obkladačské práce a kuchařské kurzy. V roce 2010 byl zaznamenán nárůst prostředků o 33,1% proti předchozímu roku, škola opět absolvovala výběrová řízení kvůli rozšíření nabídky rekvalifikačních kurzů a získala také autorizaci na některé dílčí kvalifikace. V roce 2012 nezískala škola oprávnění provádět rekvalifikační kurzy především díky tomu, že došlo ke změnám organizace řízení úřadu práce a zakázky jsou vypisovány mimo město Zábřeh, což už pro školu není finančně výhodné. Průměrný koeficient růstu ukazoval na hodnotu 26,2%, k největšímu poklesu meziročně došlo v letech 2011 a 2012. Nárůsty

zisků v doplňkové činnosti jsou v porovnání s rokem 2008 značné, největšího zvýšení bylo dosaženo v roce 2010.

Tabulka 24: Zisky v doplňkové činnosti v letech 2008-2012

Doplň. činnost/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
zisk	156 298,28	564 040,25	750 742,08	532 506,44	396 440,14	$\bar{x} = 480\ 005,44$
d_{ii}	...	407 741,97	186 701,83	-218 235,64	-136 066,30	$\bar{d} = 60\ 035,47$
k_t	...	360,9%	133,1%	70,9%	74,4%	$\bar{k} = 126,2\%$
k_t	...	360,9%	480,3%	340,7%	253,6%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Škola vytváří a spravuje peněžní fondy, v následujícím textu bude detailněji popsán fond investiční; stavy, tvorba, čerpání i finanční krytí fondů je uvedeno v příloze 6. Nejvyšší investovanou částkou v roce 2008 byla investice do vzduchotechniky v hodnotě 273,26 tis. Kč a do optického propojení za 173, 68 tis. Kč. V roce 2009 nakoupila organizace dva plynové varné kotle za 276,68 tis. Kč, mycí stroj byl zakoupen v následujícím roce za 103,23 tis. Kč. V roce 2011 byl pořízen dlouhodobý hmotný majetek za 139, 13 tis. Kč, byla zastřešena terasa a schodiště před hlavním vchodem do budovy, rekonstruován byl skleník, škola se podílela i na spolufinancování zvedací plošina pro handicapované částkou 280 tis. Kč. V posledním sledovaném roce byla vyměněna střešní krytina na hlavní budově, byl pořízen dlouhodobý hmotný majetek a vylepšen stravovací systém.

Výsledky hospodaření příspěvkové organizace jsou uvedeny v tabulce 25. Jsou rozděleny na výsledky hospodaření v hlavní činnosti a v hospodářské činnosti. Ve všech sledovaných letech byly v hlavní činnosti výsledky hospodaření ztrátové, nejvíce v roce 2010 (793 tis. Kč), nejméně v roce 2011 (6 tis. Kč). Hospodaření v hospodářské činnosti je naopak vždy kladné a vyrovnává tak záporné výsledky hlavní činnosti. Celkové hospodaření bylo tedy ztrátové pouze v roce 2010, odpovídalo částce -42, 16 tis. Kč. Nejlepšího výsledku organizace dosáhla v roce 2011, kdy výsledek hospodaření přesahoval 526 tis. Kč.

Tabulka 25: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012

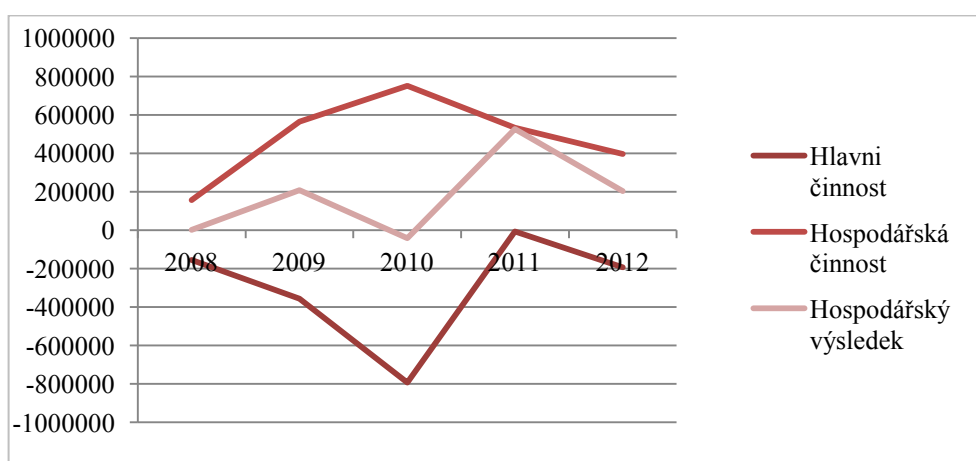
Výsledek hospodaření/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní činnost	-154 520,00	-356 240,00	-793 000,00	-6 070,98	-192 835,39
Hospodářská činnost	156 300,00	564 040,00	751 000,00	532 506,44	396 440,14
Celkem	1 780,00	207 801,31	-42 163,64	526 435,46	203 604,75

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Celkový prostý aritmetický průměr za pětileté období činí 179,49 tis. Kč. Výkyvy ve výsledcích hospodaření jsou ale značné. Průměrný absolutní přírůstek představuje 50,46 tis. Kč (příloha 4). Ztráty hlavní činnosti jsou pokrývány zisky činnosti doplňkové, její zisk ztrátu výrazně převyšuje. Díky doplňkové činnosti může škola realizovat obnovu vybavení, udržovat nemovitý majetek, například modernizovat a zkulturnovat vybavení školní jídelny. Zisky v hospodaření jsou také rozdělovány do fondu odměn a do rezervního fondu.

Z grafického znázornění níže je rozpoznatelné, jak škola hospodařila v jednotlivých letech v hlavní a v hospodářské (doplňkové) činnosti. Kromě ztráty v jednom roce škola vždy záporné hodnoty z hlavní činnosti dostatečně pokrývala dostatečně činností doplňkovou.

Graf 10: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

4.2.4 Shrnutí hospodaření Střední školy sociální péče a služeb

V letech 2008-2012 hospodařila škola až na rok 2010 s kladným hospodářským výsledkem. V hlavní činnosti byla vždy zaznamenána ztráta, v roce 2010 se jednalo o největší ztrátu 793 tis. Kč, byla ale ve velké míře pokryta doplňkovou činností, takže celkový výsledek hospodaření v tomto roce odpovídal ztrátě přes 42 tis. Kč. V ostatních letech hospodářská činnost dostatečně pokryla ztrátovou činnost hlavní, v roce 2011 dokonce s výsledkem převyšujícím 526 tis. Kč. Škola může díky ziskům v hospodářské činnosti lépe udržovat movitý majetek a modernizovat vybavení. Průměrná hodnota celkového výsledku hospodaření se rovná 179,49 tis. Kč.

Organizace čerpala dotace z MŠMT, z Olomouckého kraje, v letech 2010-2012 obdržela i dotace na projekty. Od MŠMT získala škola průměrně 36 350,31 tis. Kč, průměrný koeficient růstu poklesl za sledované období o 0,2%, od Olomouckého kraje jsou dotace na velmi podobné výši, i v tomto případě docházelo k poklesu růstu finančních prostředků v průměru o 0,2%. Částka, kterou organizace od Olomouckého kraje dostává, v průměru přesahuje 6 156,54 tis. Kč. V posledních třech sledovaných letech dostala škola přes 3 095,34 tis. Kč na projekty. I díky tomu celkový koeficient růstu meziročně v průměru představoval 1,2%.

Mezi nejvyšší nákladové položky patří mzdové náklady. Celkově bylo v průměru spotřebováno 37 282,2 tis. Kč. Průměrný koeficient růstu byl navýšen za sledovaných pět let o 0,7%. K nejvýraznějšímu nárůstu mzdových nákladů došlo v roce 2009. Poté se měnily náklady na mzdy jen nepatrně, v posledním roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles.

Další výraznou sledovanou položkou byla spotřeba materiálu, spotřeba energií a finanční prostředky určené na opravu a udržování majetku. U spotřeby energií byl zaznamenán téměř každoroční vzestup, škola se snažila zavádět úsporná opatření v rámci spotřeby energií, kromě běžných malých úspor, spatřovala větší možnosti šetření finančních prostředků v zateplování budov, ve výměně oken za plastová a v rekonstrukci kotelny. I přes tato opatření došlo k průměrnému meziročnímu navýšení o 3,2%, což ale souvisí především s růstem cen energií. V posledním roce 2012 byl evidován meziroční pokles o 28,53 tis. Kč, takže je pravděpodobné, že se již začala úsporná opatření projevovat. Spotřeba materiálu v průměru činí 3 718,92 tis. Kč, nejvýraznější položkou jsou nákupy potravin, které jsou ale plně kryty úhradou stravného. U financí

spotřebovaných na materiál došlo k celkem výraznému poklesu, proti roku 2008 byl zaznamenán pokles o 25,1%, průměrný pokles pak představuje 7%. Na opravy a udržování majetku organizace průměrně vynaložila 850,52 tis. Kč, v pětiletém období došlo k meziročnímu nárůstu o 3,5%. Významně nižší spotřeba na opravy a udržování v roce 2011 byla způsobena tím, že nedošlo k uskutečnění plánovaných akcí. Celkové náklady školy průměrně činily 47 523,36 tis. Kč, mezi roky 2008 a 2009 došlo k nárůstu o 7,5%, pak ale již docházelo k postupnému poklesu spotřebovaných finančních prostředků až na 3,2% proti roku 2008.

Významnou výnosovou položkou jsou vlastní výnosy, kam spadají tržby za vlastní výrobky, tržby z prodeje služeb v hlavní i doplňkové činnosti. Průměrná hodnota vlastních výnosů byla tvořena částkou 4 110,84 tis. Kč, koeficient růstu představuje 1,3%. V celkových výnosech, do kterých jsou řazeny výnosy vlastní, provozní a ostatní, škola čerpala průměrně 47 719,64 tis. Kč ročně, meziroční nárůst odpovídal 0,9%.

V souladu se zřizovací listinou vykonává škola doplňkovou činnost v provozování autoškoly, ubytovacích službách, hostinské činnosti, pronájmu, ve službách spojených s pronájmem, v mimoškolním vzdělávání a výchově. Nejvíce zisková je pro školu oblast pronajímání majetku a mimoškolní vzdělávací a výchovná činnost. Průměrný zisk za pět let byl tvořen částkou 480,01 tis. Kč. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2009, kdy škola rozšířila svou doplňkovou činnost o mimoškolní výchovu a vzdělávání, i v roce 2010 škola rozšířila nabídku rekvalifikačních kurzů a zisky z doplňkové činnosti převýšily 750 tis. Kč. V dalších dvou letech docházelo ke snižování získaných prostředků především kvůli změně organizace řízení úřadů práce, škola již nebyla schopna zakázky získat.

Během celého sledovaného období docházelo k investičním akcím. Došlo k investicím do vzduchotechniky, k nákupu dvou varných plynových kotlů, byla zastřešena terasa a schodiště před hlavní budovou, rekonstruován byl skleník, škola spolufinancovala umístění plošiny pro handicapované, v posledním roce 2012 byla vyměněna střešní krytina na hlavní budově, vylepšen byl i stravovací systém. Nejvíce prostředků bylo z investičního fondu vyčerpáno v roce 2011 (1 674,47 tis. Kč), nejméně naopak v roce 2010 (784,23 tis. Kč).

4.2.5 Srovnání výsledků hospodaření u vybraných příspěvkových organizací ve sledovaném období

V této části diplomové práce bude provedeno srovnání hospodaření dvou vybraných příspěvkových organizací. Pozornost bude zaměřena jak na shodné prvky v hospodaření, tak i na případné rozdíly a odlišnosti. Příspěvkové organizace hospodaří podle zákonů a vyhlášek o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky. Základní škola je zřízena městem Zábřeh, střední škola má za svého zřizovatele Olomoucký kraj. Základní škola dostává dotace od krajského úřadu a příspěvek od zřizovatele. Mezi výnosové položky střední školy patří dotace od MŠMT a dotace z Olomouckého kraje. K dalším výnosům mohou patřit prostředky získané vlastní činností, doplňkovou činností a prostředky z dotací na projekty. U základní školy představuje dotace z KÚ průměrně 72,78%, příspěvek od zřizovatele 22,48%, ostatní prostředky jsou ty, které byly získány vlastní činností. Střední škola obdržela od MŠMT 84,2%, od Olomouckého kraje 14,4%, ostatní prostředky byly získány jako dotace na projekty. U průměrného koeficientu růstu došlo během sledovaných pěti let k největšímu navýšení u dotací z krajského úřadu pro základní školu, kdy koeficient růstu odpovídal 2%. U ostatních dotací a příspěvků od zřizovatele průměrně docházelo k mírnému poklesu, celkové tempo růstu u výnosových položek základní školy činilo 0,4%, u střední školy 1,2%. Přepočty výše rozebraných položek na jednoho žáka během let 2008-2012 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 26: Náklady na jednoho žáka v letech 2008-2012

Rok/položky	ZŠ B. Němcové				SSSP			
	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$
2008	42 808,96	-	-		52 035,86	-	-	-
2009	47 159,17	4 350,21	110,2%	110,2%	50 632,69	-1 403,17	97,3%	97,3%
2010	42 321,76	-4 837,41	89,7%	98,9%	46 056,70	-4 575,99	91,0%	88,5%
2011	47 191,83	4 870,07	111,5%	110,2%	44 963,09	-1 093,61	97,6%	86,4%
2012	44 456,35	-2 735,48	94,2%	103,8%	47 127,33	2 164,24	104,8%	90,6%
Prům. hodnoty	44 787,61	-	101,4%	-	48 163,13	-	97,68%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Sledované náklady na jednoho žáka se odvíjí podle skutečného počtu žáků ve škole. U základní školy se průměrně dostaly na 44, 79 tis. Kč, nejvyšší byly v roce 2011, nejnižší hodnoty dosahovaly v roce 2010. Průměrné tempo růstu bylo stanoveno na 1,4%. U střední školy odpovídá průměrná hodnota nákladů na jednoho žáka 48,16 tis. Kč, což je průměrně o 3,37 tis. Kč více než u školy základní, za pět let docházelo ke snižování nákladů na žáka v průměru meziročně o 2,33%. Lze konstatovat, že u základní školy docházelo k mírnému nárůstu nákladů na jednoho žáka, zatímco u SSSP došlo k průměrnému poklesu nákladů na jednoho žáka. Na výši nákladů má tedy vliv počet žáků nebo studentů ve škole, svou roli hraje i personální složení a tedy délka praxe jednotlivých pedagogů, od které se dále vyvíjí výše tarifního platu. U střední školy navíc došlo k tomu, že začala nabízet dálkové studium a jeho výuku zabezpečuje z velké části pedagogy, kteří na škole již vyučují a mají tuto činnost ve svých úvazcích jako přesčasovou. Roli ve výši nákladů mají i počty žáků ve třídách. Pro žáky, studenty i učitele je samozřejmě přijatelnější třída s menším počtem dětí, ale na druhou stranu díky tomu může docházet k navyšování celkových nákladů.

Velmi výraznou položkou u obou škol jsou mzdové náklady. Přepočtení mzdových nákladů byl proveden na počet zaměstnanců školy v jednotlivých letech.

Tabulka 27: Mzdové náklady na jednoho zaměstnance v letech 2008-2012

Rok/položky	ZŠ B. Němcové				SSSP			
	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$
2008	327 969,27	-	-	-	347 975,69	-	-	-
2009	341 360,75	13 391,48	104,1%	104,1%	415 132,04	67 156,35	119,3%	119,3%
2010	328 829,27	-12 531,48	96,3%	100,3%	424 144,44	9 012,40	102,2%	121,9%
2011	334 394,05	5 564,78	101,7%	102,0%	387 297,61	-36 846,83	91,3%	111,3%
2012	355 888,79	21 494,74	106,4%	108,5%	397 493,03	10 195,42	102,6%	114,2%
Prům. hodnoty	337 688,43	-	102,13%	-	394 408,56	-	103,85%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka 27 vypovídá o průměrných ročních nákladech na mzdy na jednoho pracovníka. V průměru se finance spotřebované na mzdové prostředky liší o částku 56, 72 tis. Kč ročně s tím, že střední škola vynaložila na platy svých zaměstnanců více prostředků. Průměrné tempo růstu je tedy u střední školy 3,85%, což je o 1,73% méně než

u tempa růstu, které vykazovala škola základní. Největší výkyv lze pozorovat u střední školy v roce 2009. Tento výkyv je možné vysvětlit téměř dvojnásobným nárůstem žáků dálkového studia, který má samozřejmě i vliv na počty odučených a zaplacených hodin.

V tabulce 28 jsou shrnuty spotřeby energií, materiálů a náklady vynaložené na opravy a udržování majetku. Vybrané organizace v jednotlivých položkách vykazují značné rozdíly. Průměrná spotřeba energie u základní školy činila přibližně 4 tis. Kč na jednoho žáka, u střední školy to bylo přes 3,1 tis. na jednoho žáka, což je asi o 830 Kč více. Obě školy se snaží na energiích šetřit, ale u základní školy docházelo k hlavním úsporným opatřením, která spočívala především v přechodu na plynové vytápění, teprve v roce 2013, takže ve sledovaném období byla škola zcela vytápěna elektřinou, což se ukazuje jako velmi nákladné. Naopak škola střední během pěti let investovala do zateplování, do výměny oken i do rekonstrukce kotelny.

U základní školy průměrná spotřeba materiálu činila 2,52 tis. na jednoho žáka, značnou část spotřeby činil nákup učebnic a učebních pomůcek. U SSSP je spotřeba materiálu výrazně vyšší, do této položky je řazen i nákup potravin, který ale byl všechn pokryt úhradou stravného, průměrná spotřeba představovala 4,17 tis. Kč na jednoho studenta, což je asi o 1,65 tis. více než u ZŠ B. Němcové, která jídelnu ve škole neprovozuje, ta je zde samostatnou příspěvkovou organizací zřízenou městem Zábřeh.

U finančních prostředků použitých na opravy a udržování majetku naopak základní škola vydávala v přepočtu na jednoho žáka v průměru o 1,56 tis. Kč více než škola střední. Hodnoty v jednotlivých letech jsou docela rozdílné, podle toho, do jakých akcí se organizace rozhodne investovat a také podle toho, na co vyčlení finanční prostředky.

Tabulka 28: Spotřeba energie, materiálu, opravy a udržování na jednoho žáka v letech 2008-2012

Rok/položky	ZŠ B. Němcové				SSSP			
	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$
2008	3 580,59	-	-	-	3 250,96	-	-	-
2009	4 142,34	561,75	115,7%	115,7%	3 284,97	34,01	101,0%	101,0%
2010	4 428,51	286,17	106,9%	123,7%	3 102,56	-182,41	94,4%	95,4%
2011	3 934,68	-493,83	88,8%	109,9%	3 051,73	-50,83	98,4%	93,9%
2012	3 936,80	2,12	100,1%	109,9%	3 183,68	131,95	104,3%	97,9%
Prům. hodnoty	4 004,58	-	102,88%	-	3 174,78	-	99,53%	-

Materiál	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$
2008	2 666,06	-	-	-	4 972,32	-	-	-
2009	2 679,47	13,41	100,5%	100,5%	4 727,91	-244,41	95,1%	95,1%
2010	2 022,89	-656,58	75,5%	75,9%	4 019,23	-708,68	85,0%	80,8%
2011	4 183,17	2160,28	206,8%	156,9%	3 907,78	-111,45	97,2%	78,6%
2012	1 041,89	-3141,28	24,9%	39,1%	3 216,58	-691,20	82,3%	64,7%
Prům. hodnoty	2 519,70	-	101,93%	-	4 168,76	-	89,9%	-
Opr.,udržování	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$	Kč	d_{ii}	k_t	$I_{i/0}$
2008	3 134,23	-	-	-	1 187,90	-	-	-
2009	4 052,64	918,41	129,3%	129,3%	1 025,01	-162,89	86,3%	86,3%
2010	1 123,45	-2 929,19	27,7%	35,8%	924,15	-100,86	90,2%	77,8%
2011	2 741,44	1 617,99	244,0%	87,5%	480,28	-443,87	52,0%	40,4%
2012	1 536,92	-1 204,52	56,1%	49,0%	1 176,42	696,14	244,9%	99,0%
Prům. hodnoty	2 517,74	-	114,28%	-	958,75	-	118,35%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Doplňková činnost může být pro příspěvkové organizace jednou z aktivit, kterou si může výrazně zlepšit hospodářský výsledek a pomoci tak k lepšímu rozvoji školy. Doplňková činnost, jak již bylo řečeno výše, nesmí nijak narušovat činnost hlavní, její specifikace je dána zřizovací listinou. U velké většiny školských zařízení jde o pronájem školních prostor. Právě základní škola B. Němcové pronajímá nevyužívané nemovitosti a nebytové prostory, soukromé firmě pronajímá střechu na umístění solárních panelů. Průměrně škola touto činností ročně získala 380,09 Kč na jednoho žáka. Kromě roku 2012, kdy došlo k poklesu příjmů proti předchozímu roku, se v ostatních letech zisky z doplňkové činnosti navyšovaly. Proti roku 2008 i na více než dvojnásobek v roce 2011. Tempo růstu bylo průměrně za sledované období navýšeno o 22,87%. Střední škola nabízela doplňkovou činnost ve více oblastech, to vyplývá z výuky, kterou tato škola nabízí. Zisky tak mohla prokazovat v provozování autoškoly, v ubytovacích službách, hostinské činnosti, pronájmu, ve službách spojených s pronájmem a v mimoškolním vzdělávání a ve výchově. SSSP měla proto zisky v této oblasti mnohem větší než základní škola, která neměla v provozování doplňkové činnosti takové možnosti. Průměrná hodnota na jednoho žáka u střední školy odpovídala částce 524,45 Kč. Největšího zisku bylo dosaženo v roce 2010, poté se začaly výnosy opět snižovat, přesto jsou i v roce 2012 proti

roku 2008 o 119,1% vyšší. Finanční prostředky byly použity na rozvoj školy, případně byly převedeny do fondů, které škola spravuje.

Tabulka 29: Doplnková činnost na jednoho žáka v letech 2008-2012

Rok/položky	ZŠ B. Němcové				SSSP			
	Kč	d _{ii}	k _t	I _{i/0}	Kč	d _{ii}	k _t	I _{i/0}
2008	220,65	-	-	-	197,35	-	-	-
2009	292,25	71,60	132,4%	132,4%	639,50	442,15	324,0%	324,0%
2010	379,73	87,48	129,9%	172,1%	801,82	162,32	125,4%	406,3%
2011	535,42	155,69	141,0%	242,7%	551,25	-250,57	68,7%	279,3%
2012	472,38	-63,04	88,2%	214,1%	432,32	-118,93	78,4%	219,1%
Prům. hodnoty	380,09	-	122,87%	-	524,45	-	149,13%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

U obou příspěvkových organizací byl v analytické části sledován investiční fond z hlediska tvorby i čerpání finančních prostředků v letech 2008-2012. Základní škola B. Němcové vytvořila během pěti let na investičním fondu finanční prostředky ve výši přesahující 4 926,16 tis. Kč, vyčerpala přes 3 809,8 tis. Kč. Největšími investicemi byla oprava dílenského a správního pavilonu ve výši 2 200 tis. Kč, opravy podlahových krytin, nákup interaktivní tabule, malování. U střední školy bylo vytvořeno přes 5 711,84 tis. Kč a vyčerpáno více než 6 059,83 tis. Kč. Největšími investičními akcemi bylo zastřešení terasy, schodiště nad hlavní budovou, výměna střešní krytiny na hlavní budově, investice do vzduchotechniky, optických kabelů, zakoupení plynových kotlů, rekonstrukce skleníku, zakoupení plošiny pro handicapované, vylepšen byl i způsob zajišťování stravného. Z výše uvedeného vyplývá, že střední škola investovala do svého rozvoje vyšší finanční částku než škola základní, rozdíl představoval za pět let více než 2 249,58 tis. Kč. Investice jsou samozřejmě spojeny s rozsahem budov, které jednotlivé školy spravují i s počty žáků a studentů, kteří školu navštěvují.

V poslední tabulce této kapitoly jsou znázorněny hospodářské výsledky obou sledovaných příspěvkových organizací za období 2008-2012. Školy hospodařily až na jednu výjimku vždy tak, aby dosáhly kladného hospodářského výsledku, pouze v roce 2010 u střední školy došlo k tomu, že byla prokázána ztráta ve výši 42,16 tis. Kč. Základní

škola vykázala nejlepší hospodářský výsledek v roce 2008, v ostatních letech se pak hodnoty výsledku hospodaření pohybovaly od asi 5 tis. Kč do 15 tis. Kč, průměrně činily zisky 32,14 tis. Kč. Střední škola, přestože v jednom již zmíněném roce prokázala ztrátu, v průměru hospodařila tak, že dosáhla více než 179,49 tis. Kč ročně. Proti základní škole odpovídal hospodářský výsledek školy střední více než pětinasobku.

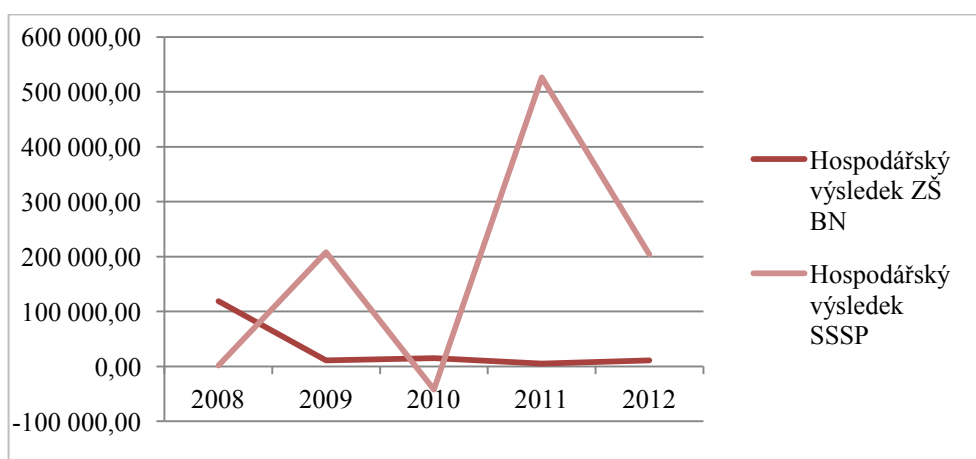
Tabulka 30: HV základní a střední školy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
ZŠ BN	118 680,00	10 900,00	15 000,00	5 168,70	10 955,20	32 140,78
SSSP	1 780,00	207 801,31	-42 163,64	526 435,46	203 604,75	179 491,58

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

V grafické podobě jsou výsledky hospodaření zachyceny níže. Je patrné, že základní škola, kromě prvního sledovaného roku, prokazovala stabilnější výsledky hospodaření než škola střední. U té naopak byly zaznamenány značné výkyvy ve výsledcích hospodaření, kdy v roce 2010 vykázala ztrátu přes 42 tis. Kč a v roce 2011 zisk přesahující 526,44 tis. Kč.

Graf 11: Srovnání HV základní a střední školy v letech 2008-2012

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

5 DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ EKONOMICKÉ SITUACE VYBRANÝCH ŠKOL

Základní i střední škola hospodaří především se svěřenými finančními prostředky, je proto nutné, aby s nimi nakládala co možná nejvíce efektivně. Obě sledované organizace disponují takovým množstvím prostředků, aby mohly bez problémů zajistit účel činnosti, který jim byl vymezen zřizovací listinou. Hlavní činnost je pro tyto příspěvkové organizace zásadní, další aktivity spojené s provozem školy nesmí hlavní činnost nijak narušovat a omezovat.

V následujícím textu budou popsána některá doporučení, která by mohla směřovat k lepšímu ekonomickému výsledku v hospodaření škol, a tím pádem k jejich většímu rozvoji.

Náklady na energie se jeví jako oblast, která nabízí možnosti úspory finančních prostředků. Obě příspěvkové organizace se snažily postupně provádět taková opatření, aby k menším nákladům na energie docházelo. Základní škola postupně přistupovala k opravám jednotlivých pavilonů, výměně oken. Pro větší úsporu ale bude nutné provést zateplení celé budovy, ale hlavně zajistit původní prosklené chodby mezi jednotlivými pavilony, neboť právě tady dochází k velkým tepelným únikům. Ve sledovaném období byla škola vytápěna elektřinou, což je vzhledem ke stále se zvyšujícím cenám velmi neekonomické. Teprve v roce 2013 se začalo přistupovat k vytápění plynovému. Jako jeden z alternativních zdrojů vytápění se nabízí použití solárních panelů na střeše školy; za solární panely, které jsou již na střeše umístěny, dostává škola finance pouze za pronájem od soukromé firmy. Střední škola se také snaží o postupnou výměnu všech oken a zateplení budovy. Tyto změny se již ve spotřebách energií ukázaly, protože se projevil pokles ve spotřebě finančních prostředků, přestože ceny energií vzrůstají. Střední škole se navýšily náklady tím, že začala přijímat žáky k dálkovému studiu. Vhodná jsou také méně rozsáhlá úsporná opatření, kterými může být pořízení úsporných zářivek nebo termostatů do jednotlivých učeben.

Ve spotřebě materiálu vykázala střední škola vyšší náklady především díky nákupu potravin pro školní jídelnu. U základní školy byl zjištěn velký výdaj finančních prostředků na nákup nových učebnic pro žáky. Učebnice jsou rozdávány žákům v podstatě do všech předmětů (kromě například pracovních sešitů k výuce cizích jazyků) bez jakékoli finanční spoluúčasti. Jednou z možností, jak ušetřit finanční prostředky, by mohlo být ponechání

nákupu učebnic na samotných žácích, možná by toto opatření mělo pro děti i jisté výchovné prvky. K dalším možným úsporám by pak mohlo vést i hledání nových smluvních partnerů pro poskytování levnějších služeb právě u dodavatelů elektřiny, při provádění úklidových prací, u internetového nebo i telefonického připojení.

Činnost, která se jeví jako v podstatě nejjednodušší pro získávání dalších finančních prostředků, je činnost doplňková. Každá z vybraných příspěvkových organizací má svou doplňkovou činnost uvedenou ve zřizovací listině. Daleko větší možnosti se v tomto směru nabízejí u školy střední, jež v rámci doplňkové činnosti provozuje autoškolu, nabízí hostinskou činnost, ubytovací služby, pronájmy a služby s pronájmem spojené i mimoškolní výchovu a vzdělávání. Pro uspokojení zájmu v těchto aktivitách škola nabízí své vlastní prostory nebo činnosti provádějí studenti, kteří tímto způsobem získávají i potřebnou praxi. Další možnost, jak zlepšit hospodářský výsledek by mohla spočívat v oslovení podnikatelských subjektů s nabídkou volných ploch vhodných k umístění reklamy. Vzhledem k tomu, že je škola postavena u poměrně frekventované silnice, mohla by být nabídka pronájmu reklamních ploch docela atraktivní.

Základní škola kromě pronájmu nebytových prostor doplňkovou činnost neprovádí. Určitě by ale bylo možné získat v tomto směru více finančních prostředků. Jednou z možností je rozšíření nabídky o provozování rekvalifikačních kurzů, kdy by mohla být využita dobře vybavená učebna informatiky, výuku by pak mohli zajišťovat pedagogové školy s potřebnou aprobací, podobnou nabídkou by mohla být výuka cizích jazyků pro veřejnost nebo i nabídka dalších zájmových kroužků pro žáky školy, která by byla částečně zpoplatněná. Vhodné by bylo i poskytování dalších hodin například českého jazyka nebo matematiky pro žáky, kteří potřebují ke zvládnutí učiva více času nebo pro žáky s diagnostikovanými vývojovými poruchami učení, u nichž je nutný individuální přístup a tempo, což může být ale při běžné výuce v příliš naplněných třídách velmi náročné a problematické. Pro tuto pedagogickou činnost škola disponuje pedagogy se specializovaným vzděláním. Více prostředků by škola jistě získala i v případě, že by školní jídelnu provozovala jako přímou součást školy, bylo by možné potom získávat prostředky i za stravování cizích strávníků. Využití reklamních ploch je jistě možností i pro základní školu. S tím souvisí i prezentování škol před veřejností. Obě organizace pořádají školní plesy, i když základní škola tuto tradici obnovila teprve před dvěma lety. Střední škola

prezentuje svou činnost i na prodejních velikonočních a vánočních výstavách, což by bylo určitě na zvažení i pro školu základní.

Velkou možností, jak získat více prostředků do rozpočtu školy představuje podílení se na projektech Evropské unie. Velmi důležitá v této iniciativě je dostatečná motivovanost pedagogických pracovníků do jednotlivých projektů vstupovat. Práce na nich je totiž náročná, a to nejen časově. Základní škola má v této oblasti značné rezervy, neboť v dotacích na projekty z EU obdržela asi jen 139,11 tis. Kč, střední škola prokázala mnohem větší aktivitu, když během období posledních tří sledovaných let získala na projekty z ESF programu Vzdělání pro konkurenceschopnost celkem 3 095,34 tis. Kč. V každém případě by školy měly věnovat této oblasti dostatečnou pozornost, neboť se zde nabízí jistě dostatek možností, jak se podílet na zajímavých projektech a jak napomoci k lepšímu ekonomickému rozvoji.

6 ZÁVĚR

Školství patří mezi prioritní oblasti každé vyspělé země. Investice do vzdělávání se pak jeví jako ty, které mají v budoucnu přispět ke zvyšování ekonomického růstu a stability. Každý stát proto řeší, jakým způsobem bude pro své občany vzdělávání zabezpečovat, z jakých zdrojů bude financováno.

Školství patřící mezi odvětví veřejného sektoru je řízeno a spravováno veřejnou správou dle platných zákonů. Podle školského zákona jsou základní a střední školy zřizovány nejčastěji jako příspěvkové organizace. Zřizovatelem základní školy bývá obec, u škol středních je to nejčastěji kraj.

Financování základních i středních škol je realizováno z více zdrojů. Školy dostávají finanční prostředky od svých zřizovatelů i ze státního rozpočtu. Z příspěvků ze státního rozpočtu u středních škol a z příspěvku od kraje u škol základních jsou hrazeny přímé náklady na vzdělávání, mezi které patří především prostředky na mzdy, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby. Rozpis finančních prostředků se řídí normativní metodou podle průměrných neinvestičních výdajů na jednoho žáka nebo studenta. Z příspěvku od zřizovatele jsou pak hrazeny především provozní náklady. Školy si mohou zlepšit svůj hospodářský výsledek doplňkovou činností, kterou mohou v souladu se zřizovací listinou provozovat. Hospodaří také s prostředky svých fondů, které tvoří a používají je v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Srovnání výsledků hospodaření příspěvkových organizací vykonávající činnost školy bylo provedeno u školy základní a u školy střední v období let 2008-2012. Pozorovány byly vzájemné shody i odlišnosti. U obou organizací představují prostředky získané z MŠMT nebo z KÚ více než 70% všech obdržených finančních zdrojů. U základní školy tento příspěvek představoval asi 72%, u střední školy 84%. Při nákladech přepočtených na jednoho žáka bylo zjištěno, že vyšší náklady vykazuje škola střední přibližně o 3 tis. Kč. Ani u jedné z organizací nelze konstatovat, že by docházelo k postupnému každoročnímu zvyšování nákladů. U mzdových nákladů rovněž střední škola prokázala náklady vyšší o přibližně 56 tis. Kč na jednoho pedagogického pracovníka ročně než škola B. Němcové. Ani v tomto případě se nezvyšovaly mzdové náklady každoročně, průměrné tempo růstu se u obou organizací pohybovalo mezi 2 až 4%.

U obou příspěvkových organizací byly analyzovány spotřeby materiálů, energií, prostředky vynaložené na opravy a udržování majetku. Především u základní školy činí

velkou část spotřebovaného materiálu finance vynaložené na nákup učebnic pro žáky. U SSSP bylo shledáno, že částka na spotřebu materiálu je výrazně vyšší než u základní školy, významnou roli ale v tomto zjištění představovala skutečnost, že základní škola využívá ke stravování žáků školní jídelny, která je samostatnou příspěvkovou organizací, střední škola pak sama školní jídelnu provozuje, proto je součástí spotřebovaného materiálu i nákup potravin. Značné rozdíly mezi školami byly prokázány i ve spotřebě energií, vysoké částky za energie úzce souvisí s tím, jak škola mohla investovat do zateplení budov, do nových oken, způsobu vytápění. Značné rezervy v tomto směru byly rozpoznány u základní školy, která s těmito investicemi začala především až v roce 2013. Z uvedených důvodů je spotřeba energie na jednoho žáka u základní školy až o 1,65 tis. Kč vyšší na jednoho žáka než spotřeba u školy střední. Výdaje na opravy a udržování majetku souvisí především s tím, do jakých akcí se škola v jednotlivých letech rozhodne investovat. I v těchto analyzovaných výdajích byly shledány mezi školami poměrně velké rozdíly.

Okruh činnosti, u které škola může dosáhnout zisku a zlepšit si tak celkový hospodářský výsledek a přispět tak k většímu rozvoji školy, je činnost doplňková. U základní školy zisky z doplňkové činnosti, která spočívá především v pronájmu nebytových prostor, představují ročně průměrně více než 380 Kč na žáka. U SSSP je tato částka překonána o více než 144 Kč. Střední škola provozuje doplňkovou činnost díky charakteru výuky ve více oblastech a zisky tak může vykazovat v provozování autoškoly, ubytovacích službách, hostinské činnosti, pronájmu i mimoškolních výchovných a vzdělávacích aktivitách.

V analytické části práce byl u obou organizací sledován investiční fond z hlediska jeho tvorby a čerpání. Základní škola v pětiletém období vyčerpala z fondu o více než 2 249 tis. Kč méně než škola střední. Vyčerpané finanční prostředky samozřejmě souvisí s tím, jaký majetek je jednotlivými školami spravován a udržován.

Celkové hospodářské výsledky obou organizací byly ve sledovaném období až na jednu výjimku u střední školy kladné, u základní školy průměrný hospodářský výsledek přesahoval 32 tis. Kč, u střední školy se průměrně přiblížil k částce 180 tis. Kč. Proti základní škole odpovídal hospodářský výsledek SSSP více než pětinašobku. Stabilnějších výsledků bez zásadních výkyvů zvláště v posledních čtyřech letech dosahovala škola B. Němcové, u střední školy byly zaznamenány značné rozdíly, které přecházely

od záporného výsledku hospodaření v roce 2010 až po nejvyšší zisk v roce 2011, který činil přes 526 tis. Kč.

Na základě analýzy hospodaření jednotlivých vybraných příspěvkových organizací byla popsána doporučení pro školy, která by mohla vést ke zlepšení hospodářského výsledku. Možnosti ke zlepšení byly spatřovány především v úsporách ve spotřebě materiálu, v energetických úsporách, školy mají možnosti podpořit hospodaření v nabídce své doplňkové činnosti, určité rezervy, především u základní školy, byly shledány u podílení se na projektech Evropské unie, čerpání finančních prostředků z fondů by mohlo znamenat eventualitu pro dosažení lepšího hospodářského výsledku a rozvoje školy.

Obě vybrané příspěvkové organizace během sledovaného období hospodařily se svěřenými finančními prostředky hospodárně, snažily se v jim dostupné míře vynakládat méně prostředků za energie, nabízely doplňkovou činnost, kterou zlepšovaly výsledky hospodaření, využívaly dotací z fondů Evropské unie.

Zajištění dostatečného množství finančních prostředků v oblasti školství by jistě mělo být prioritou každé společnosti, neboť vzdělání je tím, co může významně podpořit ekonomický vývoj země. S dostatkem finančních prostředků je možné zajistit plnohodnotnou výuku pro žáky a studenty a samozřejmě také kvalitní pedagogy, kteří mají na úroveň vyučování zásadní vliv.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- FACHINELLI, Hana. *Ekonomika vzdělání*. Aktualizovaná verze. VŠB-TUO Ostrava. 2007. 103 s.
- HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. Praha. ISBN 978-80-8581-980-9. 2012. 96 s.
- KNIŽÁTKOVÁ, I. *Hospodaření příspěvkové organizace – základní škola*. Ostrava. 2011
Bakalářská práce (Bc.). VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, Katedra veřejné ekonomiky, 2011-04-30
- MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TÉGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2.vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 191 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
- OCHRANA, F.; PAVEL, J.; VÍTEK, L. a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy - teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha. ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z.; PROKŮPKOVÁ, P. *Příspěvkové organizace*. 4.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 348 s. ISBN 978-80-7357-533-5
- REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru základy ekonomiky, teorie a řízení*. EKOPRESS, 2007. 187 s., ISBN 978-80-86928-25-5
- ROSEN, H.,S. *Public Finance*, 4th Edition. Boston: Idein, McGraw-Hill, 1995.
- RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace vznik, účetnictví, daně*. Nakladatelství ANAG, 2006. ISBN 80-7263-343-0
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza, metody, ukazatele, využití v praxi*. 1. vyd. Praha: GRADA PUBLISHING, 2007. ISBN 978-80-247-1386-1
- VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: PARIS, 2010. ISBN 978-80-87173-16-9.
- ŠEDIVÝ, M.; MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: GRADA PUBLISHING a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2707-3
- ZEMAN, P. a kol. *Ekonomika a financování škol*. Centrum školského managementu, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, [CD-ROM] Praha 2006, [cit. 14. 2.2011]

Internetové zdroje

ARES, [on line]. *Ares, ekonomické subjekty*. [cit. 2013-10-10] Dostupné z :

http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

EKONOMIKA ŠKOLSTVÍ [on line]. Dostupné na www: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi> [cit. 2013-09-28]

KADERÁBKOVÁ, B., Soukup, A., [on line]. *Teorie lidského kapitálu, jeho vliv na konkurenceschopnost*. [cit. 2013-10-10] Dostupné z :

http://www.agris.cz/Content/files/main_files/59/136966/kaderabkova.pdf

MĚSTSKÝ ÚŘAD ZÁBŘEH [on line]. *Město Zábřeh*. Dostupné z:

<http://www.muzabreh.cz> [cit. 2013-09-28]

MZDY, NÁKLADY PRÁCE – ČASOVÉ ŘADY [on line]. Dostupné na www:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pmz_cr [cit. 2013-10-02]

SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ V ČR [on line]. Dostupné na www:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr> [cit. 2013-10-02]

STŘEDNÍ ŠKOLA SOCIÁLNÍ PÉČE A SLUŽEB. [on line]. *Dokumenty školy, o škole*. [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: <http://www.ssspzabreh.cz/dokumenty-skoly>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA BOŽENY NĚMCOVÉ. [on line]. *O škole*. [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: <http://www.bozenka.cz/>

Interní dokumenty

Rozbory hospodaření ZŠ B. Němcové 2008-2012

Rozbory a komentáře hospodaření SSSP 2008-2012

Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha ZŠ B:Němcové 2008 – 2012.

Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha SSSPS 2008 – 2012.

Výroční zpráva ZŠ B. Němcové o činnosti za období 2008 – 2012.

Výroční zpráva SSSPS o činnosti za období 2008 – 2012.

Zřizovací listina ZŠ B. Němcové

Zřizovací listina SSSP <http://www.ssspzabreh.cz/dokumenty-skoly>

Oficiální dokumenty

Česko. Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), v platném znění.

Česko Zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Česko Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Česko Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku.

Česko Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších předpisů (zákon o vysokých školách).

Česko Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Česko Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

8 SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	Dům dětí a mládeže
DDNM	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HV	Hospodářský výsledek
ICT	Informační a komunikační technologie
IF	Investiční fond
KÚ	Krajský úřad
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční prostředky
ONIV	Ostatní neinvestiční náklady
PO	Příspěvková organizace
ROP	Regionální operační program
SR	Státní rozpočet
SSSP	Střední škola sociální péče a služeb
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ŠK	Školní klub
SŠ	Střední škola
ŠVP	Školní vzdělávací program
ÚSC	Územní samosprávný celek
ZŠ	Základní škola

9 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet žáků a počet tříd v letech 2008-2012	41
Tabulka 2: Zaměstnanci školy v letech 2008-2012	42
Tabulka 3: Počet žáků a počet tříd v letech 2008-2012	44
Tabulka 4: Zaměstnanci školy v letech 2008 až 2012	45
Tabulka 5: Příspěvky ze státního rozpočtu (KÚ) v letech 2008-2012	48
Tabulka 6: Příspěvek od zřizovatele v letech 2008-2012	48
Tabulka 7: Prostředky získané vlastní činností v letech 2008-2012	49
Tabulka 8: Struktura dotací ze státního rozpočtu v letech 2008-2012	50
Tabulka 9: Přímé náklady v letech 2008-2012	51
Tabulka 10: Celkové mzdové náklady v letech 2008-2012	52
Tabulka 11: Spotřeba materiálu v letech 2008-2012	53
Tabulka 12: Spotřeba energie v letech 2008-2012	54
Tabulka 13: Opravy a udržování v letech 2008-2012	54
Tabulka 14: Prostředky získané doplňkovou činností v letech 2008-2012	56
Tabulka 15: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012	57
Tabulka 16: Dotace ze státního rozpočtu a z Olomouckého kraje v letech 2008-2012	60
Tabulka 17: Dotace z MŠMT v letech 2008-2012	61
Tabulka 18: Dotace z Olomouckého kraje v letech 2008-2012	62
Tabulka 19: Náklady organizace v letech 2008-2012	63
Tabulka 20: Spotřeba energií v letech 2008-2012	65
Tabulka 21: Spotřeba materiálu v letech 2008-2012	65
Tabulka 22: Opravy a udržování v letech 2008-2012	66
Tabulka 23: Výnosy organizace v letech 2008-2012	67
Tabulka 24: Zisky v doplňkové činnosti v letech 2008-2012	69
Tabulka 25: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012	70
Tabulka 26: Náklady na jednoho žáka v letech 2008-2012	73
Tabulka 27: Mzdové náklady na jednoho zaměstnance v letech 2008-2012	74
Tabulka 28: Spotřeba energie, materiálu, opravy a udržování na jednoho žáka v letech 2008-2012	75
Tabulka 29: Doplňková činnost na jednoho žáka v letech 2008-2012	77
Tabulka 30: HV základní a střední školy v letech 2008-2012	78

Seznam grafů

Graf 1: Srovnání počtu žáků u vybraných Po v letech 2008-2012	46
Graf 2: Srovnání počtu pedagog. a nepedagog. pracovníků v letech 2008-2012	46
Graf 3: Dotace z KÚ, od zřizovatele a prostředky získané vl. čin. v letech 2008-2012	50
Graf 4: Mzdové náklady, zákonné sociální pojištění v letech 2008-2012	52
Graf 5: Spotřeba materiálu, opravy a udržování, energie v letech 2008-2012	55
Graf 6: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012	58
Graf 7: Dotace za SR, z OK, dotace na projekty v letech 2008-2012	62
Graf 8: Mzdové náklady v letech 2008-2012	64
Graf 9: Spotřeba materiálu, energie, opravy a udržování v letech 2008-2012	67
Graf 10: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012	70
Graf 11: Srovnání HV základní a střední školy v letech 2008-2012	78

10 PŘÍLOHY

Příloha 1 Výpočtové tabulky v letech 2008-2012 (ZŠ B. Němcové)

Příloha 2 Peněžní fondy v letech 2008-2012 (ZŠ B. Němcové)

Příloha 3 Výkaz zisku a ztráty za rok 2012 (ZŠ B. Němcové)

Příloha 4 Výpočtové tabulky v letech 2008-2012 (SSSPS)

Příloha 5 Doplnková činnost v letech 2008-2012 (SSSPS)

Příloha 6 Peněžní fondy v letech 2008-2012 (SSSPS)

Příloha 7 Výkaz zisku a ztráty za rok 2012 (SSSPS)

Příloha 1 Výpočtové tabulky v letech 2008-2012 (ZŠ B. Němcové)

Tabulka Výnosy celkové v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	19 649 312,91	20 325 602,85	18 494 607,79	20 292 485,75	19 960 902,15	$\bar{x} = 19 744 582,29$
$d_{i,i}$...	676 289,9	-1 830 995,1	1 797 878,0	-331 583,6	$\bar{d} = 77 897,3$
k_t	...	103,4%	91,0%	109,7%	98,4%	$\bar{k} = 100,4\%$
$I_{i/0}$...	103,4%	94,1%	103,3%	101,6%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Procentuální podíly jednotlivých získaných finančních prostředků v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Dotace z KÚ	70,9%	70,7%	75,7%	71,0%	75,6%	72,78%
Příspěvek od zřizovatele	24,5%	24,0%	19,2%	24,9%	19,8%	22,48%
Prostředky získané vlastní činností	4,6%	5,2%	5,1%	4,1%	4,6%	4,72%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Pozn.: KÚ – krajský úřad

Tabulka Procentuální podíl výnosů ze státního rozpočtu - KÚ v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Přímé náklady	72,9%	75,2%	74,4%	74,0%	74,4%	74,18%
Odvozy	24,5%	21,6%	24,1%	24,4%	24,7%	23,86%
ONIV	2,7%	3,2%	1,5%	1,6%	0,9%	1,98%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Pozn.: ONIV – ostatní neinvestiční náklady

Tabulka Mzdové náklady, zákonné sociální pojištění v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Mzdové náklady	9999930,00	10275780,00	10065000,00	10502706,00	11205494,00
Zákonné soc. pojištění	3446810,00	3378650,00	3417000,00	3541844,00	3741835,00
Celkem	13446740,00	13654430,00	13482000,00	14044550,00	14947329,00

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Spotřeba energií v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Spotřeba energií celkem	1643490,07	1785349,36	1935259,37	1691914,38	1767622,00
Z toho:					
Voda	150900,73	156100,00	159407,00	181387,00	158646,00
Plyn	908,34	879,36	909,37	957,38	1038,00
Elektřina	1491681,00	1628370,00	1774943,00	1509570,00	1607938,00

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Náklady organizace v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Náklady	19 530 649,56	20 184 507,52	18 479 595,74	20 287 317,05	19 949 946,95	$\bar{x} = 19 686 403,38$
d_{ii}	...	653 857,96	-1 704 911,78	1 807 721,31	-337370,10	$\bar{d} = 104 824,35$
k_t	...	103,3%	91,6%	109,8%	98,3%	$\bar{k} = 100,75\%$
$I_{i/0}$...	103,3%	94,6%	103,9%	102,1%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Celkový výsledek hospodaření v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	118 680,00	10 900,00	15 000,00	5 168,70	10 955,20	$\bar{x} = 32 140,78$
d_{ii}	...	-107 780,00	4 100,00	-9 831,30	5 786,50	$\bar{d} = -26 931,2$
k_t	...	9,2%	137,6%	34,5%	212,0%	$\bar{k} = 55,1\%$
$I_{i/0}$...	9,2%	12,6%	4,4%	9,2%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 2 Peněžní fondy v letech 2008-2012 (ZŠ B. Němcové)

Peněžní fondy organizace/rok	Fondy	Stav k 1.1.	Tvorba	Čerpání	Stav k 31.12.	Finanční krytí fondů
2008	Fond odměn	41321,61	1000,00	42000,00	321,61	321,61
	FKSP	129655,41	302102,00	345282,50	86474,50	85979,18
	Rezervní fond	282985,21	123073,21	199003,00	207055,68	207055,68
	Investiční fond	24825,98	1087121,00	1089698,00	22248,98	22248,98
Celkem		478788,21	1513296,47	1675983,50	316101,18	315605,45
2009	Fond odměn	321,61	5000,00	0,00	5321,61	5321,61
	FKSP	86474,91	292181,00	255704,00	122951,91	121745,71
	Rezervní fond	207055,68	191253,35	308930,00	89379,03	89379,03
	Investiční fond	22248,98	1789313,05	1703350,10	108211,93	108211,93
Celkem		316101,18	2277747,40	2267984,10	325864,48	324658,28
2010	Fond odměn	5321,61	1000,00	0,00	6321,61	6321,61
	FKSP	122951,91	200427,00	201907,00	121471,91	121529,87
	Rezervní fond	89379,03	9897,33	45511,00	53765,36	53765,36
	Investiční fond	108211,93	682137,36	782350,10	7999,19	7999,19
Celkem		325864,48	893461,69	1029768,10	189558,07	189616,03
2011	Fond odměn	6321,61	5000,00	11321,00	0,61	0,61
	FKSP	121471,91	104301,00	112307,00	113465,91	102513,67
	Rezervní fond	53765,36	228622,85	67590,00	214798,21	214798,21
	Investiční fond	7999,19	669320,16	552000,00	125319,35	125319,35
Celkem		189558,07	1007244,01	743218,00	453584,08	442631,84
2012	Fond odměn	0,61	4134,39	0,00	4135,00	4135,00
	FKSP	113465,91	110378,00	100203,00	123640,91	117103,12
	Rezervní fond	214798,21	859731,51	154812,00	919717,72	919717,72
	Investiční fond	125319,35	698270,25	386400,00	437189,60	437189,60
Celkem		453584,08	1672514,15	641415,00	1484683,23	1478145,44

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 3 Výkaz zisku a ztráty za rok 2012 – ZŠ B. Němcové (VZZ uvedený jako příklad materiálu, ze kterého bylo čerpáno)

A Nákladové položky	Hlavní činnost	Hosp. činnost
Náklady celkem	19 874 166,58	75 780,37
1. Náklady z činnosti	19 874 166,58	75 780,37
Spotřeba materiálu	467 003,79	803,71
Spotřeba energie	1 715 191,16	52 431,66
Opravy a udržování	690078,20	
Cestovné	17743,00	
Ostatní služby	720605,58	
Mzdové náklady	11 205 494,00	16 700,00
Zák. sociální pojištění	3 741 835,00	5 678,00
Ostatní sociální pojištění	32 044,00	
Zákonné sociální náklady.	173 744,20	167,00
Odpisy DDM	698 270,25	
Náklady z drobného, dlouhodobého	392 720,40	
Ostatní náklady z činnosti	19 437,00	
B Výnosové položky	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
Výnosy celkem	19 739 569,15	221 333,00
1. Výnosy z činnosti	698 824,15	221 333,00
Výnosy z prodeje služeb	442 940,00	0,00
Výnosy z pronájmu		212 100,00
Jiné výnosy z vlastních výkonů	59 200,00	0,00
Čerpání fondů	15 702,00	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	180 982,15	9 233,00
2. Finanční výnosy		
Úroky	619,64	0,00
4. Výnosy z transferů	19 040 125,36	0,00
Výnosy z vybraných místních vlád	19 040 125,36	
C Výsledek hospodaření		
Výsledek hospodaření před zdaněním	-134 597,43	145 552,63
Výsledek hospodaření účetního období	-134 597,43	145 552,63

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 4 Výpočtové tabulky v letech 2008-2012 (SSSP)

Tabulka Procentuální podíly jednotlivých získaných finančních prostředků v letech 2008-2012 (SSSP)

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Dotace z MŠMT	85%	86%	85%	84%	81%	84,2%
Dotace z Ol. kraje	15%	14%	14%	15%	14%	14,4%
Dotace projekty	0%	0%	0%	1%	5%	1,2%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Celkové získané prostředky v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	41 212 400,00	44 658 036,00	43 109 070,00	43 434 348,95	43 215 762,05	$\bar{x} = 43\,125\,923,40$
d_{ii}	...	3 445 636,00	-1 548 966,00	325 278,95	-218 586,90	$\bar{d} = 500\,840,51$
k_t	...	108,4%	96,5%	100,8%	99,5%	$\bar{k} = 101,2\%$
$I_{i/0}$...	108,4%	104,6%	105,4%	104,9%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Mzdové náklady v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Mzd. nákl. celkem	35 493 520,00	38 607 280,00	38 173 000,00	37 567 868,64	36 569 358,89	$\bar{x} = 37\,282\,205,51$
d_{ii}	...	3 113 760,00	-434 280,00	-605 131,36	-998 509,75	$\bar{d} = 268\,959,72$
k_t	...	108,8%	98,9%	98,4%	97,3%	$\bar{k} = 100,7\%$
$I_{i/0}$...	108,8%	107,5%	105,8%	103,0%	-
Mzdové náklady	25 931 790,00	28 604 290,00	28 156 000,00	27 851 802,00	27 245 692,00	27 557 914,80
Zák. soc pojištění	9 561 730,00	10 002 990,00	10 017 000,00	9 716 066,64	9 323 666,89	9 724 290,71

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Spotřební nákupy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Spotřební nákupy	6 512 840,00	7 037 360,00	6 666 000,00	6 722 889,17	5 869 041,82	$\bar{x} = 6\,561\,626,20$
d_{ii}	...	524 520,00	-371 360,00	56 889,17	-853 847,35	$\bar{d} = -160\,949,55$
k_t	...	108,1%	94,7%	100,9%	87,3%	$\bar{k} = 97,4\%$
$I_{i/0}$...	108,1%	102,4%	103,2%	90,1%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Služby v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Služby	2 399 040,00	2 279 160,00	2 591 000,00	1 733 894,09	2 318 166,07	$\bar{x} = 2\,264\,252,03$
d_{ii}	...	-119 880,00	311 840,00	-857 105,91	584 271,98	$\bar{d} = -20\,218,48$
k_t	...	95,0%	113,7%	66,9%	133,7%	$\bar{k} = 99,1\%$
$I_{i/0}$...	95,0%	108,0%	72,3%	96,6%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Odpisy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Odpisy	964 480,00	911 660,00	926 000,00	916 504,94	934 677,60	$\bar{x} = 930\,664,51$
d_{ii}	...	-52 820,00	14 340,00	-9 495,06	18 172,66	$\bar{d} = -7\,450,60$
k_t	...	94,5%	101,6%	99,0%	102,0%	$\bar{k} = 99,2\%$
$I_{i/0}$...	94,5%	96,0%	95,0%	96,9%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Ostatní náklady v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Ostatní náklady	201 000,00	133 630,00	509 000,00	219 630,03	1 359 785,65	$\bar{x} = 484\,609,14$
d_{ii}	...	-67 370,00	375 370,00	-289 369,97	1 140 155,62	$\bar{d} = 289\,696,41$
k_t	...	66,5%	380,9%	43,1%	619,1%	$\bar{k} = 161,3\%$
$I_{i/0}$...	66,5%	253,2%	109,3%	676,5%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Procentuální podíl nákladových položek v letech 2008-2012

Náklady/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Spotřební nákupy	14,3%	14,4%	13,6%	14,3%	12,5%
Služby	5,3%	4,7%	5,3%	3,7%	4,9%
Mzdové náklady	77,9%	78,8%	78,1%	79,7%	77,7%
Odpisy	2,1%	1,9%	1,9%	1,9%	2,0%
Ostatní náklady	0,4%	0,3%	1,0%	0,5%	2,9%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Celkové náklady v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	45 570 880,00	48 969 090,00	48 865 000,00	47 160 786,87	47 051 030,03	$\bar{x} = 47\,523\,357,38$
d_{ii}	...	3 398 210,00	-104 090,00	-1 704 213,13	-109 756,84	$\bar{d} = 370\,037,51$
k_t	...	107,5%	99,8%	96,5%	99,8%	$\bar{k} = 100,8\%$
$I_{i/0}$...	107,5%	107,2%	103,5%	103,2%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Provozní dotace v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Provozní dotace	41 212 400,00	44 658 040,00	43 250 000,00	42 985 551,95	43 215 762,05	$\bar{x} = 43\,064\,350,80$
d_{ii}	...	3 445 640,00	-1 408 040,00	-264 448,05	230 210,10	$\bar{d} = 500\,840,51$
k_t	...	108,4%	96,8%	99,4%	100,5%	$\bar{k} = 101,2\%$
$I_{i/0}$...	108,4%	104,9%	104,3%	104,9%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Vlastní výnosy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Vlastní výnosy	3 537 470,00	3 278 520,00	5 373 000,00	4 641 910,75	3 723 286,65	$\bar{x} = 4\,110\,837,48$
d_{ii}	...	-258 950,00	2 094 480,00	-731 089,25	-918 624,10	$\bar{d} = 46\,454,16$
k_t	...	92,7%	163,9%	86,4%	80,2%	$\bar{k} = 101,3\%$
$I_{i/0}$...	92,7%	151,9%	131,2%	105,3%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Ostatní výnosy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Ostatní výnosy	822 790,00	1 259 930,00	253 000,00	70 949,63	315 586,08	$\bar{x} = 544\,451,14$
d_{ii}	...	437 140,00	-1 006 930,00	-182 050,37	244 636,45	$\bar{d} = -126\,800,98$
k_t	...	153,1%	20,1%	28,0%	444,8%	$\bar{k} = 78,7\%$
$I_{i/0}$...	153,1%	30,7%	8,6%	38,4%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Doplnková činnost v letech 2008-2012

Doplň. činnost/rok	2008	2009	2010	2011	2012
náklady	1 719 707,51	1 871 705,11	2 500 874,30	2 016 882,88	1 467 303,52
výnosy	1 876 005,79	2 435 745,60	3 251 616,38	2 549 389,32	1 863 743,66
zisk	156 298,28	564 040,25	750 742,08	532 506,44	396 440,14

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Procentuální podíly výnosů v letech 2008-2012

Výnosy/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní výnosy	7,8%	6,7%	11,0%	9,7%	7,9%
Provozní dotace	90,4%	90,8%	88,5%	90,1%	91,5%
Ostatní výnosy	1,8%	2,6%	0,5%	0,1%	0,7%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Celkové výnosy v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	45 572 660,00	49 196 490,00	48 876 000,00	47 698 412,33	47 254 634,78	$\bar{x} = 47 719 639,42$
d_{ii}	...	3 623 830,00	-320 490,00	-1 177 587,67	-443 777,55	$\bar{d} = 420 493,70$
k_t	...	108,0%	99,3%	97,6%	99,1%	$\bar{k} = 100,9\%$
$I_{i/0}$...	108,0%	107,2%	104,7%	103,7%	

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Tabulka Celkový výsledek hospodaření v letech 2008-2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	Průměrné hodnoty
Celkem	1 780,00	207 801,31	-42 163,64	526 435,46	203 604,75	$\bar{x} = 179 491,58$
d_{ii}	...	206 021,31	-249 964,95	568 599,10	-322 830,71	$\bar{d} = 50 456,19$
k_t	...	11674,2%	-20,3%	-1248,6%	38,7%	$\bar{k} = 327\%$
$I_{i/0}$...	11674,2%	-2368,7%	29575,0%	11438,5%	-

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 5 Doplnková činnost v letech 2008-2012 SSSP

Rok/položky	Činnosti	Náklady	Výnosy	Zisk
2008	Provozování autoškoly	230082,23	229070,70	-1011,53
	Ubytovací služby	37236,40	50479,60	13243,20
	Hostinská činnost	1150675,98	1128428,59	-22247,39
	Pronájem	243113,00	409427,00	166314,00
	Služby spojené s pronájmem	58599,90	58599,90	0,00
	Mimoškolní výchova a vzdělávání	-	-	-
Celkem		1719707,51	1876005,79	156298,28
2009	Provozování autoškoly	169439,10	205674,90	36235,80
	Ubytovací služby	31696,54	112865,16	81168,62
	Hostinská činnost	1124572,68	1095230,62	-29342,06
	Pronájem	69095,24	413801,68	344706,44
	Služby spojené s pronájmem	22000,00	22000,00	0,00
	Mimoškolní výchova a vzdělávání	454901,55	586173,00	131271,45
Celkem		1871705,11	2435745,6	564040,25
2010	Provozování autoškoly	186858,98	198708,10	11849,12
	Ubytovací služby	57929,54	57617,94	-311,60
	Hostinská činnost	1115685,84	1090105,18	-25580,66
	Pronájem	82189,13	508347,16	426158,03
	Služby spojené s pronájmem	15783,95	32072,00	16288,05
	Mimoškolní výchova a vzdělávání	1042426,86	1364766,00	322339,14
Celkem		2500874,30	3251616,38	750742,08
2011	Provozování autoškoly	153781,07	170258,40	16477,33
	Ubytovací služby	59703,29	138764,48	79061,19
	Hostinská činnost	847762,22	849513,96	1751,74
	Pronájem	178546,38	428027,48	249481,10
	Služby spojené s pronájmem	27873,09	29540,00	1666,91
	Mimoškolní výchova a vzdělávání	749216,83	933285,00	184068,17
Celkem		2016882,88	2549389,32	532506,44
2012	Provozování autoškoly	167372,76	178008,60	10635,84
	Ubytovací služby	99686,03	134051,46	34365,43
	Hostinská činnost	1065696,43	1066147,52	451,09
	Pronájem	94386,38	444681,08	350294,70
	Služby spojené s pronájmem	24358,70	24855,00	496,30
	Mimoškolní výchova a vzdělávání	15803,22	16000,00	196,78
Celkem		1467303,52	1863743,66	396440,14

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 6 Peněžní fondy v letech 2008-2012 SSSP

Peněžní fondy organizace/rok	Fondy	Stav k 1.1.	Tvorba	Čerpání	Stav k 31.12.	Finanční krytí fondů
2008	Fond odměn	28610,12	0,00	7998,00	20612,12	0,00
	FKSP	183664,65	538526,34	529401,45	192789,54	65579,80
	Rezervní fond	20344,98	0,00	20344,98	0,00	0,00
	Investiční fond	768549,03	973279,56	1249778,73	492049,86	89339,09
Celkem		1001168,78	1511805,90	1807523,16	705451,52	154918,89
2009	Fond odměn	20612,12	1000,00	1000,00	20612,12	0,00
	FKSP	192789,54	548260,14	547497,01	193552,67	40994,20
	Rezervní fond	0,00	161842,91	0,00	161842,91	161842,91
	Investiční fond	492049,86	911655,00	1010590,12	393114,74	-9596,03
Celkem		705451,52	1622758,05	1559087,13	769122,44	193241,08
2010	Fond odměn	20612,12	30000,88	26900,00	23713,00	3100,88
	FKSP	193552,67	537404,62	495717,46	235239,83	92611,56
	Rezervní fond	161842,91	246817,43	408660,34	0,00	0,00
	Investiční fond	393114,74	1515455,29	784231,16	1124338,87	721628,10
Celkem		769122,44	2329678,22	1715508,96	1383291,70	817340,54
2011	Fond odměn	23713,00	0,00	3100,88	20612,12	0,00
	FKSP	235239,83	268089,44	258015,63	245313,64	142616,51
	Rezervní fond	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Investiční fond	1124338,87	954504,94	1674471,31	404372,50	1661,73
Celkem		1383291,70	0,00	1222594,38	1935587,82	670298,26
2012	Fond odměn	20612,12	90000,00	90000,00	20612,12	0,00
	FKSP	245313,64	260304,89	333052,29	172566,24	94157,06
	Rezervní fond	0,00	505425,77	394271,82	111153,95	111153,95
	Investiční fond	404372,50	1356949,42	1340763,32	420558,60	17847,83
Celkem		670298,26	1728408,26	2158087,43	724890,91	223158,84

Zdroj: Interní materiály školy, rozborů hospodaření, vlastní zpracování

Příloha 7 Výkaz zisku a ztráty za rok 2012 – SSSP (VZZ uvedený jako příklad materiálu, ze kterého bylo čerpáno)

A Nákladové položky	Hlavní činnost	Hosp. činnost
Náklady celkem	45 583 726,51	1 467 303,52
1. Náklady z činnosti	45 583 726,51	1 467 303,52
Spotřeba materiálu	2 422 991,36	526 613,85
Spotřeba energie	2 819 248,34	100 188,27
Změna stavu zásob vlastní výroby		-10 828,57
Opravy a udržování	1 039 532,25	39 241,20
Cestovné	38 844,00	
Náklady na reprezentaci	1 254,00	
Ostatní služby	1 153 321,46	45 973,16
Mzdové náklady	26 669 494,00	576 198,00
Zák. sociální pojištění	8 815 202,30	137 559,70
Jiné sociální pojištění	110 600,00	
Zákonné sociální náklady.	256 527,44	3 777,45
Daň silniční		5 500,00
Manka a škody	2 029,00	
Odpisy DDM	915 413,60	19 264,00
Náklady z drobného dlouhodobého	1 197 375,67	22 693,46
Ostatní náklady z činnosti	141 893,09	1 123,00
B Výnosové položky	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
Výnosy celkem	45 390 891,12	1 863 743,66
1. Výnosy z činnosti	2 149 119,13	1 863 743,66
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	154 557,50	14 212,00
Výnosy z prodeje služeb	1 703 683,49	1 404 850,58
Výnosy z pronájmu		444 681,08
Výnosy z prodaného zboží	1 302,00	
Čerpání fondů	90 000,00	
Ostatní výnosy z činnosti	199 576,14	
2. Finanční výnosy	26 009,94	
Úroky	26 009,94	
4. Výnosy z transferů	43 215 762,05	
Výnosy vybraných místních vlád. inst.	43 215 762,05	
C Výsledek hospodaření		
Výsledek hospodaření před zdaněním	-192 835,39	396 440,14
Výsledek hospodaření účetního období	-192 835,39	396 440,14

Zdroj: Interní materiály školy, rozbor hospodaření, vlastní zpracován

